

ZPRÁVY

ČKAIT

8. 12. 2006

+ informace

ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

VYDÁNO PRO ČLENY ČKAIT

4²⁰
06

Významný posun v oblasti
zpřístupnění norem pro
členy ČKAIT – viz strana 4!

Huť ve Völklingenu (Porúří)

Z NAŠEHO POHLEDU

Stav a perspektivy českého stavebnictví	1
Ing. Dr. Štěpán Ješ, stavební inženýr, podnikatel a politik	2
Dr. Ing. Karl Heinrich Schwinn obdržel vysoké státní vyznamenání	3
Jubileum Ing. Michala Hrubého	4

Z ČINNOSTI KOMORY

Dohoda s Českým normalizačním institutem o přístupu členů ČKAIT k normám	4
Ukončení II. běhu celoživotního vzdělávání ČKAIT	4
Program III. běhu celoživotního vzdělávání ČKAIT pro léta 2007–2009	4
Čeští a slovenští inženýři uskutečnili páté „setkání na hranici“	6
Inženýrský den 2006 v Brně	7
Stavební zákon – odpovědi na některé z položených otázek u příležitosti Inženýrského dne 2006	8
Exkurze oblastí Hradec Králové a Brno na stavbu dálnice D8, do Berlína a Drážďan	8
Při naší exkurzi v roce 2004 bylo centrální nádraží v Berlíně největší železniční stavbou v Evropě	9
Modernizácia dopravnej infraštruktúry v Bratislave – 1. slovensko-česká konference	11
Členové ČKAIT se sejdou na Valných hromadách oblastí	12
Porada přednostů oblastních kanceláří Komory	12
Dohoda komor příhraničních oblastí Ostravy a Katovic se začala naplňovat	13
Novinka na trhu odborných elektronických periodik	14

INFORMAČNÍ CENTRUM

Co nového přináší PROFESIS 2006?	15
--	----

PRÁVO

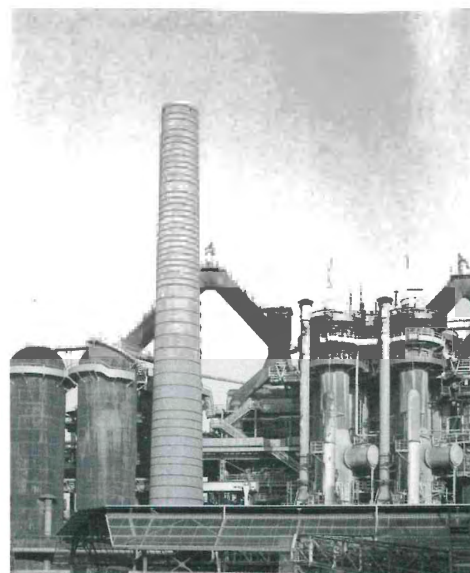
Jak se postupuje v zemích V4 při uznávání autorizace	19
Výklad zákona č. 177/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií	19

ZE ZAHRANIČÍ

Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie	20
Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě	24
Ze světa výstavby	25
13. setkání inženýrských organizací zemí Visegrádské čtyřky	27

ODBORNÉ AKCE

Informace o projektu Ministerstva dopravy č. 1F54E/039/520	29
Prevence a zvládání následků povodní v horských a podhorských oblastech	30
4. mezinárodní bienále INDUSTRIÁLNÍ STOPY 2007	30
Tvář průmyslové doby	31

Huť ve Völklingenu (Porúří)

V CD PROFESIS, které jste obdrželi, najdete odpovědi na své otázky týkající se výkonu povolání. Čtete text na straně 15.

Z+i 4/2006

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.
www.zpravy-ckait.cz

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký
předseda redakční rady, tajemník RS Brno
Ing. Svatopluk Zidek
místopředseda redakční rady, přednosta oblasti Karlovy Vary,
člen Představenstva ČKAIT
Marie Báčová
ředitelka Informačního centra ČKAIT
Ing. Jan L. Bedníček
tajemník ČKAIT
Ing. Jan Konícar
přednosta oblasti Jihlava, člen Představenstva ČKAIT
Doc. Ing. Vojtěch Menci, CSc.
zástupce pro střední, odborné a vysoké školy
Doc. Ing. Karel Papež, CSc., předseda Ediční rady ČKAIT
člen Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT
Ing. Jiří Plička, CSc.
místopředseda ČKAIT pro zahraniční činnost
Ing. Miroslav Najdekr, CSc.
předseda Autorizační rady ČKAIT
Ing. Jiří Schandl
přednosta oblasti České Budějovice
JUDr. Marie Urbancová
kancelář RS ČKAIT Brno

Adresa redakce:

ČKAIT – regionální sekce Brno
Vrchlického sad 2, 602 00 Brno
tel./fax: 545 574 310, tel.: 545 212 123
e-mail: brno@ckait.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 03 Brno
tel.: 541 152 565, e-mail: kuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna EXPDATA–DIDOT, spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

MK ČR E 15660

Vycházíme nejméně čtyřikrát ročně.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad: 25 700 výtisků.

Následující vydání Z+i ČKAIT č. 1/2007
Termíny příspěvků: 8. 2. 2007 na adresu redakce.
Termín vydání: 23. 3. 2007

Stav a perspektivy českého stavebnictví

Význam stavebnictví pro ekonomiku státu

Ing. Václav Matyáš

Stavebnictví patří mezi významná národohospodářská odvětví a lze ho považovat za jeden z pilířů národní ekonomiky s výrazným multiplikačním efektem pro celou ekonomiku. V současné době vytváří 7 % hrubé přidané hodnoty, což je srovnatelné se zeměmi EU. Zaměstnává kolem 9 % osob pracujících v civilním sektoru, to odpovídá Německu, Rakousku či Švýcarsku. Z přibližně 420 tisíc pracovníků je 65 % zaměstnanců, 28,5 % tvoří živnostníci a 6,5 % jsou podnikatelé, kteří zaměstnávají zaměstnance.

Od roku 2000 zaznamenává stavebnictví každoroční nárůst a za posledních šest let se objem stavební produkce zdvojnásobil. Zatímco ještě v roce 2000 hospodařila třetina firem se ztrátou, v loňském roce se již podíl ziskových podniků zvýšil na 86 procent. Nízká rentabilita firem neumožňovala rozvoj a řada společností zanikla. Nejpriznivější hodnoty ekonomické výnosnosti dosahují v současné době podniky se 100 až 300 zaměstnanci. V minulém roce zvýšily podniky orientované na pozemní stavitelství celkovou ekonomickou rentabilitu a podniky zaměřené na inženýrské stavby výrazně zvýšily tvorbu zisku.

Faktory růstu stavební produkce:

- inženýrské stavby, zejména výstavba dálnic, kde probíhaly v roce 2006 práce na šesti úsecích;
- obchodní, logistická a administrativní centra financovaná zahraničními subjekty;
- bytová výstavba podporovaná nízkouúvěrovými hypotečními úvěry stavebních spořitelců;
- investice podnikatelské sféry.

Stavebnictví ČR v evropském kontextu

Po vstupu do Evropské unie se pozice českého stavebnictví nijak dramaticky nezměnila. Srovnáváme-li české stavebnictví se státy EU, zjišťujeme, že české stavebnictví má v období od roku 2000 druhý nejrychlejší růst (za Irskem), v podílu stavební produkce na HDP je na čtvrtém místě. V intenzitě stavění (EUR/obyvatele v paritě kupní síly) je ČR na 11. místě (např. před Německem, Francií, Velkou Británií), v oblastech průmyslové a inženýrské produkce jsme v první třetině zemí EU. Horší je situace v bytové výstavbě, kde se pohybuje mezi poslední. Produktivita práce se výrazně zvýšila a činí přibližně 70 % výše produktivity starých členských zemí EU; přesto zůstáváme ve spodní polovině žebříčku. V termínech a kvalitě stavění jsme plně srovnatelní s hospodářsky vyspělými státy EU a ve svých důsledcích tak velmi konkurenceschopní. Právní a technické normy, nařízení a pravidla jsou u nás v mnohém přísnější než v evropských zemích.

Celkový stavební trh zemí EU činil v loňském roce 1 265 mld. EUR, náš podíl byl 1,2 % z tohoto objemu. Ceny stavebních prací jsou u nás nižší, pohybují se mírně nad 60 % cen v EU. Důvodem jsou nízké náklady vstupů. V nejbližší budoucnosti lze očekávat zvýšení ceny lidské práce, protože bude pokračovat oprávněný nárůst mezd. Projeví se i jiné faktory rychlejšího růstu cen stavebních prací, např. nutnost dodržování přísnějších norem na vybavení staveb, zvýšení důrazu na oblast bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí. Porostou ceny energií v mnohem dynamičtějším tempu. Ztíží se finanční podmínky zakázky (garance, jistiny, zádržné, pojištění, spoluúčast na financování apod.).

Dopravní stavby

Nejvýznamnějším segmentem českého stavebnictví jsou dopravní stavby. Naše republika i po mnohaletém úsilí přibližovat se evropské úrovni v budová-

ní dopravní infrastruktury zdaleka nepostupuje tak, jak by si odborníci i veřejnost přáli a jak by to nedobrá situace naší dopravní sítě vyžadovala. Budování nových komunikací, především dálnic, neovlivňuje nedostatek stavebních kapacit. Rychlost výstavby je závislá na dvou faktorech: financování a územní připravenosti. Obojí se u nás zajišťuje velmi složitě. V Maďarsku postavili za poslední čtyři roky 420 km dálnic, což je téměř 80 % toho, co je v ČR provozováno od počátku jejich budování. Dokázali zajistit územní připravenost i finanční prostředky, které přišly především z evropských fondů. Maďaři rozhodně nedostávají od Unie víc peněz než my, ale umí lépe a účelněji zaměřit jejich čerpání. Investorské zajištění území je mnohdy větším problémem než financování. Je to výsledek nátlaku nevládních organizací, ochránců životního prostředí, ekologických aktivistů, ale i otázka výkupů nemovitostí a pozemků, kde sehrávají roli spekulace jednotlivců i některých územních orgánů. Stavby, které se budou realizovat v roce 2010 musí již nyní být ve fázi územního rozhodnutí.

ČR má plán vystavět 1 007 km dálnic a 1 150 km rychlostních komunikací. Podle původní dopravní politiky vlády by měly být dokončeny do konce roku 2010. Na počátku příštího roku bude zbývat k dobudování 378 km, tedy plná třetina celkové plánované délky. Rychlostních komunikací zbývá k realizaci ještě téměř 60 %. Ve finančním vyjádření je to přibližně 300 miliard korun. Z dosavadního přehledu financování pozemních komunikací (bez silnic II. a III. třídy, které jsou financovány z rozpočtu krajů) nepřekročila roční částka 30 miliard. Je patrné, že ani dvojnásobná částka by nestačila pokrýt finanční potřebu k dodržení termínu v roce 2010. Nesmíme ve svých úvahách opomenout potřebu nemalých investic na opravy a modernizace komunikací, mostů, železničních tratí.

Často se u nás tvrdí, že nedostatek financí na výstavbu dopravní infrastruktury máme proto, že kilometr dálnice v České republice stavíme třikrát draž než v Polsku nebo Norsku. Není to pravda. Toto tvrzení se kdysi objevilo v médiích a od té doby jej mnozí rádi citují, dobře se to čte. Důležité je vnímat rozdíl mezi cenou stavebních prací a pořizovací cenou stavby. V pořizení je zahrnuto kromě ceny stavebních prací také mnoho dalších nákladů, které u nás svojí výší přesahují evropské zvyklosti. Podstatný je i výsledný standard a technické parametry.

Bytová výstavba

S růstem životní úrovně vzrůstají nároky na standard bydlení. Poptávku po bytech ovlivňuje mj. snaha mladých lidí bydlet mimo byt rodičů, zájem mladých rodin o bydlení ve vlastním rodinném domě, přibývající počet domácností jednotlivců, prodlužování věku, vyšší rozvodovost. Trh s byty je výrazně zkruslován státní regulací nájemného, kdy tato regulace nechrání sociálně slabé účastníky trhu s byty, ale „chrání“ vybrané byty bez ohledu na sociální postavení nájemníka.

V dokončených bytech na 1 000 obyvatel jsme na předposledním místě v EU. V porovnání některých charakteristik bytového a domovního fondu (užitná plocha bytu, obytná plocha, počet osob v bytě) jsme rovněž v závěru hodnocení. Dříve stagnující segment údržby, oprav a modernizace bytového fondu se v posledních letech významně rozvíjí, mj. v souvislosti s růstem cen energií.

Současným, dosud ne zcela uspokojivě vyřešeným problémem je blížící se ukončení platnosti snížené sazby DPH pro bytovou výstavbu. Vláda předběžně projednala pokračování výjimky nejméně do roku 2010 s tím, že se bude vztahovat na tzv. sociální bydlení. Problém ovšem spočívá v tom, že dosud vzbýl tento široký pojem definován a tudíž nemohl být transformován do zákona o DPH. Nová politická garnitura by měla podstoupit novou diskusi s EU.

Do bytové výstavby směřovaná státní podpora nové výstavby i oprav bytů v posledních letech zintenzivnila. Jde o dotace obcím na výstavbu nájemních bytů, bytovým družstvům, vlastníkům panelových domů na opravy havarijních stavů a úrokové dotace na splácení úvěrů na rekonstrukce panelových domů. Dále jsou to úvěry bytovým družstvům na výstavbu družstevních bytů, úvěry mladým lidem na pořízení, případně na modernizaci bytu a obcím na opravy a modernizace bytového fondu. Programy současných poskytovaných podpor by měly být přehodnoceny, ne všechny jsou nastaveny správně. Každopádně je však nutno pro další rozvoj bytové výstavby nadále ponechat státní podpory, avšak modernější, s menším nárokem na státní finance a dlouhodobě stabilizované. Nebudeme v Evropě sami, všechny státy podporují bydlení, např. Velká Británie ve výši 2,5 % HDP. Je to velmi závažné zadání pro naši novou vládu.

Rizika a problémy

Jedním ze základních zdrojů konkurenceschopnosti na tuzemském a zvláště na otvírajícím se seloevropském stavebním trhu je úroveň kvalifikace pracovníků

a její struktura. Jde o oblast, která se musí stát předmětem většího zájmu i účasti podnikatelského sektoru a odborů se zvýšenou účastí státu. Zatímco kvantita i kvalita absolventů českých středních i vysokých škol je dobrá, zhoršuje se situace v řemeslných profesích. Věková struktura se vyvíjí nepříznivě a učňovské školství negeneruje učně ani v počtech zajišťujících prostou reprodukci. Státní politika školství, která orientuje výuku mladé generace na všeobecné vzdělávací směry s přípravou ke studiu na vysoké škole, s cílem formálního zvyšování kvalifikační struktury obyvatelstva, tento nepříznivý vývoj podporuje. Je podceňováno řemeslné vzdělání, ačkoli prosperita mnoha oborů národního hospodářství je přímo závislá na řemeslné vzdělanosti, zručnosti a kvalifikaci. Renezance učňovského školství vyžaduje, vedle jasné a srozumitelné politiky státu v oblasti vzdělávání, přímé zapojení firem, budoucích zaměstnavatelů na vlastní odborné výuce a na zajištění navazujícího pracovního uplatnění. Podmínky, které je nutné pro tuto novou praxi vytvořit jsou v oblasti právní a ekonomické. Nenaplněje se předpoklad získávání pracovníků systémem rekvalifikace nezaměstnaných osob. Potřebná úroveň českého stavebnictví v řemeslných profesích nemůže být založena na migraci osob, na přísunu cizinců ze zemí mimo EU nebo z nových členských zemí EU. S výjimkou pracovníků ze Slovenské republiky nesplňuje naprostá většina cizinců kvalitativní standardy jak v úrovni znalostí, tak řemeslné zručnosti.

Pro rozšíření stavebního trhu je nutné iniciovat odstranění bariér pohybu stavebních kapacit na stavebním trhu v Rakousku, SRN, zejména v příhraničních oblastech. Vstupu našich firem na západ brání ochranná opatření těchto zemí, která mají zjevně diskriminační charakter. Zahraniční podnikání, i když prozatím v nevelkém rozsahu, se prozatím orientuje směrem východním – na Slovensko, Polsko, Ukrajinu, Rusko, Balkán.

Neodůvodněné prudké a vysoké nárůsty cen energií se bezprostředně odrážejí v cenách stavebních materiálů, v provozu strojů a mechanizací a samozřejmě i v cenách stavebních prací.

Důležitým a trvalým úkolem je kultivace podnikatelského prostředí, etika podnikání. Obchodní vztahy účastníků výstavby nebývají vždy na dobré úrovni. Bývají poznamenány pokusy o získání dominantního postavení a snahou o přesun rizik na partnera. To se pak projevuje v nevyváženém stanovení podmínek, práv a povinností v průběhu přípravy i realizace investičních akcí. Tyto tendence jsou zdrojem napětí na stavebním trhu a impulzem pro šíření dalších negativních jevů. Bývá to redukováno na vztahy velkých a malých firem, ale do nich se promítají a přenášejí nevyvážené podmínky mezi zadavatelem a zhotovitelem.

V právní oblasti je základní překážkou pro podnikání nepřehledný až chaotický systém českého práva, poznamenaný četnými změnami stávajících a inflací nových předpisů. V této situaci je orientace podnikatelů v právním systému prakticky nemožná. Právo je obtížně vymahatelné, soudní soustava je přetížená, objektivně nevykonná. Stanoviska připomínkových míst podnikatelské sféry k návrhu právních předpisů většinou nejsou brána v úvahu, buď vůbec nebo v omezené míře a v nepodstatných částech.

Přijatý zákoník práce nepřinesl očekávanou liberalizaci pracovního trhu a zvýšení flexibility pracovních sil. Rigidní způsob regulace přejímající většinu principů právní úpravy ze stavu před rokem 1989 působí negativně na vývoj zaměstnanosti, ačkoliv státní orgány mají tendenci tvrdit opak. K právní úpravě pracovního práva proto zaujala podnikatelská sféra principiálně odmítavé stanovisko.

Výhled do budoucna

Základním předpokladem stabilizace ekonomického prostředí podnikání je dosažení toho, aby vláda zpracovala střednědobou strategii hospodářské politiky ČR, ze které by bylo možno odvodit rozvoj jednotlivých oborů investiční výstavby. Při sestavování státního rozpočtu na jednotlivé roky je nezbytné udržet tendenci rychlejšího růstu investic než výdajů, při respektování vazeb mezi investičními výdaji v jednotlivých letech a iniciovat a propagovat další formy financování investic metodou PPP, úvěry z nadnárodních bank, cílené čerpání strukturálních fondů EU a veřejný dluh nesnižovat na úkor investic. Důvodem dosavadního nízkého využívání evropských peněz v investiční výstavbě je jednak nezkušenost na všech úrovních, státními orgány a institucemi počínaje a jednotlivými zadavateli konče.

Růst v následujícím období se bude opírat o poptávku, na které se podílí významně jak podnikatelská, tak veřejná sféra, dlouhodobě vyrovnané každá zhruba 50 %. K dosavadním pozitivům patří, že kapitálové výdaje státu, včetně státních fondů dopravní infrastruktury a v menším rozsahu rozvoje bydlení, si udržují mírný růst. To je nezbytné zachovat. Oceňujeme proinvestiční politiku

ku vlády, která je směřována do dopravní infrastruktury i do bydlení. Věříme, že každá politická reprezentace si bude vědoma dopadu podpory stavebních investic na rozvoj ekonomiky státu i významného multiplikačního efektu, který stavebnictví přináší.

Podmínkou pro udržení konjunktury na stavebním trhu je dostatek finančních prostředků na investice ve veřejné zakázce i v soukromém sektoru. K tomu se musí trvale úspěšně vyvíjet česká ekonomika (růst HDP nad 3,5 %), soukromý sektor musí ve zvýšené míře akumulovat kapitál, občané musí investovat své úspory a stát musí vytvářet všechny dostupné instrumenty podpory investic.

Ing. Václav Matyáš

prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR

Ing. Dr. Štěpán Ješ, stavební inženýr, podnikatel a politik

V galerii slavných osobností českého stavebnictví představujeme současné i historické osobnosti, které náš obor formulovaly. Byl jsem tím, který navrhl v galerii představit i pana Ing. Dr. Štěpána Ješe (1895–1966), v roce 1948 předsedu Inženýrské komory. Následovalo (očekávané) rozhodnutí redakční rady, které mi umožnilo navržený článek připravit. Měl jsem štěstí, že syn Ing. Dr. Ješe, pan Jiří Ješ, redaktor Českého rozhlasu (ČRo 6) projevil ochotu spolupracovat na přípravě článku. Obdržel

jsem všechny potřebné informace od něj i jeho sestry, paní Ježkové z Liberce, a mezi nimi i článek ke 100. výročí narození Ing. Dr. Štěpána Ješe, publikovaný v deníku Svobodné slovo dne 28. 12. 1995, na jehož přípravě pan Jiří Ješ spolupracoval. Článek k jubileu mně natolik upoutal, že jsem požádal pana Ješe o souhlas s jeho publikováním v plné verzi, bez jakýchkoli dodatečných úprav. Věřím, že i Vy, čtenáři Zpráv a informací, budete po jeho přečtení pokládat mé rozhodnutí za správné. Je nespornou zásluhou našich libereckých kolegů, že jako zvláštní kategorie soutěže Stavba roku Libereckého kraje je vyhlášována i soutěž za mimořádné stavební řešení nesoucí název Cena Dr. Ing. Štěpána Ješe. Jsem naprosto přesvědčen, že právě takový člověk, stavební inženýr s rozsáhlými teoretickými i praktickými podnikatelskými zkušenostmi, jako byl inženýr Ješ, naší současné politice velice schází.

Ing. Svatopluk Zídek

místopředseda redakční rady

...Kdykoliv vstoupíte do budovy Budče, zastavte se před bronzovou deskou v jejím vestibulu a přečtěte si nanovo jména mých přátel, se kterými jsem před 25 léty Budeč zakládal, vybudoval a v těžkých dobách opatroval. Uvědomte si, že také oni by dnešního dne – kdyby se ho byli dožili – měli v rukou stejný, Vámi podepsaný dopis. Pohlížte na ta jména tak dlouho, až sklopíte oči! (Z dopisu Ing. Dr. Štěpána Ješe ze dne 2. března 1948, který napsal tzv. akčnímu výboru NF po svém vyhazovu ze stavebního družstva Budeč.)

Funkce v pražské koleji Budeč byla jednou z mnoha, kterou Ing. Dr. Štěpán Ješ ve svém životě zastával. „O některých jsem se dovídal podivnými náhodami dávno po jeho smrti,“ vzpomíná po letech jeho syn Jiří, „tak například jednou mě moji přátelé pozvali na chatu svých známých a z hovoru u táboráku jsem vyrozuměl, že dědeček majitelů chaty byl po první válce profesorem na pražské technice. Pozdě v noci mě uložili do temné podkrovní místnosti, a když jsem se ráno probudil, viděl jsem, že nade mnou na zdi visí zarámovaný diplom. Byl z roku 1920 a osvědčovalo se jím čestné členství onoho pana profesora ve Svazu československého studentstva. Dole byly dva podpisy: Ing. C. Štěpán Ješ, jednatel, a Ing. C. Václav Havel, předseda. Toto spojení studentských funkcionářů vedlo pak k zajímavé spolupráci, jednak odborné,

na výstavbě moderní pražské čtvrti Barrandov, a jednak politické, při vzniku a činnosti takzvané barrandovské skupiny, v níž se shromáždily velmi zajímavé osobnosti tehdejšího veřejného života. Tam se také připravoval časopis Demokratický střed (později Program), do něhož značka „Ing. Š. J.“ dodávala týden co týden úvodníky na nejroznější politická, hospodářská i kulturní témata.“

Bohatý život tábořského rodáka

Začneme však od Adama. Ing. Dr. Štěpán Ješ se narodil 26. prosince 1895 v Táboře jako první dítě zednického mistra Františka Josefa Ješe, který se vypracoval na známého tábořského stavitele, a Karly Ješové, dcery panského zahradníka v Červené Řečici, která měla zálibu ve psaní často velmi zdařilých básní. Oba rodiče se také vždy veřejně angažovali, otec v orgánech města a ve správních radách různých podniků, matka pak v ženském spolku Zora, kde byla ve třicátých letech starostkou. To ji sblížilo s paní Hanou Benešovou, která se při pobytech v nedalekém Sezimově Ústí o činnost tábořské Zory velmi zajímala.

Při narození prvního syna však rodičům nezbylo mnoho času na radost z této události, protože se narodilo dítě velice neduživé, které bylo třeba k životu doslova vymodlit. Bylo okamžitě pokřtěno jménem patrona toho dne a zvolna se pak z něho podařilo vypiplat normálního chlapce. Zůstala mu však vrozená srdeční vada, která mu začátkem první světové války pomohla k vojenské superarbitraci, což znamenalo záchranu před frontou, a tím možná i před smrtí. I tak však Štěpán Ješ strávil začátkem války pár týdnů v budějovických kasárnách a s ním na cíři tam byl i jakýsi Jaroslav Hašek. Choval se takovým způsobem, že když se později stal vyhlášeným spisovatelem, tak se ve velmi rozsáhlé Ješově knihovně nenašlo pro jeho knihy místo. Zcela ojedinělá netolerance u jinak velmi tolerantního a laskavého člověka.

Ještě před začátkem války maturoval Štěpán Ješ na tábořské reálce a na jeho vysvědčeních – věřte, nebo nevěřte – nebyla za celých sedm let studia jiná známka než jednička. Nešel však hned na vysokou školu, ale nejdříve se vyučil u svého otce zednickým mistrem, aby získal praktický přehled v oboru, jemuž se chtěl věnovat. Získal tak pro celý svůj další život znamenitou schopnost spojovat vždy a ve všem teorii s praxí. Pak teprve vystudoval v Praze stavební inženýrství a roku 1922 získal doktorát technických věd. Několik let byl na technice asistentem prof. F. Kloknera, pak se vydal na zkušenou do Paříže, a po návratu založil v Praze společně s jiným tábořským rodákem stavební firmu Ing. Brázdil a Dr. Ješ.

Seznam prací, které tato firma do svého znárodnění provedla je úctyhodný: restaurace, terasy, plavecký stadión, most. Řada vil a veškeré komunikace na Barrandově, most přes Lužnici v Táboře (který byl počítán ve své době mezi osmdesát nejzajímavějších mostů na světě), most přes Jizeru v Káraném a původní dálniční most přes Želivku u Píště. Dále budova Národního technického muzea v Praze na Letné, budova České spořitelny v Jugoslávské ulici na Vinohradech a po druhé světové válce rekonstrukce zachované části Staroměstské radnice. K tomu desítky dalších staveb veřejných i soukromých.

Dvakrát bylo s Dr. Ješem, jako s naším předním statikem, téměř ukončeno řízení potřebné ke jmenování profesorem Vysoké školy architektury a pozemního stavitelství a dvakrát bylo z politických důvodů zrušeno. Dvakrát také stanul v nejvyšších funkcích inženýrské komory a dvakrát byl odtud vyhozen. V roce 1939 nacisty a v roce 1948, jako předseda, komunisty. Přesto ve své odborné technické práci pokračoval až do posledních dnů svého života, a to nejdříve ve Stavoprojektu v Praze, pak u Státního ústavu dopravního projektování v Liberci a u jiných podniků. Ve slabých chvílích i neumětelských komunistických funkcionářů nacházeli pro jeho práci slova uznání.

Poslanec s logaritmickým pravitkem

A jak to tedy bylo s tou politickou činností? Působilo zde zajisté ono už zmíněné „rodinné zatížení“, které mladého studenta už v Táboře přivedlo do redakce časopisu Štítný, kde zařadil do tisku vůbec první uveřejněnou báseň Jiřího Wolkera. Po příchodu do Prahy působil v redakcích časopisů Mladá generace, Zítřek a služba. Jak již bylo řečeno, rozhodující bylo jeho setkání s Václavem Havlem starším, s nímž ho až do konce života pojilo těsné přátelství. O tom se můžeme ostatně dočíst i v Havlových Vzpomínkách, kde se nezatajuje ani členství Štěpána Ješe v pražské zednářské lóži. Pravidelné komentování veřejného života první republiky v Demokratickém středu ho sblížilo hlavně s Hubertem Ripkou, který po druhé světové válce prosadil jeho poslaneckou kandidaturu za Čs. stranu národně socialistickou. V předúnorovém parlamentu byl Štěpán Ješ členem rozpočtového a předsedou technického výboru. Na zasedání chodil zásadně s logaritmickým pravitkem v ruce a suchou mlouvou

čísel usvědčoval z politické demagogie všechny tehdejší parlamentní tlachaly. Cítil se tenkrát jako ryba ve vodě a jeho pracovní dny neměly konce. V klubu národně socialistických poslanců neměl, nepřítele, a dokonce i někteří komunisté k němu přistupovali s respektem. To ho však neuchránilo od četných útoků Rudého práva, zvláště když o jeho reaktech napsali články s příznačným názvem „Goebbelsovi žáci“.

V libereckém vyhnanství

„Po únoru 1948 se sice ihned mandátu nevzdal, ale v tisku byla několikrát nevrlá zmínka o jeho demonstrativním nehlasování – například o vydání poslance Vladimíra Krajiny k trestnímu stíhání a podobně. Doma o tom nemluvil. Postupně pak byl zbavován všech svých funkcí a velmi těžce nesl, když se po znárodnění musel rozloučit i se svými spolupracovníky ve firmě, kterou spoluzaložil,“ pokračuje ve svých vzpomínkách syn Jiří. Jeho odborných vědomostí však i komunisté nadále využívali a pod jeho vedením měl být vypracován vládní úkol na unikátní přemostění Vltavy u Žďákova. Uprostřed práce byl však v roce 1952, na základě známého opatření, vystěhován z Prahy a na jeho protesty, že žďákovský projekt přímo závisí na jeho přítomnosti v Praze, mu vinohradský magistrátní úředník odpověděl: „Kdybyste umřel, tak by to bez vás muselo jít taky.“ Po dlouhých tahanicích byla rodina vystěhována alespoň do Liberce, kde se kolem Dr. Ješe shromáždili mladí inženýři a on tam, paradoxně, poprvé v životě zaujal neoficiální místo učitele na nejvyšší úrovni, aniž tím našťěstí vzbudil nežádoucí pozornost svých hlídačů. Přesto na něj doléhaly kruté daňové perzekuce a nakonec i pracovní, kdy se musel zoufale bránit předčasnému penzionování, které by ho, při jeho nedostatku takzvaně zaměstnaneckých let, ponechalo téměř bez prostředků.

Ing. Dr. Štěpán Ješ zemřel v Liberci 3. prosince 1966 a už v agonii, když se občas probral k částečnému vědomí, se zděšeně ptal svých blízkých: „A nebudou nás zase stěhovat?“ To jen na připomínku těm apologetům komunistické hrůzovlády, kteří si myslí, že vyhnat člověka z jeho domova a od jeho práce vlastně ani nebyl tak velký hřích. Dr. Ješ, který byl krutě vyslýchán gestapem i estébáky, si přesto na onen svět s sebou odnášel jako svůj nejstrašnější zážitek právě to násilné vystěhování do neznáma, které ho pak poznamenalo dvěma infarkty a hlubokou jízvou na duši.

Dr. Boris Riegler

Dr. Ing. Karl Heinrich Schwinn obdržel vysoké státní vyznamenání

Dr. Ing. Karl Heinrich Schwinn, prezident Spolkové komory inženýrů v Berlíně a prezident Komory inženýrů v Hamburku, obdržel za své zásluhy o inženýrské činnosti, ochranu kvality ve stavebnictví a ochranu klientů Spolkový kříž za zásluhy. Vysoké státní vyznamenání mu předal dne 23. 10. 2006 na radnici Svobodného hanzovního města Hamburku senátor pan Gunnar Uhdall. Dr. Ing. Karl Heinrich Schwinn spolupracuje s ČKAIT, na úrovni European Council of Engineers Chambers (ECEC), na společných zájmech inženýrských komor, navštívil oblast Brno a podpořil exkurzi oblastí Hradec Králové a Brna na stavbu nového hlavního nádraží v Berlíně.

Jubileum Ing. Michala Hrubého

Pan Michal Hrubý, předseda Dozorčí rady ČKAIT, oslavil v letošním roce vzácné životní jubileum – 70 let. Na zasedání Představenstva Komory dne 14. 10. 2006 v Praze poděkovali předseda ČKAIT Ing. Václav Mach a členové představenstva panu předsedovi Hrubému za jeho velmi uznávanou činnost pro Komoru a popřáli mu pevné zdraví a úspěchy do dalších let.

Dohoda s Českým normalizačním institutem o přístupu členů ČKAIT k normám

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků existuje již 14 let. Od roku 1997, tedy 10 let, se snaží o dohodu s Českým normalizačním institutem o přístupu k normám pro naše členy.

Každý rok se autorizované osoby na valných hromadách ptají, co Komora pro ně dělá, a proč nezajistí levnější normy. Těžko se vysvětluje, že jednáme, ale z nějakého důvodu opět nebyla smlouva podepsána.

Proto jsem velmi rád, že příští rok na valných hromadách budu moci říci, že Komora splnila svůj dlouholetý úkol a zajistila internetový přístup k normám třídy 72, 73, 74, 75 za cenu 500,- Kč + 19 % DPH při měsíční aktualizaci. Smlouva bude podepsána 11. prosince 2006 na období jednoho roku, tedy od 2. 1. 2007 do 31. 12. 2007.

Jednání s ČNI byla dlouhá a těžká. Ke Komore se připojil nejen Český svaz stavebních inženýrů, ale celá SIA ČR (Rada výstavby), aby tuto myšlenku podpořili. Během letních prázdnin proběhl bez velkých potíží zkušební provoz pro 160 osob.

I rok 2007 bude zkušební, poznáme zájem našich členů a i to ovlivní prodloužení a úpravu smlouvy na další období.

Závazná přihláška a technické podmínky jsou zveřejněny na našich webových stránkách a jsou i přílohou tohoto čísla Z+i.

Ing. Václav Mach
předseda ČKAIT

Ukončení II. běhu celoživotního vzdělávání ČKAIT

Vážení autorizovaní inženýři a technici!

V současné době končí II. běh celoživotního vzdělávání členů ČKAIT vyhlášený Shromážděním delegátů v roce 2004. Jeho ukončení je spojeno také s ohodnocením a potvrzením jeho průběhu pro každého, kdo se na rozšíření svého vzdělávání v souladu s programem podílel.

Program předpokládá, že bude pro jeho zhodnocení, v souladu s usnesením Shromáždění delegátů, použito pouze pozitivní motivace. Na vlastní žádost budou hodnoceni pouze ti členové ČKAIT, kteří se skutečně vzdělávali, a kteří mají zájem se touto skutečností prokazovat vůči svým klientům. Význam tohoto osvědčení stoupá s novou smlouvou o pojištění. **Tam je zakotvena skutečnost, že pro členy ČKAIT kteří systematicky pečují o své vzdělání je snížena spoluúčast při případné škodní události na částku 5000,- Kč. Jako důkaz právě slouží Certifikát o absolvování CŽV.**

Pro vyhodnocení druhého běhu je k dispozici jednoduchý formulář k žádosti o vydání Certifikátu. Tentýž formulář je umístěn na internetových stránkách ČKAIT. Každá autorizovaná osoba, která má zájem o jeho vydání jej vyplní a odešle do příslušné oblastní kanceláře do 31. 12. 2006. Pokud bude žádost podána později, obdrží osvědčení v průběhu roku 2007.

Každý, kdo splnil kvótu II. běhu CŽV, tj. k 31. 12. 2006 bude mít akcí za 10 kreditů, nebo čestným prohlášením prokáže své vzdělávání v individuální formě, obdrží na Valné hromadě 2007 Certifikát o absolvování II. běhu celoživotního vzdělávání, nebo si jej vyzvedne kdykoliv v průběhu I. pololetí 2007 v OK. Osvědčení může využít, kromě výše zmíněného případu pojištění, k propagaci odbornosti i v reklamní dokumentaci své firmy.

doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA

Ing. Vladimír Blažek, CSc.

Program III. běhu celoživotního vzdělávání ČKAIT pro léta 2007–2009

Návrh pro valné hromady 2007

- podle § 12 odst. 5 zákona č. 360/1992 Sb., v platném znění: „autorizovaná osoba je povinna se dále odborně vzdělávat a sledovat informace nezbytné pro správný výkon své činnosti“;
- podle § 23 odst. 6f „do působnosti Komory náleží zejména pečovat o vysokou úroveň výkonu činnosti autorizovaných osob“;
- podle odst. 6k „do působnosti Komory náleží zejména podporovat odborné vzdělávání a napomáhat šíření odborných informací“;
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 6. 7. 2005 o uznávání odborných kvalifikací v čl. 22 pro výkon tzv. „regulovaných povolání“ členské státy zajistí další vzdělávání a odbornou přípravu, aby osoby, které ukončily vzdělávání, byly s to držet krok s vývojem v daném povolání v rozsahu, který je nezbytný pro zachování bezpečného a účinného výkonu tohoto povolání.

Tyto zákonné úpravy vytvářejí rámec pro úpravu systému vzdělávání vnitřními předpisy ČKAIT.

Každý autorizovaný inženýr a technik se dále odborně vzdělává a sleduje informace nezbytné pro správný výkon své činnosti v zájmu rozvoje profese a svých klientů. Doplnuje své vzdělání samostudiem, sledováním odborného tisku, účastí na odborných akcích a celkovou péčí o svůj odborný růst. Celoživotní vzdělávání (dále jen CŽV) je základním předpokladem pro vysokou odbornou úroveň činnosti autorizovaných osob.

Způsob svého vzdělávání si zvolí autorizovaná osoba svobodně podle svého uvážení, druhu a formy výkonu své činnosti.

Komora vytváří pro autorizované osoby potřebné podmínky pro vzdělávání formou poskytování informací v rámci systému podpory rozvoje profese, pořádáním vzdělávacích akcí a akreditací akcí dalších poskytovatelů. Základní okruh vzdělání pro autorizované osoby poskytuje Komora formou bezplatných akcí.

1 Volba způsobu vzdělávání autorizované osoby

1.1 Autorizovaná osoba si zvolí způsob svého vzdělávání v rámci III. běhu na léta 2007–2009 buď:

- účastí v kreditním programu ČŽV ČKAIT
- individuální formou celoživotního vzdělávání

1.2 Autorizovaná osoba se přihlásí u oblastní kanceláře ČKAIT do 30. 6. 2007 k účasti v kreditním programu ČŽV elektronicky, písemně nebo osobně, či sdělí formu individuálního celoživotního vzdělávání. Autorizované osoby, které nabyly členství v průběhu III. běhu se zapojí do ČŽV přihlášením po slibu.

1.3 Každá AO může kdykoliv v průběhu cyklu způsob svého vzdělávání změnit nebo se přihlásit k účasti v ČŽV u své oblastní kanceláře. Na tuto osobu se pohlíží jako na osobu, která se účastní III. běhu ČŽV částečně.

2 Kreditní program celoživotního vzdělávání ČKAIT

2.1 Autorizovaná osoba se účastní tohoto programu v rámci své oblasti. Oblastní kancelář organizuje program v potřebném rozsahu v rámci okruhu B prostřednictvím:

- organizace základních lekcí povinného programu stavebního práva
- vlastních odborných akcí OK ČKAIT
- dalších akcí nabídkového katalogu IC ČKAIT

2.2 Akce zařazené do programu ČŽV se dělí na akce:

- Okruh A – odborné akce jednotlivých pořadatelů podle katalogu
- Okruh B – jmenovité akce organizované oblastními kanceláři
- Okruh C – ostatní akce

2.3 Akce okruhu A jsou odborné akce nabídnuté do seznamu Informačního centru ČKAIT s.r.o. jednotlivými pořadateli. Pokud jsou v souladu s předmětem činnosti autorizovaných osob, doporučí jejich zařazení do seznamu akcí komise ČŽV. Seznam je veden průběžně na internetové adrese www.ice-ckait.cz a pololetní program je vydán tiskem formou přílohy Z+i. Uzávěrka návrhu akcí pro tištěnou přílohu je 30. dubna a 31. října běžného roku. Tyto akce zajišťují pořadatelé v rámci své komerční nabídky, tj. za úhradu od účastníků. OK ČKAIT podle svého rozhodnutí mohou na některé akce poskytnout příspěvky ze svého rozpočtu odborné činnosti. Zvýhodněné akce jsou označeny v seznamu nabídky.

2.4 Akce okruhu B jsou zajištěny prostřednictvím oblastních kanceláří v rámci programu bezplatně. Akce povinného programu jsou vyhlášeny komisí ČŽV pro běžný rok a nabídnuty prostřednictvím IC ČKAIT k zařazení do programu. Ostatní odborné akce do programu navrhnou jednotlivé oblastní kanceláře opět s uzávěrkou 30. dubna a 31. října.

2.5 Akce okruhu C jsou všechny další akce doplňující program:

- zahraniční a domácí zájezdy a exkurze
- účast na veletrzích
- účast na všech akcích odborného charakteru i nezařazených v seznamu
- studium odborné literatury
- odběr odborných časopisů
- kombinace s ostatními způsoby individuálního vzdělávání

2.6 V oblasti povinného právního programu ČKAIT zajistí oblastní kancelář pořádání vyhlášených titulů v roce a v kapacitě dostatečné pro všechny přihlášené osoby v kreditním programu.

2.7 Účastníci programu mají za cíl získat v průběhu III. běhu tj. v letech 2007–2009 celkem 12 kreditů:

- hodnota jednoho kreditu odpovídá jedné vzdělávací akci zařazené komisí ČŽV do seznamu

- právní akce povinného programu má hodnotu dvou kreditů
- odběr odborného tisku a studium odborné literatury má hodnotu jednoho kreditu za celý běh programu
- u významných akcí (např. mezinárodní konference) na základě vlastního posouzení nebo žádosti pořadatele, a u akcí základního právního okruhu B může komise ČŽV přidělit i vyšší počet kreditů – maximálně však tři.

3 Individuální formy celoživotního vzdělávání

3.1 Autorizované osoby, které uplatní individuální formu celoživotního vzdělávání si zvolí jeho způsob bez omezení tak, aby zajistily svůj odborný růst ve smyslu Zákona č. 360/1992 Sb., v platném znění. Jako příklady forem celoživotního vzdělávání je možno akceptovat např.:

- studium na vysokých a dalších odborných školách
- různé formy celoživotního vzdělávání organizované těmito školami
- studium v zahraničí
- studium jazyků
- studium odborné literatury
- publikační činnost
- svobodná účast AO na různých odborných akcích jednotlivých pořadatelů i akcí publikovaných v programu ČKAIT
- formy vzdělávání organizované zaměstnavatelem nebo odbornými zájmovými sdruženími
- odborný růst (zvýšení kvalifikace) v rámci svého zaměstnání či výkonu profese
- organizování odborných akcí
- aktivní účast na veletrzích, stážích apod.
- další individuální formy odborného růstu

3.2 U autorizovaných osob, které se významným způsobem podílejí na odborné činnosti ČKAIT, ČSSI a dalších společenských organizací, na právní činnosti, v řídicích orgánech státní správy a samosprávy, u autorizovaných osob, které se vzhledem k svému profesnímu zaměření (vysokoškolští a středoškolští učitelé, manažeři stavebních firem a další významní odborníci) podílejí na rozvoji stavebních oborů, publikační a jiné činnosti se předpokládá, že v rámci výkonu této činnosti zajišťují i svůj odborný rozvoj.

4 Organizační zabezpečení III. běhu ČŽV ČKAIT

4.1 Organizaci programu III. běhu celoživotního vzdělávání ČKAIT zajišťuje komise ČŽV jmenovaná Představenstvem ČKAIT. Její předseda se stává členem Rady pro podporu rozvoje profese.

4.2 Komise ČŽV provádí kontinuální posouzení nabídnutých akcí z hlediska vhodnosti pro autorizované osoby a u vybraných akcí, na základě žádosti pořadatele, přidělení vyššího počtu kreditů. Do její kompetence patří i zpětné hodnocení odborné úrovně akcí a případné dodatečné přidělení či odejmutí kreditů.

4.3 Obsahové zaměření celoživotního vzdělávání stanoví Rada pro podporu rozvoje profese v rámci Integrovaného informačního systému. Ta navrhne rovněž povinné právní akce pro běžný rok ke schválení představenstvu ČKAIT.

4.4 Informační systém o programu ČŽV zajišťuje servisní organizace komory – IC ČKAIT. Na webových stránkách ČKAIT průběžně uveřejňuje všechny změny v pořádání akcí. AO si před účastí na akci mohou ověřit, zda se akce skutečně uskuteční.

4.5 Oblastní kanceláře ČKAIT organizují samy nebo ve spolupráci s IC ČKAIT akce okruhu B a další doplňkové akce v rámci své odborné činnosti, zajišťují jejich propagaci a evidenci účasti.

4.6 Autorizované osoby sdělí do 30. 6. 2007 způsob svého vzdělávání oblastní kanceláři prostřednictvím internetových stránek nebo písemně.

4.7 Všem osobám přihlášeným do kreditního programu ČŽV vydá OK ČKAIT na základě jejich žádosti Výkaz o vzdělávání člena ČKAIT, v němž se zaznamenává jeho účast na jednotlivých akcích programu.

5 Závěr III. běhu celoživotního vzdělávání

5.1 Autorizované osoby individuálního programu oznámí k 31. 12. 2009 své oblastní kanceláři formou „Čestného prohlášení“ na internetových stránkách nebo předložením průkazu, jakým způsobem plnily své vzdělávání v letech 2007–2009.

5.2 Autorizovaným osobám, které se účastní programu a získaly min. 12 kreditů (nebo odpovídající podíl kreditů u osob, které se přihlášily později) a těm, jejichž forma individuálního vzdělávání je v souladu se zásadami Programu ČŽV vydá OK „Osvědčení o absolvování III. běhu ČŽV ČKAIT na léta 2007–2009.“

5.3 Na autorizované osoby, které se nepřihlásí do programu ČŽV bude pohlíženo jako na členy ČKAIT, kteří se neúčastní celoživotního vzdělávání. Na autorizované osoby, které nedosáhnou 12 kreditů, nebo jejichž forma ČŽV neodpovídá zásadám Programu, bude pohlíženo jako na členy ČKAIT, kteří se účastní celoživotního vzdělávání pouze částečně.

5.4 Členové ČKAIT, kteří získali diplom II. běhu mají sníženu spoluúčast na pojištění autorizovaných osob při pojistné události na částku 5000,- Kč (bude upraveno podle konečného znění pojistné smlouvy).

5.5 U osob, které se ČŽV neúčastní bude k této skutečnosti přihlíženo při posuzování jejich odborné způsobilosti ve všech událostech podle Profesního a etického řádu ČKAIT.

Návrh předkládají:

doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA

Ing. Vladimír Blažek, CSc.

Čeští a slovenští inženýři uskutečnili páté „setkání na hranici“

Ve dnech 22.–23. 9. 2006 se uskutečnilo 5. setkání na hranici českých a slovenských inženýrů, které po organizační stránce zajišťoval výbor oblasti a oblastní kancelář ČKAIT Olomouc. Tato milá povinnost jim byla deklarována na základě dohod z minulého „setkání“, které bylo před dvěma lety na slovenské straně hranice v hotelu Matador na Čertove a bylo zajišťováno Slovenskou inženýrskou komorou.

Po dohodě s odborným garantem „setkání“, Ing. Jindřichem Paterem – místopředsedou představenstva ČKAIT a Ing. Svatoplukem Zídkem – prezidentem ČSSI, byla sestavena odborná část setkání. Společenskou stránku zajišťoval výbor oblasti a oblastní kancelář v Olomouci. Místo setkání bylo

Příjezd delegátů do Koutů nad Desnou

Severní pohled od nádrže přečerpávací elektrárny Dlouhé stráně na Mravenečník a Kralický Sněžník. V popředí větrná elektrárna.

zvoleno v Koutech nad Desnou, což je poslední zastavěné území před vstupem do brány Hrubého Jeseníku. Dále přes Červenohorské sedlo do severního výběžku Moravy a Slezska se nachází město Jeseník, kulturní, společenské a především lázeňské centrum tohoto krásného a zajímavého regionu, jehož potenciál se teprve po změnách v 90. letech začíná využívat.

Přibližně kilometr severním směrem odbočuje z hlavní komunikace, která spojuje města Šumperk a Jeseník, příjezdová cesta do hotelu s názvem Dlouhé stráně, který odpovídá místnímu názvu hory, na jejímž vrcholu je umístěna horní nádrž přečerpávací elektrárny se stejnojmenným názvem. V tomto hotelu, založeném v zářezu svahu s poměrně značným sklonem, se uskutečnilo setkání českých a slovenských inženýrů.

Po milém přivítání hostů z obou republik byla ve 14 hod. zahájena odborná část programu, který odpovídal předpokladu, uvedenému na pozvánce. Po přivítání zúčastněných odborným garantem Ing. Paterem byla podána aktuální informace o stavu stavebních předpisů v českých zemích týkající se zejména novely zákona 360/1992 Sb., přípravy a dopadů ustanovení nového stavebního zákona č. 183/2006 Sb., platného od 1. 1. 2007 a některých ustanovení z připravovaných vyhlášek k tomuto zákonu, např. o autorizovaných inspektorech. Velmi zajímavá a obsáhlá přednáška byla věnována souboru PROFESIS, který byl sestaven Radou pro podporu rozvoje profese a vydán jako interní pomůcka pro členy ČKAIT Informačním centrem Komory. V druhé části odborného programu vystoupila slovenská strana na téma vzájemného uznávání kvalifikace českých a slovenských inženýrů. Z příspěvků, které zde zazněly je zřejmé, že v současné době není na Slovensku právní prostředí, které by korektním způsobem umožňovalo vznik nadstandardních bipolárních vztahů mezi slovenskou a českou komorou, na základě kterých by byla možnost vzájemného uznávání odborné kvalifikace. Domnívám se, že je žádoucí toto období vyhodnotit ze strany České republiky jako „přechodné“ a po uplynutí např. jednoho roku uskutečnit informační setkání se slovenskou stranou, zdali se situace změnila ve prospěch věci či nikoliv.

Tímto tématem byla ukončena odborná část programu setkání a po slavnostní večeři začala vystoupením lidového tanečního a hudebního souboru společenská část programu. Zajímavým zpestřením společenského večera bylo zapojení účastníků setkání do lidových tanců souboru, dámskou a pánskou volenkou členů souboru.

Hlavní náplní druhého dne byla exkurze na unikátní inženýrské dílo přečerpávací elektrárny Dlouhé stráně. Exkurze byla zajištěna včetně doprovodného odborného výkladu a možnosti dotazů ze strany účastníků. Je žádoucí zmínit, že průvodce byl vybaven dobrými odbornými znalostmi, tudíž nezůstala žádná otázka bez adekvátní odpovědi. Účastníci měli možnost si prohlédnout spodní nádrž, strojovnu a horní nádrž, která je umístěna na vrcholu hory Dlouhé stráně, která je situována na bočním výběžku hlavního hřebene Hrubého Jeseníku. Toto řešení je považováno za unikátní, zejména z pohledu inženýrského urbanismu, proti kterému byl intenzivní odpor z kruhů organizací ochrany přírody a ekologických aktivistických skupin v době, kdy se prováděla příprava výstavby přečerpávací elektrárny. Po uplynutí 10 let lze konstatovat, že hodnocení zmíněného řešení odbornými kruhy je velmi pozitivní a je vnímáno jako citlivě osazení inženýrského díla do horské krajiny. Nesplnily se tedy pesimistické předpovědi o zničení nejkrásnějšího místa Hrubého Jeseníku, tj. lokality a okolí Mravenečníku.

Rovněž vyhodnocení přínosu elektrárny pro pokrytí energetických špiček je prokazatelně efektivní a podle údajů společnosti byla návratnost této investice šest let. Pokud hledá čtenář tohoto příspěvku bližší údaje o přečerpávací elektrárně Dlouhé stráně, tak je možné je najít na www.cez.cz.

Odpolední návštěvou ve výrobě ručního papíru v Losinách byl program setkání zakončen. Setkání mělo od účastníků velmi dobrý ohlas, zajisté i díky krásnému počasí, organizaci vlastního programu a získaným odborným i kulturním informacím.

Ing. Anežka Najdekrová
přednostka oblasti ČKAIT Olomouc

Téma Inženýrského dne vyvolalo živé reakce posluchačů a přednášejících

bychom, jako Komora, sledovali a posílili tuto oblast spolupráce s fakultou směrem k našim autorizovaným inženýrům.

Pan Ing. Václav Daněk, předseda Správní rady TCHAS, s.r.o., Ostrava, podal systematický přehled vývoje exportu firmy, informoval o bariérách, které vytvářejí státy Evropské unie s největšími investičními příležitostmi v Německu, Francii a Rakousku. Analyzoval podstatu schopnosti konkurence firmy TCHAS a charakterizoval hospodářskou politiku při stavbě železničních a silničních koridorů v České republice ve srovnání s Polskem a Slovenskem. Týká se to zejména zdrojů z Evropských fondů regionálního rozvoje a z Kohezního fondu na transport a životní prostředí. Evropa uskuteční postupně deset multimodálních koridorů a z toho čtyři budou vedeny přes Polsko. I při zahraniční orientaci leží 60 % výkonů firmy na území ČR.

Výrobně-technický ředitel firmy Skanska DS, a.s., Ing. Josef Richter podal zprávu shodnou s předchozími názory na právní bariéry při vstupu na trhy EU a zdůraznil, že jedním z nejobtížnějších států je Itálie. Skanska DS, a.s., se zaměřuje na speciální technologie, prováděné sofistikovanými sestavami mechanismů s použitím specifických materiálů v oblasti dopravních staveb.

Marketingový ředitel firmy Subterra, a.s., Ing. Pavel Stoužil podrobil kritice příliš volné pronikání zahraničních firem na náš stavební trh. Je zcela nesrovnatelné s překážkami, které jsou kladeny našim firmám při práci v zahraničí. Začátky pronikání firmy na zahraniční trhy leží v letech 1991–1992 ve Španělsku a Německu. Charakteristické pro toto období bylo velmi obtížné vytváření zisku. Z posledních exportních úspěchů firmy je stavba tunelu na dálnici Zagreb-Split v Chorvatsku. Subterra s Metrostavem spolupracují na výchově specialistů, vybírají si studenty na vysokých školách, poskytují jim stipendia. Podporovanými odbornostmi jsou tunely a jazyky. Sledují touto cestou cca deset absolventů za rok.

Generální ředitel firmy OHL ŽS Brno, a.s., Ing. Michal Štefl hovořil z pozice firmy, která má rovněž delší tradici v zahraniční praxi v inženýrském stavitelství, zejména v oboru dopravních staveb. Vrátil se k roku 1990, kdy (za pana ministra Motyčky) bylo hlavním politickým cílem rozbití velkých státních firem. České stavitelství se sice obtížně, ale přesto úspěšně, dostalo na dobrou evropskou úroveň. Poměrně silná pozice spojených českých firem, spolupracujících s domácími firmami, je citelnou konkurencí pro západní firmy. OHL ŽS rozvinula 40 % svých výkonů na Balkáně, v Rusku, Ázerbájdžánu a na Pyrenejském poloostrově. Dalšími zájmovými teritorii jsou severní Afrika, střední Asie, Střední východ a východní Asie. Konkurenčně jsou naše nabídky srovnatelné s možnostmi zahraničních firem, obtížné je pronikání zejména z toho důvodu, že v investičně silných státech, jako je např. Saudská Arábie, je trh velmi obsazený.

Firmu Metrostav, a.s., představil v zahraničním podnikání pan Ing. Robert Dostál. Jedná se rovněž o firmu s dlouhou tradicí v exportu. Charakterizoval právní zábrany v Německu a Rakousku, ochrannou politiku v sociální oblasti a umělé zábrany v komplikovaných vyhláškách. Firma se profilovala hlavně jako subdodavatel a přesto, že vyhrála řadu soudních sporů, nedařilo se jí z počátku vytvářet zisk. Na stavby v zahraničí jsou vysíláni jen odborníci z managementu a ve speciálních profesích. Požadavky jsou na odbornou

Inženýrský den 2006 v Brně

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a Český svaz stavebních inženýrů jsou tradičními pořadateli inženýrských dnů. Inženýrský den 2006 byl svěřen oblasti Brno a regionálním oblastem moravským, Jihlava, Olomouc, Ostrava a Zlín. Konal se 26. 9. 2006 v Kongresovém centru hotelu Holiday Inn, ležícím v areálu brněnských veletrhů. Přípravný výbor rozhodl o pracovním charakteru tohoto setkání s programem zahrnujícím právní předpisy nového stavebního zákona a export služeb a staveb našich firem do zahraničí.

V první části byl zpravodajem Ing. arch. Martin Tunka, ředitel Odboru územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj ČR. Podal přehled o konstrukci nového stavebního zákona a věnoval se řadě konkrétních detailů, ve kterých se nový zákon liší od původního zákona. Pozornost byla věnována paragrafům, umožňujícím vyvlastnění pozemků pro veřejně prospěšná opatření, na dopravní stavby a technickou infrastrukturu. Otázkou zůstává, zda zákon umožňuje použití nástrojů pro řešení dopravních koridorů vzhledem k obavě, že naše území se může stát problémovým pro evropský globální dopravní systém. Přednáška vyvolala zájem účastníků v definicích, týkajících se oblastí udržitelného rozvoje, regulačních plánů, staveb na ohlášení, veřejné infrastruktury, vyvlastnění pozemků, přístupu veřejnosti k územnímu řízení a možnosti odvolání, kvalifikace úředníků státní správy, výkonu stavebního dozoru, odpovědnosti projektanta za projekt a vytvořené dílo. Úplný přehled nového stavebního zákona, podaný v jednom přednáškovém bloku, byl náročný na přednášejícího i posluchače. Diskuse byla omezena na položení otázek a jejich zodpovězení se uskutečnil písemnou formou.

Odpolední blok přednášek, týkající se exportu, zahájil prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., děkan Fakulty stavební Vysokého učení technického v Brně. Jeho sdělení obsahovalo ucelený koncept fakulty na přípravu absolventů pro práci v zahraničí. Výuka na vysoké škole směřuje k potřebám stavebních firem, tj. k projektování, přípravě a provádění staveb a jejich udržování. Podle zkušenosti FAST VUT v Brně je nutno posilovat znalosti ekonomické, znalosti moderních technologií a cizích jazyků. Z přednášek bylo patrné, že škola se věnuje všem souvislostem přípravy, včetně spolupráce s firmami. Rádi

Pohled do sálu Kongresového centra Holiday Inn

zdatnost, jazykovou vybavenost a ochotu pracovat v obtížných zahraničních podmínkách. Na stavbu tunelů na Islandu je vysláno cca 80 odborníků.

K oblasti služeb v exportu se nejvíce přiblížil pan Ing. Jaroslav Valkovič, ředitel divize Centroprojekt, a.s., Zlín. Cílovým teritoriím Centroprojektu se v duchu baťovských tradic stala Brazílie. Oblast dodávek je vymezena na dodávky investičních celků pro vodní hospodářství průmyslových podniků, úpraven vody a čistíren odpadních vod způsobem „na klíč“. Pro export výrobků je podmiňující vysoká kvalita, nutnost mít místní obchodní zastoupení a zajištěný servis. K vývozu know how naší provenience jsou podmínkami dobrá odborná znalost problému, znalost cizích jazyků, angličtina a jeden další jazyk, a schopnost samostatného jednání v cizím prostředí. Obchodování se neobejde bez místní spolupracující firmy s určitým potenciálem znalostí, referencí a odborné úrovně v zájmu lepšího porozumění místním zákonitostem trhu, mentalitě, finančním podmínkám, právním předpisům a systému sociálního zabezpečení. Důležitým faktorem je finanční potenciál firmy při bankovních zárukách.

Inženýrského dne 2006 se zúčastnilo 104 členů ČKAIT a ČSSI a 30 hostů. Přípravný výbor Inženýrského dne 2006 posoudil Inženýrský den jako úspěšný po stránce obsahové i organizační. Byly diskutovány náměty, týkající se znalostního vybavení autorizovaných osob v oblasti jazykové a odborné. Doporučení, přijaté pro Komoru, směřuje k podpoře výuky a programů zaměřených na export na vysokých školách.

Přípravný výbor poděkoval jménem ČKAIT a ČSSI všem přednášejícím za příkladnou prezentaci problémů.

Ing. Miroslav Loutocký
předseda Přípravného výboru Inženýrského dne 2006

Stavební zákon – odpovědi na některé z položených otázek u příležitosti Inženýrského dne 2006

Jak postupovat, je-li územně plánovací informace od úřadu územního plánování a stavebního úřadu rozdílná?

V § 21 odst. 1 stavebního zákona je stanoveno, které úřady jsou příslušné k poskytování územně plánovací informace. Pod jednotlivými písmeny tohoto ustanovení, tj. písm. a) až d), je stanoveno, o jakou územně plánovací informaci je možné žádat. Z tohoto pak je možné i dovodit, který z uvedených úřadů tu kterou informaci poskytuje. Prakticky by nemělo docházet k případům, že konkrétní územně plánovací informaci vydají dva různé úřady. O územně plánovací informaci bude žádat na základě žádosti – formuláře pro podávání žádostí jsou uvedeny v přílohách vyhlášky o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření. Žádost vždy musí být tak konkrétní, aby na jejím základě mohla být poskytnuta i konkrétní územně plánovací informace.

Pokud v praxi dojde k případu, což zřejmě nebude běžné a ani by se nemělo stát, že územně plánovací informaci ke konkrétní věci vydají dva úřady, pak se postupuje ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Územně plánovací informace se vydává formou sdělení ve smyslu § 154 a násl. správního řádu. Úřady, které vydaly rozdílnou územně plánovací informaci, by měly tuto informaci přezkoumat dle ustanovení § 156. V případě, že by tak neučinily, může dojít k přezkoumání územně plánovací informace z důvodu nečinnosti nadřízeným orgánem a to ve smyslu § 80 správního řádu.

Jak bude veřejnost postupovat, pokud nebude souhlasit s vyřízením připomínek v územním řízení?

Dle ustanovení § 89 odst. 1 stavebního zákona uplatňuje veřejnost v územním řízení připomínky. Tyto připomínky musí být uplatněny nejpozději při veřejném ústním jednání, jinak se k nim nepřihlíží. Stavební úřad má podle § 92 odst. 1 stavebního zákona povinnost v odůvodnění územního rozhodnutí připomínky veřejnosti vyhodnotit.

Veřejnost nemá právo odvolání proti tomu rozhodnutí. V případě, že se domnívá, že vydané rozhodnutí není v souladu s právními předpisy, pak může dát ve smyslu ustanovení § 94 a násl. správního řádu podnět k přezkumu zákonitosti.

Pokud jde o připomínky veřejnosti týkající se ochrany životního prostředí, možnost přezkoumání těchto připomínek nezávislým soudem závisí na implementaci Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí publikované pod č. 124/2004 Sb. m. s. Je otázkou, jak budou naplněny požadavky této Úmluvy při přezkoumání ve věcech životního prostředí. Aktivní legitimace pro podání připomínky je založena v zákoně č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Veřejnost se může obrátit na nezávislý soud, aby předmětné rozhodnutí z hlediska jeho zákonitosti přezkoumal. V této chvíli ještě neexistuje judikatura, která by v této oblasti byla vydána. A proto ani není jasné, jak budou soudy reagovat na žaloby týkající se ochrany životního prostředí.

Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

Exkurze oblastí Hradec Králové a Brno na stavbu dálnice D8, do Berlína a Drážďan

Členové Komory obsadili dva autobusy, jeden z Hradce Králové a druhý z Brna, aby využili volného dne ve čtvrtek 28. 9. 2006, a dalších dnů do neděle 1. 10. 2006, k exkurzi s náročným programem. Ing. Martin Mandík, přednosta oblasti ČKAIT Ústí nad Labem, vykonávající stavební dozor na úseku dálnice D8 mezi Ústím nad Labem a státní hranicí, zajistil exkurzi a odborný výklad na úseku dálnice v členitém terénu jihovýchodních svahů Krušných hor. Trasa je velmi pestrá skladbou dopravních staveb, mostů, tunelů, estakád a lávek přes dálnici. Konstrukce s náročnými technologickými postupy byly vesměs dokončeny, leč poměrně značné objemy nedodělků dokazovaly, že stavba je pod termínovým tlakem, má-li být dokončena do konce roku 2006.

Následující den v Berlíně byl zahájen v konferenčním sále Berlin 1 hotelu Stuttgarter Hof úvodem k exkurzi na nové centrální nádraží. Prezentaci zajistila Spolková inženýrská komora Berlín. Účastníky exkurze přivítal prezident Německé spolkové komory Dr.-Ing. Karl H. Schwinn a vedoucí kanceláře v Berlíně pan Thomas Noebel. Prezentaci fotografií z průběhu stavby centrálního nádraží komentovala odborným výkladem paní Dipl.-Ing. M. Pristl a rozbor geotechnických problémů

Lávka nad dálnicí D8 mezi Ústím nad Labem a státní hranicí

Berlín – Pohled na vládní budovy z lodi na řece Spréve

stavby doprovázel obrazy pan Dr.-Ing. Radwitz z Technické univerzity v Berlíně. Souhrnnou informaci o technologiích a souvislostech staveb nádraží a souvisejících staveb, a o exkurzích Komory na tato staveniště v předchozích letech, podal Ing. Miroslav Loutocký, tajemník RS ČKAIT Brno.

Následovala exkurze na centrální nádraží, při které měl každý možnost porovnat dřívější informace se skutečností. Technické detaily budou publikovány v časopise Inženýrská komora 2007. K doplnění celkového obrazu je žádoucí zdůraznit, že vzniklo nejen nové velkorysé nádraží, ale současně obchodní a společenské centrum jako jádro nového berlínského městského centra, kolem kterého dojde k rozsáhlé výstavbě, propojující nádraží s prostorem vládních budov podél ramene Sprévy, budovou parlamentu (Bundestag) až k Braniborské bráně, Unter den Linden a Potsdamer Platz. Dopravní podzemní infrastruktura je pro tyto stavby již připravena. Budoucí výstavba bude nadále cílem pozornosti odborníků.

Některé parametry nového nádraží:

prognóza účastníků dopravy v centrálním nádraží v roce 2010	20 mil. cestujících
plocha dopravního uzlu	185 tis. m ²
počet podlaží	5
počet vlaků dálkového provozu	164 za den
počet vlaků regionálního provozu	314 za den
počet vlaků S Bahn	616 za den
délka haly městské dráhy východ-západ	312 m
délka nádražní haly sever-jih	160 m
objem uloženého betonu	500 tis. m ³
hmotnost výztuže hrubé stavby	85 tis. t
objem výkopů zeminy	1,5 mil. m ³
zahájení prvních výkopů	13. 10. 1995
slavnostní otevření nádraží	26. 5. 2006
jízda prvního vlaku	28. 5. 2006 v 0.29 hod.

Exkurze pokračovala v krásném letním počasí prohlídkou vládních budov na rameni řeky Sprévy, budovy parlamentu, Braniborské brány, která je stále uprostřed trvajících stavenišť, muzea Holocaustu, Museeninselu a Pergamonského muzea.

Den následující, sobota, přivítal účastníky exkurze opět vlídným slunečným počasím, které bylo jako stvořené pro prohlídku parku zámku Charlottenburg a jízdu lodí po rameni Sprévy podél významných budov, včetně těch, které byly předmětem pozornosti v předchozím dni. Pohledy na známé budovy z lodi byly zcela nové. Dalším cílem byla Potsdamm (Postupim) se známým Cecilienhofem, zámek Sanssoussi a nádherným parkem.

Při zpáteční cestě byl nedělní program zaměřen na návštěvu haly Tropický ráj, která měla navodit pocit pobytu na tichomořském tropickém ostrově. Dvouhodinová relaxace v tomto prostředí byla příjemným osvěžením. Drážďany jsou vždy mimořádně vděčné téma pro širokou škálu zájmů. Impozantní, zcela opravená Frauenkirche poutá stavaře nejen svou architekturou a statikou, ale zejména technickou historií, jak povstala ze sutin po bombardování za druhé světové války.

Popis exkurze a doprovodné obrázky mohou být motivací pro další odborné návštěvy Berlína.

Ing. Miroslav Loutocký
tajemník RS ČKAIT Brno

Při naší exkurzi v roce 2004 bylo centrální nádraží v Berlíně největší železniční stavbou v Evropě

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě již tradičně pořádá různé exkurze po České republice, ale i v zahraničí. Ve dnech 13.–16. května 2004 proběhla exkurze (v sérii již třetí) na nově budovaném vlakovém nádraží v Berlíně Lehrter Bahnhof spojená s prohlídkou historického i moderního umění a architektury západní i východní části Berlína. Při zpáteční cestě bylo možno zhlédnout nádhernou architekturu Drážďan a na území České republiky zámek Průhonice a Štířín s přilehlou zámeckou zahradou.

ČKAIT podala pomocnou ruku nově vystudovaným stavebním inženýrům a rozhodla se na vlastní náklady pozvat dva studenty doktorského studia z Ústavu železničních konstrukcí a staveb.

Cestovní kancelář, s níž ČKAIT již dlouhodobě spolupracuje, se velmi zodpovědně ujala organizace a samotné realizace akce. Od nástupu do autobusu až po rozloučení zpět do Brna nám byly poskytovány informace schopným průvodcem jak z pohledu zeměpisného, kulturního, architektonického, tak i technického. Zkušenosti a schopnosti organizátorů se projeví bezproblémovým průběhem celé akce, za což jim jistě přísluší úcta a dík.

Po časně ranném nástupu do autobusu a asi jedenácti hodinách strávených na cestě do Berlína jsme se ubytovali v hotelu a v podvečer jsme měli možnost navštívit unikátní výstavu Museum of Modern Art z New Yorku v budově Národní galerie, v prostorách Postdammer Platz. Těm, kteří dali přednost okružní jízdy Berlínem, byl podán kvalitní průvodcovský výklad.

Noc strávená v klidném pokoji hotelu nám dodala energii do druhého dne a po výtečné snídani jsme se mohli opět ponořit do tajů berlínského stavebnictví. V prvním kroku jsme absolvovali exkurzi při rekonstrukci muzejní budovy Egyptské historie, která byla katastrofálními dopady druhé světové války do značné míry poškozena a místy téměř zničena. Po bombardování zůstaly prostory pouze zajištěny, sbírky byly přesunuty do bezpečí a celá stavba setrvala v troskách. Dekadentní stav celé konstrukce, jednak z hlediska zastřešení, nosných prvků, ale hlavně podloží, se po dlouhá desetiletí jen zhoršoval. Špatná ekonomická situace NDR a nevyzrálé stavebně technické možnosti tehdejší praxe nedávaly příležitost takto důležitou stavbu zajistit či rekonstruovat. Po sloučení Německa do jednoho státu vznikly možnosti jak finanční, tak technické a v roce 1992 byly zahájeny práce na záchraně této budovy.

Protože v době výstavby muzea byl podceněn geotechnický průzkum, potýkají se dnes stavitelé zabývající se rekonstrukcí s řadou problémů. Celá stavba, založená na různorodných, nesoudržných až bahenních sedimentech, je po celou dobu své existence doprovázena nesouměrným klesáním s následnými trhlinami. Budova je založena na roštu z borového dřeva, který je podporován dřevěnými piloty. Materiál těchto dřevěných pilot, včetně roštu, vykazuje dostačující pevnost, nicméně piloty nedosáhly únosného podloží, a tak celá stavba začala významně klesat již tři roky po začátku výstavby.

Kvalitní geotechnický průzkum podloží, provedený až v počátcích problémů a poznání všech souvislostí, přispěl k dostatku informací, aby celá stavba mohla být stabilně založena. Kvalitní základy jsou přemostěny ocelovou konstrukcí, která stavbu podpírá. Toto řešení se zatím jeví jako dostačující a stavba nevykazuje nežádoucí poklesy.

Po této exkurzi následoval přesun na místo hlavního bodu programu naší cesty a tou byla návštěva staveniště berlínského nádraží Lehrter Bahnhof. Po příchodu se nás ujal průvodce, který nám během dvou hodin podal vynikající informace.

Před vstupem na samotné staveniště jsme měli možnost zhlédnout na podrobném modelu celou stavbu tak, jak bude vyhotovena podle návrhu architektonické kanceláře Gerkan Marg & Partners a souběžně jsme dostávali základní technické a ekonomické informace o podstatě a využití nového evropského dopravního uzlu, jakým je berlínské nádraží Lehrter Bahnhof.

Jak vznikla myšlenka týkající se tak významného komplexu? Dopravní plány předpokládají pro rok 2010 přepravu po železnici v Berlíně pro více jak 19 milionů cestujících na dlouhé vzdálenosti a k tomu asi 1 milion cestujících místní a regionální přepravou denně. Zvládnutí těchto předpokládaných hodnot vyžaduje zcela novou železniční koncepci Berlína, protože druhá světová válka a rozdělení Německa vedlo ke zničení či zrušení husté železniční sítě. Poté se železniční síť ve východním Německu rozvíjela zcela jiným směrem a jinou formou než tomu bylo v Německu západním. Ihned po pádu Berlínského zdi v roce 1989 tak mohla začít celková obnova, rekonstrukce a výstavba železniční sítě. Rozhodnutím federální vlády o investičním programu z dubna roku 1991 a schválením Německého spolkového sněmu ze dne 20. 6. 1992 bylo rozhodnuto o vybudování nového železničního uzlu v Berlíně.

Jako průsečík železničních linek vedoucích do Berlína byl zvolen Lehrter Bahnhof, protože jde o centrální přestupní bod pro cestující, kteří přestupují z dálkových linek na regionální železnici, případně na autobusy a místní hromadnou dopravu SBahn a UBahn.

Cílem týmu projektantů a techniků z asi 107 inženýrských kanceláří a téměř 150 subdodavatelů bylo navrhnout toto dílo tak, aby cesty vedoucí k tomuto uzlu byly co nejkratší a nejsnazší. Pouze v projektových útvarech je zaměstnáno asi 150 inženýrů a architektů, kteří se zabývají návrhem a řízením stavby. Není tedy divu, že zde vzniká velkolepé dílo světového měřítka.

Nové nádraží Lehrter Bahnhof se buduje téměř na stejném místě jako původní staré nádraží, které bylo vybudováno již v letech 1869 až 1871. Celá stavba nového nádraží byla vyprojektována v roce 1995 a o tři roky později, v roce 1998, byla započata realizace. Termín uvedení do plného provozu je naplánován na 1. července 2006. Celkové náklady na tuto stavbu byly odhadovány na 20 miliard DM, což dnes odpovídá asi 15 miliardám EUR. Obrovské investice jsou poskytnuty jak ze státní pokladny, tak i německými drahami.

Vlaky budou odjíždět do všech směrů každých 90 sekund. Předpokládá se více jak 500 dálkových a regionálních expresů přijíždějících na nádraží ve směru sever-jih zahrnujících expresy na nové berlínské letiště, 260 expresů přijíždějících na nádraží po okolních příměstských linkách a přibližně tisíc vlaků metra.

Stavba bude mít tři výškové úrovně. V horní povede šest kolejí a bude určena pro vysokorychlostní tratě, jejichž rozmach se v budoucnu předpokládá. V prostřední úrovni s osmi kolejemi se budou stýkat tratě regionální a v podzemí, do nejnižší úrovně, bude přivedena doprava příměstská. Všechny tyto tři uzly budou chápány v jednom celku jako centrální uzel celého nádraží. Mimo ně zde budou do různých úrovní přivedeny silniční komunikace a tím vznikne kompaktní dopravní uzel.

Tato myšlenka je ale doprovázena spoustou problémů s křížením všech tratí, a proto jsou zde budovány tunely a mosty. Nejdelší tunel je 3,6 km dlouhý a přivádí do nádraží přibližně 9 km nových tratí. Z celkové délky 3 km mostních staveb pak stojí za zmínku 1 070 m dlouhá mostní stavba, na níž stojí z části kolejiště nádraží.

Bezesporu k architektonicky nejzajímavějším prvkům celé stavby patří samotné zastřešení kolejiště. Jedná se o největší rozpětí střechy nad kolejištěm na světě. Je řešeno eliptickou klenbou o rozpětí 68 m a vzepětí 27 m s proměnnými parametry po ose. Délka tohoto zastřešení bude 321 m. Klenba je plochá a tím staticky nevýhodná. Z toho důvodu je třeba ji v momentové linii oblouku vyztužit táhly, přejímajícími úlohu tažených vláken, což napomáhá

vytvořit elegantní výraz celé konstrukce. Protože osa nádraží je v oblouku a zastřešení sleduje tuto osu, má každá z 1 250 skleněných tabulí z bezpečnostního skla s vysokou pevností individuální rozměry (1,7 m² až 2,6 m²) a je tudíž každá zvlášť samostatně počítána a dimenzována. Sklo je lehce tónováno a opatřeno fotovoltaičnými články, které jsou schopny dodávat až 330 kW, a takto získaná energie bude samozřejmě využita na provoz nádraží. Střecha je větrána speciálními otvory a opatřena kouřovými klapkami pro případ požáru.

Zastřešení kolejiště je pouhou součástí horní (viditelné) stavby. Samotné nádraží je řešeno monumentální sklo-ocelovou věží s přemostěním celého nádraží, včetně zastřešení jakousi přičlí, která spolu s věží bude obsahovat jak stavby spjaté s provozem nádraží, tak různé kanceláře, obchody a zábavní centra. Výčtem je zde plánováno 44 000 m² kancelářských ploch k pronájmu, 50 až 60 obchodů a nákupních center, 53 eskalátorů, 14 výtahů a v neposlední řadě podzemní parkoviště s kapacitou 900 parkovacích míst.

Zajímavostí nádražní budovy je způsob jejího budování. Přičle, překlenující zastřešení, bude budována již za provozu, a to tak, že na stávající asi 46 m vysoké věži bude vybudována konstrukce asi 80 m vysoká a ta se poté sklopí nad kolejiště, čímž vytvoří skelet pro dobudování této části budovy. Samotná věž bude následně dobudována do své projektované výšky 66 m.

Samozřejmě takto významná stavba není pouze záležitostí architektury, ale zejména inženýrskou a technickou schopností řešit problémy jak konstrukční, tak logistické. Jak bylo výše zmíněno, téměř 150 subdodavatelů se podílí na této stavbě a zde je zapotřebí nekompromisně lpět na disciplíně téměř každého jedince. Závislosti mezi jednotlivými subdodávkami jsou spletité a na chyby jedinců mohou doplácat celé společnosti. Stejně tak logistika hraje nesporně důležitou úlohu. Zabezpečení stavby materiálem či technickou vybaveností může taktéž významně ovlivňovat chod celého projektu. Celá tato stavba je ale pojata velice zodpovědně, jak z pohledu architektonického, tak organizačního. Ovšem na prvním místě zde stojí způsoby konstrukčního řešení.

V první řadě je vhodné podotknout, že Berlín leží 43 m nad mořem. Při hladině podzemní vody až 2 m pod povrchem bylo třeba od prvopočátku počítat s obtížemi při zakládání. Protože příměstská doprava vede zhruba 15 m pod terénem, bylo nutno v první řadě zabezpečit proti podzemní vodě samotnou stavební jámu, která o ploše 10 600 m² dosahuje průměrně 20 m hloubky. Na jejím dně byla zbudována 2,3 m tlustá základová deska a jáma byla obestavená asi 25 m vysokou a 200 m dlouhou betonovou zdí s mocností průměrně 1,6 m. Kvůli enormním vztakovým a tlakovým silám (sloupec vody dosahuje i 18 m) bylo zapotřebí stěny i samotnou základovou desku kotvit. Na ploše 10 600 m² bylo využito 1 122 kotev (asi 9 m² na jednu kotvu, čímž vznikl rastr s oky 3 x 3 m), z níž každá unese 1 MN. I přes mocnost 2,3 m a všemožná opatření se nepodařilo udělat desku 100% vodotěsnou, s čímž se původně i počítalo. Byl zde povolen maximální průsak betonem 1 l za sekundu na 1 000 m² (což činí 10,6 l/s na ploše základové desky). Prosáká voda je sváděna systémem drenáží a odčerpávána mimo konstrukci. Tato železobetonová vana umožňuje výstavbu pod úrovní hladiny podzemní vody a až po dokončení prací budou do stávajících stěn zabudovány prostupy pro připojení kolejí do prostoru nádraží.

Hlavním problémem celé konstrukce je ovšem samotná doprava a její křížení ve více úrovních. Je velmi těžké si jen představit napjatost konstrukce s předpokládanou denní intenzitou vlaků. Je potřeba předpokládat, že v jeden okamžik mohou brzdit minimálně dva vlaky v každé úrovni a při hmotnosti soupravy 500 t mohou být do konstrukce vnášeny kombinace brzdných sil s extrémně nepříznivými účinky. Do toho je třeba si představit tepelnou roztažnost horních pater a při teplotním spádu po výšce stavby vzít v úvahu i deformace od změny teplot. Například u horní stavby mostní konstrukce dlouhé 627 m, na níž z části spočívá kolejiště i nádražní prostory, mohou v létě podélné deformace dosáhnout až 400 mm.

Problémy ovšem nebyly pouze s podélnými deformacemi. Mnohem citlivěji bylo třeba reagovat na ostré, leč nevyhnutelné kritérium dráhy, dávající si do podmínek maximálně 4 mm svislé deformace. Na litinových sloupech 22,5 m vysokých, podpírajících nádražní stavby a vykazujících vlastní deformace, a ve

spojitosti s poklesy základových konstrukcí bylo velmi náročné toto kritérium splnit. Proto jsou na patkách sloupů umístěna ložiska, která umožňují svislou rektifikaci a tím minimalizovat poklesy tratí.

Jak bylo řečeno, na stavbě byly použity litinové sloupy. Litina s procentuálně malým obsahem uhlíku vykazuje nižší dotvarování a je únosnější než ocel. Tloušťky stěn sloupů dosahují až 80 mm a jsou schopny přenést až 80 MN. Sloupy jsou ke všemu opatřeny čidly (tenzometry, teploměry, vodováhami, akcelerometry...), které 24 h denně sledují chování konstrukce a podávají informace systémovému sledování deformací celé stavby. Neobvyklostí těchto prvků je také fakt, že tyto litinové sloupy jsou osazeny úchyty z válcovaného plechu, což díky nesourodosti materiálů nese velké problémy se svařitelností.

Za zmínku stojí, že na trase kolejíště, které je v oblouku, bylo zapotřebí použít širokou škálu mostních ložisek, z nichž ne jeden typ německé dráhy vůbec nepovolují a dodatečně se čeká na jejich schválení. Pokud ovšem schváleny nebudou, je možné je dodatečně vyměnit.

Vysoké nároky jsou také kladeny na požární ochranu. Hlavně v posledních letech, doprovázených medializovanými katastrofami, prochází požární ochrana bouřlivým vývojem a také toto dílo, s mnoha kilometry tunelů, se potýká s řešením problémů požární ochrany. Na kolejích německých drah bude 24 h denně stát speciální hasící souprava, která, v případě havárie a požáru v tunelu, vjede na místo neštěstí a zapřáhne do vleku celou vlakovou soupravu. Po vyjetí z tunelu začíná teprve vlastní hašení. Tunely jsou zároveň vybaveny speciálními nouzovými východy, které dávají cestujícím možnost úniku.

Tento stručný výčet problémů, které, jako jedny z mnoha, doprovázejí tento vskutku velkolepý počin, jen dokládají, jakou dynamikou se rozvíjí moderní stavitelství a do jaké míry hraje roli v řešení problémů, lidská práce a disciplinovanost.

Doufáme, že se německým inženýrům tento projekt podaří realizovat bez jakýchkoliv negativních dopadů na provoz železniční či silniční dopravy v Berlíně a celé Evropě a přejme jim mnoho dalších podobných úspěchů.

Ing. Josef Hranec
Ing. Pavel Zvěřina
FAST VUT v Brně

Most Apollo přes řeku Dunaj v Bratislavě

Detail závěsů mostu Apollo

Modernizácia dopravnej infraštruktúry v Bratislave – 1. slovensko-česká konference

Slovenská komora stavebných inžinierov, Regionálne združenie SKSI Bratislava, uspořádala s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, oblast Brno, konferenci zaměřenou na rozvoj dopravní sítě v Bratislavě, se dvěma významnými stavbami: most Apollo a tunel Sitina. Odbornými garanty konference byli doc. Ing. Štefan Gramblička, Ph.D., předseda sekce Statika staveb při SKSI a Ing. Ján Tomko, předseda sekce Dopravné stavby při SKSI. Partneři konference byli Doprastav, a.s., Skanska, a.s., Metro Bratislava, a.s., a Národná diaľničná spoločnosť. Oblast ČKAIT Brno zastupovali členové oblastního výboru, autorizovaní inženýři v oborech dopravní stavby a mosty a inženýrské konstrukce a učitelé, doktorandi a studenti z Fakulty stavební VUT v Brně a Fakulty stavební VŠB-TU Ostrava s panem děkanem doc. Ing. Aloísem Maternou, CSc., MBA.

Konference se konala v prostorách akciové společnosti Doprastav. Byla velmi dobře připravena a organizována. Po úvodu pana Ing. Karola Kolady, náměstka primátora města Bratislavy pro dopravu, který otevřel dopravní problémy hlavního města, jejich postupné řešení, připojil řadu statistických údajů a prognózu dalšího vývoje dopravy kolejové i nekojové. Následovala série prezentací mostu Apollo. Účastníci konference byli ústní

a obrazovou prezentací seznámení s genezí návrhů mostu až po jeho odvážnou realizaci. Popis urbanisticko-architektonické koncepce mostu, jeho projekt, řešení detailů a nových, dosud nevyzkoušených konstrukčních prvků, jeho realizaci a kontrolu realizace, podali přednášející, nejen přední odborníci, ale současně nadšení propagátoři svých profesí způsobem, který doslova strhnul zájem posluchačů. K obdivuhodnému dílu můžeme slovenským kolegům z celého srdce blahopřát.

V podobném podání následovala prezentace přípravy dopravního a konstrukčního řešení a realizace stavby tunelu Sitina a dopravního uzlu Patronka. Složitě geologické poměry a geotechnické podmínky se staly určujícími faktory velkorysé stavby o dvou tunelových, navzájem propojených tubusech. Moderní know how, stimulované částečně zahraničním dodavatelem a řízení stavby propracované do detailů, nesejmulo břemeno realizační odpovědnosti u slovenských firem. V průběhu stavby došlo k řadě technických úprav a změn, vedoucích zejména k vyšší bezpečnosti provozu:

- živичný kryt byl nahrazen betonovým
- revize a zahuštění únikových cest
- instalace záložního zdroje energie

Vibrace z odstřelů a hluk z pracovních činností si vynutili řadu protihlukových opatření, zejména protihlukové stěny na portálech tunelů.

Po skončení prezentací následovala exkurze na most Apollo a tunel Sitina. Exkurze byla doprovázena pokračováním odborného výkladu a bylo umožněno kladení otázek. Ztotožnili jsme se se zásadou slovenských stavbařů: „Pracuj svědomitě a nenechej za sebou zárodky problémů“.

Při rozloučení, kdy došlo k poděkování za vzorně připravenou konferenci, jsme si uvědomili, že bude obtížné uspořádat na tak dokonalé úrovni podobné setkání se slovenskými kolegy v Brně.

*Ing. Miroslav Loutocký
tajemník RS ČKAIT Brno*

Členové ČKAIT se sejdou na Valných hromadách oblastí

Termíny Valných hromad oblastí v roce 2007

středa	10. 1.	Jihlava
čtvrtek	11. 1.	Plzeň
pondělí	15. 1.	Hradec Králové
úterý	16. 1.	Praha
středa	17. 1.	Ústí nad Labem
pondělí	22. 1.	Ostrava
úterý	23. 1.	Olomouc
středa	24. 1.	Zlín
čtvrtek	25. 1.	Brno
pondělí	29. 1.	Pardubice
úterý	30. 1.	České Budějovice
středa	31. 1.	Karlovy Vary
čtvrtek	1. 2.	Liberec

**Shromáždění delegátů ČKAIT 2007
sobota 24. 3. 2007 Praha**

Porada přednostů oblastních kanceláří Komory

V Hradci Králové se sešli dne 19. 10. 2006 představitelé Komory s přednosty oblastních kanceláří. Cílem porady byla informace o současném dění v Komoře a stavu jednotlivých úkolů, jimiž se zabývá představenstvo a orgány Komory.

V úvodu seznámil předseda Komory Ing. Václav Mach přítomné s organizací a hlavními body valných hromad 2007. Zdůraznil nutnost přesného dodržování řádů ČKAIT při jejich organizaci tak, aby se předešlo případným problémům. K tomu bude aktualizován scénář VH.

Informoval přítomné o skutečnosti, že od 1. 1. 2007 se mění oficiální periodikum Komory. Od tohoto data začíná vycházet nový časopis STAVEBNICTVÍ 2007 (10 čísel ročně), který bude nadále přinášet oficiální zprávy a články z činnosti Komory. Vyzval přednosty k podpoře obsahové náplně tohoto časopisu. Nadále samozřejmě vychází vlastní periodikum Komory Z+I (4-5 čísel ročně). Je pravděpodobné, že i nadále budou vycházet Stavební listy, ovšem již bez podpory ČKAIT. Příspěvky do SL jsou nadále soukromou záležitostí jednotlivých autorů.

Vyzval znovu přednosty k propagaci a podpoře III. ročníku Cen ČKAIT. Je nutno jí zajistit větší vážnost a účast významných inženýrských děl z jednotlivých krajů. Informoval o záměru, kterým bude pověřeno IC ČKAIT, vytvořit na internetových stránkách ČKAIT jednotný kalendář termínů všech akcí pro stavebnictví SIA. Tento projekt musí být spuštěn v I. čtvrtletí roku 2007 a již dnes je nutná koordinace termínů.

Informoval o výrazném posunu v problematice přístupu k Českým technickým normám. Je připravena k podpisu smlouva o zajištění přístupu pro členy organizací ČKAIT, ČKA, ČSSI a dalších organizací SIA, které budou mít zájem o internetový server ČNI, na němž budou k dispozici vybrané řady ČSN pro stavebnictví. Každý člen ČKAIT, který se do 10. 12. 2006 přihlásí, obdrží licenční klíč přístupu k těmto normám za licenční poplatek 500,- Kč/rok. Je nutné tuto informaci rozšířit, vzhledem k vyjití čísla Z+I dne 8. 12. 2006, všemi informačními prostředky oblastních kanceláří. Přihlášení bude na www stránkách. Garantem úkolu je IC ČKAIT, Ing. Hnízdil. Předpoklad uživatelů – cca 10 % členů ČKAIT.

Na Shromáždění delegátů 24. 3. 2007 bude předložen návrh na úpravu volebního řádu – prodloužení volebního období oblastních výborů ČKAIT do roku 2009, posun o 1 rok, aby nedošlo ke kolizi s volbami do orgánů ČKAIT ze zákona, které se uskuteční v roce 2008.

Ekonomický mandátář ČKAIT Ing. Vladimír Blažek, CSc. seznámil přítomné s dalšími činnostmi Komory. Pojistná smlouva na léta 2007–2009 je připravena u pojistitele ČSOB pojišťovny. Principy smlouvy jsou zachovány pro další léta, text bohužel ještě není, musí se přepracovat ve vazbě na nové právní předpisy. Novinkou je snížení spoluúčasti na 5000,- Kč u pojistných událostí u členů, kteří se vykáží potvrzením o vzdělávání ve II. běhu ČZV.

Porada přednostů oblastních kanceláří ČKAIT v Hradci Králové v budově Hradeckého stavebního centra

Od 1. 1. 2007 bude přepracován Systém managementu jakosti ČKAIT. Systém bude integrován s využitím metodických pomůcek ČKAIT. Budou připraveny pro využití členy ČKAIT čtyři komerční CD pro malé kanceláře, kompletní SMJ, Environment a bezpečnost práce. Ta budou volně v prodeji pro členy ČKAIT za nižší ceny. Poradenskou činnost zajistí Informační střediska IC ČKAIT v Praze, Hradci Králové, Brně a Ostravě. Systém interních auditorů a spolupráce s certifikačními orgány bude přehodnocen.

Byla podána informace o přípravě rozpočtu na rok 2007. Pro první čtení předali podklady pouze někteří garanti úkolů a OK. Ostatním budou rozpočtovány prostředky podle běžných pravidel.

Byla znovu zdůrazněna činnost Poradenských středisek oprav panelových domů. Všechny OK mají k dispozici text nových pokynů pro činnost PIS. Byla zdůrazněna povinnost předat nejpozději do 5. 1. 2007 kompletní podklady (znovu upozorňujeme na hlášení o činnosti PIS /1 tabulka/ a kopie záznamu s podpisy o provedených konzultacích. Ostatní nepotřebujeme.). PIS, která nevykazují dlouhodobě činnost, byla požádána o podání vysvětlení, jinak budou ze sítě PIS vypuštěna a bude řešena hmotná zainteresovanost.

Ředitelka kanceláře Ing. Lenka Zimová informovala o některých organizačních záležitostech (školení o stavebním zákoně, valné hromady, panely, o činnosti ČKAIT 2006, novoročenky).

Ředitelka IC ČKAIT, s.r.o., pí Marie Báčová informovala o současném rozsahu informační činnosti a přípravě publikací pro rok 2007.

Druhou část porady zahájil Ing. Bohumil Rusek, místopředseda ČKAIT, výkladem k problematice oborů a jejich překrývání. Stále se vyskytující nejasnosti a dotazy je nutno řešit v souladu s vydanými metodickými pomůckami. Běžné dotazy je nutno řešit odkazy na jejich text (k tomu je nutný požadavek znalosti především u funkcionářů ČKAIT). Po diskusi bylo dohodnuto prověřit ve spolupráci s autorizační radou možnost v mezích zákona zjednodušeného získání druhé autorizace, zejména pro obor statika a dynamika staveb. Dále bylo dohodnuto zpracovat informační text pro stavební úřady. Ve spolupráci s novou pracovníci oboru stavebního práva v kanceláři Komory Ing. Klepáčkovou, vytvořit jednotný registr dotazů a odpovědí. Některé odpovědi možno zobecnit a potom uveřejnit na internetových stránkách ČKAIT. Dále bylo dohodnuto zpracovat nové vydání publikace Autorizovaný inženýr a technik v investiční výstavbě.

Dalším bodem jednání bylo Celoživotní vzdělávání ČKAIT. Doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA informoval o ukončení II. běhu CŽV 2004–2006. K tomu je vydán samostatný pokyn v Z+i (viz článek na str. 4), kancelář zajistí tisk osvědčení o absolvování. Vzhledem k vazbě na novou pojistnou smlouvu se zvyšuje význam tohoto osvědčení. Dále představil návrh Programu CŽV III. běhu pro léta 2007–2009, který přináší některé novinky (viz článek na str. 4). Dále informoval o zákonu č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání a některých důsledcích, které vyplývají pro regulovanou povolání z nové směrnice EHS ve vazbě na studijní programy škol. Z diskuze vyplynula nutnost zajistit přihlášky i evidenci členů v CŽV elektronicky a doplňkově v papírové formě.

Předseda dozorcí rady Ing. Hrubý informoval o problematice spolupráce s oblastními kancelářemi, zejména v počátečních fázích ohlášených případů. Znovu zdůraznil, že je k tomu nutná znalost řádů a dalších dokumentů ČKAIT. Vyzval OK k nominaci na prázdné místo člena dozorcí rady.

Na závěr porady byly představeny prezentace dvou přednášek, které Rada pro podporu profese navrhuje do právních témat CŽV na I. pololetí 2007, a to „Nový stavební zákon z pohledu AO“ a „Profesis 2006“. Zajištění přednášek je nutno termínově koordinovat. Třetím doporučeným tématem je „Koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi“ – zajišťuje Dr. Sklenář.

Podrobnosti o projednávaných otázkách získáte ve Vašich oblastních kancelářích.

Ing. Vladimír Blažek, CSc.
ekonomický mandátář ČKAIT

Dohoda komor příhraničních oblastí Ostravy a Katovic se začala naplňovat

Jak jsme již ve Zprávách a informacích č. 2 z tohoto roku informovali, Oblastní kancelář Ostrava a Slezská oblastní komora Katovice uzavřely spolu dohodu o vzájemné spolupráci v únoru t.r. Dohoda má své články jak v oblasti technické spolupráce, do níž spadá zejména výměna zkušeností, informací, publikací, právních předpisů či norem, tak i dalších podmínek pro realizaci akcí vyplývajících z této dohody a odpovědností za její naplňování.

Obě oblasti mají k sobě blízko nejen svými teritoriálními doteky, ale i povahou regionů. Průmyslově patří mezi nejvyspělejší, životní prostředí je poznamenáno hutním průmyslem a poddolovaným územím z těžby černého zlata. Stavby na jejich území musí tyto skutečnosti akceptovat a přihlížet v poslední době i k nezvyklým klimatickým jevům.

Recipročně jsme pozvali kolegy z katovické komory, abychom se ještě lépe mohli poznat a vyměnit si zkušenosti jak z činnosti komor, tak i z praktických poznatků z realizovaných staveb. Polská komora má za sebou čtyři roky trvání a její orgány vstupují po nedávných červnových volbách do druhého funkčního období. Ukázalo se, že dosavadní členové orgánů při své činnosti prokázali svoji profesní vyspělost a tak mnozí z nich budou pracovat i nadále v dosavadních funkcích komory. A to je i pro nás jen dobře, že osvědčení odborníci budou nadále našimi partnery. Nejvíce je to vidět při osobních kontaktech, jak zvidavě a hluboce se diskutuje o obdobných problémech a jak jsou informace ihned promítány do úvah jejich využití ve vlastní činnosti jedné či druhé komory.

Polskou delegaci vedl předseda Oblastní katovické komory pan mgr. inž. Stefan Cziarniecki, dalšími členy byli jeho zástupce pan inž. Andrzej Nowak, dále pak členové Rady, zástupci výboru pro styk se zahraničím a kontrolních orgánů. Z naší strany organizátorů setkání vedl Ing. Svatopluk Bijok, přednosta oblasti ČKAIT Ostrava, účastnili se ho také členové výboru, Ing. Jindřich Pater, místopředseda představenstva a Ing. Josef Sláchal, člen Dozorcí rady.

Hlavními tématy bylo stavební právo v obou zemích. Zatímco my jsme se mohli pochvalně vyjadřovat a informovat o novém stavebním zákoně, polskou stranu čeká zahájení práce na jeho vypracování. Je teprve ve stádiu hledání koncepce, tendence. Zatím vyvolává spíše nové složité problémy. Současný nepřehledný stav stavebního zákona s mnoha desítkami novel považují až za

Na následujících snímcích jsou představitelé Komor příhraničních oblastí Ostrava a Katovice.

Maria Świerczyńska – koordynator branży budowlanej, Ing. Svatopluk Bijok – přednosta OK ČKAIT Ostrava, Ing. Milena Ondrušová – člen výboru, Karel Pastuszek – člen výboru, Mgr. inž. Stefan Cziarniecki – przewodniczący rady Śląskiej okregowej izby inżynierów budownictwa, inž. Andrej Grochowski, Ing. Sláchal, CSc., inž. Nowak, inž. Nowak

kritický. Výměna informací proběhla i v oblasti vzájemného uznávání autorizací, směřování vzdělávání členů komory, výši příspěvků pro činnost oblasti i komory, pojištění. Informovali jsme o u nás vydaných nebo dokončovaných zákonech a vyhláškách v oblasti stavebního práva jako třeba veřejná zakázka, vyhlášky o územním a stavebním řízení, o dokumentaci staveb, o vyvlastňování. Ty byly porovnávány s polskými právními předpisy v oblasti stavebnictví. Velmi pochvalně se kolegové vyjádřili o odborné činnosti pro naše členy jakými jsou metodické pomůcky v rámci projektu Profesis. Jsou si vědomi toho, že obdobná práce je čeká i u nich doma.

Při předvedení nového časopisu Stavebnictví 2007 jsme polskou stranu vybídli ke spolupráci a umožnění využití rubriky pro informace ze zahraničí. Jazykovou bariéru hostujících osob by pomohl řešit i slovníček nejpoužívanějších výrazů z oblasti stavebnictví. To je námět na zamyšlení.

Abychom k sobě měli ještě blíž, staví se dálnice, která nás vzájemně propojí. Blíže k sobě budou mít celé regiony Ostrava i Katovice. Při poutavé přednášce Ing. Bijoka jsme zhlédli jaký je současný stav na dálnici D47.

Na obou stranách zůstaly i otevřené otázky. Například zda je možno předkládat dokumentaci k povolení stavby v cizím jazyce, byť autorizovanou oprávněnou osobou v zemi realizace. Jak je to s hospodařením s energiemi v budovách a provázaností s certifikátem, dokumentací a stavebním zákonem. Problematika dostupnosti a používání norem vyvolává také na obou stranách mnoho nejasností.

Vzájemně si vyměňujeme informace a vydané materiály. Ne však důsledně. Obě strany se dohodly zlepšit tento stav, zejména pokud dojde k novelizaci a doplnění, jako je tomu třeba u novely pravidel uznávání autorizací v Polsku.

Pracovní část byla doplněna i dalším programem. Po vyfárání z dolu hornického muzea Lanek v Ostravě jsme se přesunuli do oblasti Beskyd, abychom si

prohlédli i stavební činnost našich předků v oblasti lidové architektury. Podzimní paletou barev rozjasněné naše hvězdy daly setkání ještě teplejší ráz.

Nelze opominout pochválit i příkladnou starostlivost paní Jarcovjácové, organizátorky setkání, neboť vše klaplo jak jsme si přáli. Rozloučili jsme se s pocitem, že obě strany vykonal pokrok ve spolupráci jakou si lze jen přát.

Karel Pastuszek, člen výboru OK Ostrava

Ing. Svatopluk Bijok, předseda OK Ostrava

Novinka na trhu odborných elektronických periodik

Zpr@vodaj PAVUS přináší aktuální informace o požární bezpečnosti staveb

Požární bezpečnost staveb je jedním ze šesti základních požadavků na stavby, které definovala **Směrnice Rady 89/106/EHS** ze dne 21. 12. 1989 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků, ve znění Směrnice Rady 93/68/EHS. Směrnice 89/106 o stavebních výrobcích byla přijata s cílem odstranit technické překážky volného pohybu výrobků na jednotném vnitřním trhu Evropské unie. Stavební výrobky, které jsou určeny k použití ve stavbách, mohou být uvedeny na trh pouze tehdy, jsou-li vhodné k určenému použití; to znamená, že mají takové charakteristiky, že stavby, do kterých budou zabudovány nebo instalovány, budou splňovat – jsou-li řádně navrženy a provedeny – **šest základních požadavků na stavby**:

1. Mechanická odolnost a stabilita
2. Požární bezpečnost
3. Hygiena, ochrana zdraví a životního prostředí
4. Bezpečnost při užívání
5. Ochrana proti hluku
6. Úspora energie a tepelná ochrana staveb

Základní požadavky uplatňované na stavby mohou ovlivnit technické charakteristiky výrobku. Představují obecná a specifická kritéria, se kterými musí být stavby v souladu. Tvoří základ pro vypracování harmonizovaných norem pro stavební výrobky na evropské úrovni. Základní požadavky jsou konkretizovány v interpretačních dokumentech určených k vytvoření nutných vazeb mezi základními požadavky na stavby a normalizačními mandáty, mandáty pro řídicí pokyny pro evropská technická schválení nebo uznání jinými technickými specifikacemi ve smyslu ustanovení Směrnice 89/106/EHS o stavebních výrobcích (dále jen Směrnice). Každému základnímu požadavku je věnován jeden interpretační dokument; celkem je tedy přílohou Směrnice šest interpretačních dokumentů.

Interpretační dokument č. 2 definuje základní požadavek „Požární bezpečnost“: Stavba musí být navržena a provedena takovým způsobem, aby v případě požáru:

- byla po určenou dobu zachována únosnost konstrukce,
- byl uvnitř stavby omezen vznik a šíření ohně a kouře,
- bylo omezeno šíření požáru na sousední stavby,
- mohli uživatelé opustit stavbu nebo být zachráněni jiným způsobem,
- byla brána v úvahu bezpečnost záchranných jednotek.

Úrovně a třídy pro základní požadavky a pro odpovídající ukazatele užitečných vlastností výrobků jsou ve shodě s požadavky Směrnice stanoveny v interpretačních dokumentech a v harmonizovaných technických specifikacích. Podpisem Evropské asociační dohody zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jeho členskými státy na straně druhé (vstoupila v platnost 1. 2. 1995), se Česká republika zavázala k zajištění postupné slučitelnosti svých právních předpisů s předpisy ES a k harmonizaci technických předpisů a norem. Směrnice 89/106/EHS o stavebních výrobcích byla do českého právního řádu transponována prostřednictvím nařízení vlády, která jsou prováděcími předpisy k zákonu č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění

některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- nařízení vlády č. 190/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na stavební výrobky označované CE
- nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky.

Šest základních požadavků na stavby bylo převzato rovněž do českých předpisů stavebního práva (stavební zákon a jeho prováděcí vyhlášky).

K praktickému naplňování Směrnice však mohlo dojít teprve tehdy, až byly příslušnou pověřenou institucí (CEN/CENELC) připraveny a vyhlášeny první evropské normy harmonizované se Směrnicí (harmonizované evropské normy) a evropská technická schválení (ETA), vydané organizací EOTA. Podkladem k vydání evropských technických schválení jsou řídící pokyny, tzv. ETAG.

Průvodním jevem sbližování právních předpisů a harmonizace technických předpisů a norem je zavádění nových pojmů, kritérií a klasifikací stavebních výrobků, konstrukcí, provozních instalací a požárně bezpečnostních zařízení. V přechodném období platí souběžně české technické normy (např. původní český systém hodnocení požárně technických vlastností) a evropské normy (nové evropské třídění).

Základní pravidla pro tvorbu evropských zkušebních norem na **posuzování požární odolnosti stavebních konstrukcí** jsou založena na definování mezních stavů požární odolnosti. Tyto normy jsou v různém stádiu zpracování. Koncem roku 1998 bylo schváleno prvních 11 norem a postupně jsou přijímány další. V současnosti je publikováno 28 norem pro zkoušení požární odolnosti stavebních konstrukcí. Kromě zkušebních norem je připravována řada norem pro tzv. rozšířené aplikace výsledků zkoušek a dále je v souladu se Směrnicí zaváděn nový jednotný systém požární klasifikace stavebních výrobků. Tento systém je popsán v klasifikačních normách řady EN 13501, které v Evropě jednotným a pro uživatele přehledným způsobem kategorizují stavební výrobky z hlediska jejich skutečných a při požárních zkouškách prokázaných vlastností. Další skupinou norem jsou tzv. Eurokódy. Do oblasti požární bezpečnosti staveb patří Eurokód pro zatížení a navrhování konstrukcí na účinky požáru.

S ohledem na složitost uvedené problematiky a s cílem usnadnit odborné veřejnosti přístup k informacím o procesu evropské harmonizace zahájilo v roce 1994 generální ředitelství Hasičského záchranného sboru vydávání Aktual bulletinu, v němž byly přehledně publikovány závěry a hodnocení průkazných zkoušek. **Aktual bulletin** je nyní nahrazován **Zpr@vodajem PAVUS**.

PAVUS, a.s., (požární atestační a výzkumný stavební ústav Praha) provádí příslušné zkoušky výrobků ve své akreditované zkušební laboratoři č. 1026 ve Veselí nad Lužnicí. Je certifikačním orgánem č. 3041 k certifikaci výrobků a certifikačním orgánem č. 3042 k certifikaci systémů managementu jakosti, inspekčním orgánem k inspekční činnosti typu A v oblasti požárně bezpečnostních zařízení a ochrany konstrukcí ve stavbách. PAVUS, a.s., je rovněž autorizovanou osobou AO 216 k činnostem při posuzování shody podle zákona č. 22/1997 Sb., a nařízení vlády č. 163/2002 Sb., (národní systém); notifikovanou osobou č. 1391 pro posuzování shody výrobků podle nařízení vlády č. 190/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na stavební výrobky označované CE (evropský systém).

Zpr@vodaj PAVUS si klade za cíl seznamovat odbornou veřejnost s aktuálním vývojem v oblastech technické normalizace, jak na evropské a mezinárodní úrovni, tak na úrovni národní, s informacemi z Evropské organizace pro technická schválení (European Organisation for Technical Approvals – EOTA), s důležitými právními akty Rady, Komise a parlamentu EU a dalšími informacemi. Jsou to např. doporučení a pokyny Stálé komise pro stavebnictví, Technického výboru skupiny notifikovaných osob (Group of Notified Bodies, GNB – Skupina notifikovaných osob) a vybraných sektorových skupin (SG, SH – Sector Group; Sector Horizontal), zejména sektorové skupiny notifikovaných osob pro požár (Fire Sector Group od Notified Bodies, FSG) a dalších. Tedy vše, co má souvislost s požadavky na výrobky, jejich uváděním na trh v zemích EU a specifickými požadavky na jejich zabudování do staveb v ČR v oblasti požární bezpečnosti budov, stavebních výrobků a výrobků souvisejících s požární ochranou, v oblasti požárně bezpečnostních zařízení apod. Informace jsou připravovány odbornými pracovníky PAVUS, a.s., a externími odborníky. Zpravodaj je vydáván minimálně 4x ročně v elektronické formě a distribuován pomocí elektronické pošty. Obsahově je zpravodaj rozdělen do deseti tematických oblastí:

Oblast 01	Právní předpisy pro uvádění stavebních výrobků na trh a jejich zabudování do stavby
Oblast 02	Reakce na oheň, šíření po povrchu, odkapávání, šíření požáru střešním pláštěm
Oblast 03	Požární odolnost stavebních konstrukcí (mimo uzávěrů otvorů), těsnění prostupů a spár
Oblast 04	Požární odolnost uzávěrů otvorů
Oblast 05	Vzduchotechnika, zařízení pro usměrňování pohybu kouře a tepla
Oblast 06	Komíny, komínové systémy
Oblast 07	Stabilní hasicí zařízení, hydrantové a hadicové systémy, hasiva
Oblast 08	Elektrická požární signalizace
Oblast 09	Přenosné a pojiždné hasicí přístroje
Oblast 10	Technické prostředky pro hasiče

Oblast 01 je základní a představuje výchozí informace ke všem dalším oblastem. Její objednání je proto automatické při jakékoli kombinaci objednávek ostatních oblastí. Každou další oblast lze objednat samostatně. Objednávkový formulář pro Zpr@vodaj PAVUS 2006 a volnou ukázkou ke stažení (Zpr@vodaj PAVUS 2006/01, oblast 02) lze nalézt na internetové adrese www.pavus.cz. Základní ceny pro rok 2006 činí (bez DPH)

základní (povinná) oblast 01	2 000 Kč
oblast 02 až 10 á Kč 1000, tj. celkem za devět oblastí	9 000 Kč
celkem předplatné 2006	11 000 Kč
systém poskytovaných slev může snížit celkové předplatné 2006 zhruba na částku	3 025 Kč

K výsledné ceně se účtuje 19 % DPH.

Do objednávky uvede objednatel svou e-mailovou adresu, na kterou mu bude zpravodaj pravidelně zasílán (ve formátu pdf, program Acrobat Reader). Objednatel se zavazuje užívat předané informace výhradně ke svým interním účelům a neposkytne je třetím osobám. Tyto a další podmínky odebrání Zpr@vodaje PAVUS, k nimž se odběratel zavazuje, jsou uvedeny na formuláři objednávky na výše zmíněné internetové adrese.

Odběr Zpr@vodaje PAVUS pro členy ČKAIT v roce 2007

Pro autorizované osoby v oboru požární bezpečnost staveb je odběr součástí základního informačního servisu pro členy ČKAIT, poskytovaného prostřednictvím Informačního centra ČKAIT. Odběr je bezplatný; objednáva jej hromadně Informační centrum ČKAIT. Podmínkou je členství v ČKAIT, uhrazení členského příspěvku a vyplnění ujednání o zasílání Zpr@vodaje PAVUS. Formulář ujednání je zasílán AO v oboru požární bezpečnost staveb poštou.

Autorizované osoby v jiných oborech a specializacích si mohou objednat Zpr@vodaj PAVUS 2007 za zvýhodněné celkové předplatné prostřednictvím Informačního centra ČKAIT. Předběžná cena tohoto předplatného pro rok 2007 činí 1 500 Kč/1 elektronická adresa. Formulář objednávky lze nalézt na www.ice-ckait.cz.

Marie Báčová, Informační centrum ČKAIT

Co nového přináší PROFESIS 2006?

Na CD najdete odpovědi na Vaše četné dotazy

Uplnul opět rok a s posledním číslem Zpráv a informací ČKAIT dostáváte nové CD PROFESIS 2006. Od roku 2003 se stala hlavním médiem informačního servisu pro autorizované osoby elektronická forma přenosu informací – Internet a každoročně vydávané CD PROFESIS. Jeho prostřednictvím je možno s optimálními náklady zajistit každé autorizované osobě rychlý přístup k aktuálním relevantním informacím. V letošním roce tedy vychází již 4. ročník tohoto CD.

Metodické pomůcky si kladou za úkol především popsat běžnou činnost autorizovaných osob, upozornit na její odlišnosti od činnosti kvalifikovaných osob ve výstavbě, na problémové okruhy této činnosti a zároveň poskytnout autorizovaným osobám v rámci systému PROFESIS pokud možno úplné informace. Členové komory již pochopili význam těchto metodických pomůcek, což dokazuje neustále se zvyšující zájem o zaslání i tiskové verze některých pomůcek, která je samozřejmě při běžném užití praktičtější. Záběr metodických pomůcek se každým rokem rozšiřuje. Tak tomu je i v roce letošním. Rozsah zpracování představuje celoroční úkol pro členy a spolupracovníky Rady pro podporu rozvoje profese.

Co přináší ročník 2006 nového?

Zpracování metodických pomůcek roku 2006 má svou specifikou ve skutečnosti, že od 1. ledna 2007 začíná platnost nového zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). To si vyžádalo od základu přepracovat veškeré metodické pomůcky. V značném rozsahu se mění dosavadní způsoby práce autorizovaných osob. Některé dopady můžeme v této chvíli teprve odhadovat. Navíc v okamžiku, kdy autoři psali a vy tyto pomůcky dostáváte, se kodex stavebního práva teprve rodil, řada nutných vyhlášek byla k dispozici pouze v návrzích, a proto nelze očekávat úplné a konečné návody dalšího postupu. Naopak na základě zkušeností budeme po dobu minimálně dvou let a možná i déle přepracovávat tyto pomůcky. Nutnost přepracovat podle nových podmínek naše metodické pomůcky, až na výjimky zasáhla všechny tituly minulého roku. Proto u loňských titulů najdete vždy upozornění, že jde o revizi či úpravu. Některé pomůcky bylo nutno přepracovat ovšem úplně a jde prakticky o nové vydání. Kromě toho přinášíme řadu zcela nových pomůcek zpracovaných poprvé novými spolupracovníky Rady pro podporu rozvoje profese. Uvádíme kompletní přehled metodických pomůcek:

Základní úroveň:

Metodické pomůcky v základní úrovni mají popsat běžné činnosti autorizovaných osob, shodné pro všechny AO bez ohledu na jejich obor a specializaci. Popisují dva základní obory činnosti autorizovaných osob:

- MP 1 Projektová činnost – 2. revize 2006
- MP 2 Realizace staveb – 2. revize 2006

Přílohy:

- IP 1 Univerzální přílohy 2006 (obsahují přílohy použitelné ve více metodických pomůčkách).
- IP 2 Odpovědnost autorizovaných osob 2004 – obecný výklad na základě platných právních předpisů, vztahujících se k odpovědnosti AO – platí vydání 2004
- IP 3 Volné software pro projektovou činnost – 2006
- IP 4 PČ náležitosti dokumentů a symbolika – 2006
- IP 5 PČ vytýčení staveb – 2006

Průřezová úroveň:

Průřezová úroveň popisuje činnosti, které jsou společné všem autorizovaným osobám bez ohledu na jejich obor a specializaci.

- MP 3.1 Výkon činnosti autorizované osoby – odpovědný zástupce firmy – 2005
- MP 4.1 – Smluvní vztahy – projektová činnost – 2005
- MP 4.1.1 – VOP pro zhotovení dokumentace staveb – 2005
- MP 4.1.2 – VOP inženýring – 2005
- MP 4.2 – Záruky v činnosti AO – 2006
- MP 4.3 – Autorská práva – 2006
- MP 5 – Nakupování – 2006
- MP 5.1 – Veřejná zakázka z pohledu AO
- MP 6 – Spisová agenda – úprava 2006
- MP 7 – Projekt systém managementu jakosti ČKAIT – 2005
- MP 10.1 – Finance a daně autorizovaných osob – 2006–2007
- MP 10.2 – Výpočet nákladů projektové práce – revize 2006
- MP 10.3 – Finanční analýza projektu

Oborová úroveň:

Metodické pomůcky oborové úrovně popisují odlišnosti výkonu činnosti AO v projektování pro jednotlivé obory a specializace tak, jak jsou rozděleny zákonem č. 360/1992 Sb. Řeší postupy a podmínky vzájemné spolupráce autorizovaných osob různých oborů a specializací s dalšími spolupracovníky ve stavební profesi.

- MP 1.1.1 – Projektování pozemních staveb – Rozsah normových požadavků – 2005
- MP 1.1.2 – Projektování pozemních staveb – Zásady organizace výstavby – POV revize 2006
- MP 1.1.5 – PČ využití CAD systémů v projektování – 2006
- MP 1.5 – Technologická zařízení staveb – zásady – revize 2006
- MP 1.5.1 – TZS – Plynovody – revize 2006
- MP 1.5.2 – TZS – Elektrorozvody – revize 2006
- MP 1.5.3 – TZS – Telekomunikace – revize 2006
- MP 1.5.4 – TZS – Zdroje tepla – 2006
- MP 1.5.5 – TZS – Zdvihací zařízení – 2006
- MP 1.5.6 – TZS – Stavby na poddolaném území
- MP 1.6 – Technika prostředí staveb – zásady – revize 2006 a jednotlivé profese
- MP 1.6.1 – Zařízení pro vytápění staveb, ohřev vody, vzduchu apod.
- MP 1.6.2 – Zařízení pro ochlazování staveb
- MP 1.6.3 – Zařízení vzduchotechniky
- MP 1.6.4 – Zařízení pro měření a regulaci
- MP 1.6.5 – Zařízení zdravotně technických instalací (voda)
- MP 1.6.6 – Plynová zařízení a domovní plynovody
- MP 1.6.7 – Zařízení elektronických komunikací
- MP 1.6.8 – Zařízení slaboproudé elektrotechniky
- MP 1.6.9 – Zařízení vertikální a horizontální dopravy
- MP 1.7.1 – Statika a dynamika z pohledu AO – 2006
- MP 1.7.2 – SD navrhování konstrukcí podle eurokódů – 2005
- MP 1.8 – Bezbariérovost v městském inženýrství I. – 2006
- MP 1.10.1 – Zásady požární bezpečnosti staveb – 2006
- MP 1.10.2 – Požární bezpečnost jednoduchých staveb – 2006
- MP 2.1 – Vedení realizace pozemních staveb – revize 2006

MP 1 PROJEKTOVÁ ČINNOST

Základní pomůcka popisující výkony autorizovaných osob v oblasti projektové činnosti byla přepracována od základu s ohledem na varianty postupů v přípravě staveb a stavebním řízení, které zavádí nový stavební zákon. Dosavadní průběh přípravy investiční výstavby vyjádřený v předchozích metodických pomůčkách je postupem v 9ti fázích nahrazen kombinovanými postupy podle druhu stavby, stavu územní přípravy i volby stavebníka. Projektová činnost je dále charakterizována smluvní volbou postupů zakázkové činnosti, které je možno volně řetězit a vzájemně zaměnit. Pomůcka obsahuje základní definice a zkratky, které by měly být používány ve všech dalších pomůčkách na ni navazujících. Reaguje na rozšíření vybraných činností zajišťovaných autorizovanými osobami o dokumentaci pro ohlášení a pro provádění stavby. Popisuje postupy autorizovaných osob ve vybraných činnostech, ale i v ostatních zakázkových případech, které sice nepožadují přímou účast autorizovaných osob, ale mohou tvořit podstatnou část jejich pracovní náplně.

Autoři: Ing. Vladimír Blažek, CSc., Ing. Tomáš Chromý, Ing. Jindřich Pater, Ing. Josef Sláchal, CSc.

MP 10.2 NÁKLADY PROJEKTOVÝCH PRACÍ

Na členění základní pomůcky MP 1 navazuje metodická pomůcka MP 10.2., která pro jednotlivé druhy projektových prací umožňuje propočítat pro konkrétní firmu náklady projektové práce. Popisuje způsob propočtu podle kalkulačního vzorce firmy, přičemž pro pět druhů projektových prací tj:

- A Projektovou dokumentaci pro vydání stavebního povolení (DSP)
- B Projektovou dokumentaci pro provádění stavby (DPS)
- C Projektovou dokumentaci pro ohlášení stavby (DOS)
- D A+B – Spojenou, jednostupňovou dokumentaci (JP)
- E Dokumentaci pro územní rozhodnutí (DUR) – (Studie stavby)

jsou stanovovány, odvozovány od investičních nákladů stavby, ostatní zakázkové typy podle hodinových sazeb.

Nedílnou součástí pomůcky je volné programové vybavení /EXCEL EP 10.2./, které je zcela přepracováno. Základní list programového vybavení na základě matematického modelu umožňuje zpracovat jedním pracovním postupem náklady projektové práce. Další listy umožňují zpracovat tabulkové náklady pro výše uvedené druhy projektových prací pro okamžitou orientaci. Součástí pomůcky je podrobný návod k použití programového vybavení.

Autoři: Ing. Vladimír Blažek, CSc., Ing. Tomáš Chromý, Ing. Pavel Křeček

MP 2 PROVÁDĚNÍ STAVEB

Pod novým názvem MP 2 – Provádění staveb je přepracována druhá základní pomůcka popisující činnost autorizovaných osob. Změna názvu vyplývá ze změny pojmu nového stavebního zákona. Pomůcka reaguje na změny uvedené ve stavebním zákonu, mj. zvýraznění úlohy pojmu autorizované osoby pověřené řízením provádění stavby § 153 jednoznačným označením „stavbyvedoucí“. To znamená nová označení a potřebný posun v zařazení a označení dalších činností osob při provádění stavby.

Na tuto MP 2 navazuje i přepracovaná průřezová pomůcka MP 2.1 – Provádění pozemních staveb.

Autoři: Ing. Josef Mitrenga, Ing. Vratislav Nevjyel, Ing. Svatopluk Zídek

MP 4.2 ZÁRUKY A ODPOVĚDNOST

Zcela nová metodická pomůcka se věnuje problematice záruk a odpovědnosti autorizovaných osob v jednotlivých druzích jejich činnosti. Obsahuje právní rozbor problematiky v oblasti projektové činnosti a provádění staveb. Popisuje způsob dohodnutí smluvních záruk ve vztahu k platným předpisům. Součástí jsou návrhy smluvních ujednání navazující na MP 4.1 – Smluvní vztahy, které lze prakticky použít. Pomůcka bude v příštím roce dopracována o konkrétní vzorové příklady řešení záruk a odpovědnosti autorizovaných osob s ohledem na způsob výkonu jejich povolání.

Autoři: JUDr. Libor Vaňous, Ing. Petr Serafín

MP 4.3 AUTORSKÉ PRÁVO

Další nová metodická pomůcka si klade za úkol popsat především problematiku autorských práv ve dvou základních činnostech autorizovaných osob – v projektové činnosti a při provádění staveb. Metodická pomůcka je rozdělena do tří částí:

- první část je věnována objasnění základních pojmů z práva autorského,
- druhá část řeší základní principy ochrany autorských práv,
- třetí část popisuje chování autorizovaných osob v jednotlivých oborech a jejich postavení.

Činnosti autorizovaných osob jsou popsány z hlediska splnění její úlohy při ochraně veřejného zájmu. Ochrana autorských práv je nedílnou součástí jejich činnosti. I tato pomůcka se dočká pokračování z hlediska rozboru konkrétních případů porušení autorského práva.

Autoři: JUDr. Libor Vaňous, Ing. Petr Serafín

MP 5 NAKUPOVÁNÍ

Úkolem nové pomůcky MP 5 je poskytnout autorizovaným osobám některé informace o oblasti smluvních vztahů vznikajících při uzavírání poddodavatelských kontraktů, a to jak v rámci zhotovování příslušné dokumentace stavby, tak při realizaci stavby a dále pak kupních smluv vyplývajících z činností souvisejících. Přiměřeně může být též použita pro pořízení dalších materiálůvých či nemateriálových zdrojů (např. pořízení provozních strojů a zařízení, kancelářských potřeb apod.).

Obsahem řešené problematiky metodická pomůcka MP 5 částečně navazuje na již vydanou metodickou pomůcku MP 4.1 – Smluvní vztahy v projektové činnosti. Neklade si za cíl postihnout celou problematiku nakupování poddodávek, která je značně obsáhlá a do značné míry závislá na konkrétních obchodních a technických podmínkách příslušné zakázky a komplexnosti kapacitního vybavení jejího zpracovatele. Účelem je proto pouze přenést základní zkušenosti z této oblasti pro ty, kteří do procesu teprve vstupují, a upozornit na etické a právní limity výkonu profese na tomto úseku.

Autoři: JUDr. Libor Vaňous, Ing. Petr Serafín

MP 5.1 VEŘEJNÁ ZAKÁZKA V PROJEKTOVÉ A STAVEBNÍ PRAXI Z POHLEDU UCHAZEČE

Dnem 1. 7. 2006 vstoupil v platnost zákon publikovaný ve sbírce zákonů v dubnu 2006 pod číslem 137/2006 – nový (ne novelizovaný) právní předpis pro zadávání veřejných zakázek. Na tuto skutečnost se snaží ČKAIT bezprostředně reagovat touto základní informací, která si neklade, a ani s ohledem na rozsah práce nemůže klást, vyšší cíle, nežli poskytnout základní informaci autorizovaným osobám o novém právním předpisu, jehož prvotním cílem je transpozice směrnic EU 2004/18/ES a EU 2004/17/ES. Zároveň si tvůrci zákona dali za cíl napravit nedostatky a výkladové problémy současného zákona č. 40/2004 Sb., jehož platnost skončila dnem 30. 6. 2006.

Je možno konstatovat, že se ne všechny záměry podařilo naplnit. Jsou takové, které se zdají na první pohled pozitivní – například zvýšení limitu u veřejných

zakázek malého rozsahu na stavební práce či zavedení zjednodušeného podlimitního řízení a některé další. Naproti tomu jiné se dají přinejmenším označit za diskutabilní – například vypuštění povinnosti přečíst při otvírání obálek i nabídkovou cenu, snížení limitu pro možnost zadávání víceprací jednacím řízením bez uveřejnění, z původních, podle evropské směrnice přípustných 50 %, na zákonem stanovených 20 % atd. Zpracovaný MP je zaměřen na veřejné zakázky zadávané veřejným (nikoli sektorovým) zadavatelem nejběžněji užívanými druhy zadávacích řízení. Obsahuje zejména:

- základní stručný výklad právních pojmů a institutů,
- postupy při zadávání veřejných zakázek,
- vzory nabídek,
- způsob zpracování a vzory zadávací dokumentace,
- užitečné odkazy.

Autoři: Ing. Petr Serafín, Ing. Radek Havlan, Ing. Vladimír Veselý, Ing. Svatopluk Zídek

MP 10.1 FINANCE A DANĚ 2006–2007

Letošní novelizace Financí a daní je celkově již sedmým vydáním. Text vychází z problematiky vedení účetnictví a daňového přiznání pro autorizovanou osobu, resp. její firmu. Obsahuje aktuální stav novelizace právních předpisů a je tedy použitelná pro daňovou závěrku roku 2006 a vedení daňové evidence roku 2007. Praktický postup je zaměřen na vedení daňové evidence, závěrku, propočty zdravotního a sociálního pojištění, a další výpočty až po vyplnění daňového přiznání. Uvádí postupy prakticky, pokud možno bez citace zákonů a paragrafů (i když to úplně nejde). Novinkou pro rok 2006 je rozšíření praktických postupů na zpracování podkladů v případech, kdy autorizovaná osoba uplatňuje výdaje podle § 7 odst. 9 paušálům v procentech z příjmů. Rozšíření této možnosti výrazně přispělo ke zvýšení tohoto odpočtu pro rok 2006 na 40 % při výkonu svobodného povolání a 50 % při výkonu činnosti AO v rámci živnostenského oprávnění.

Součástí pomůcky je rozsáhlý, pro AO volně přístupný software ve Windows-EXCEL EX 10.1, který umožní plnohodnotné vedení daňové evidence včetně výpočtu všech příloh a daňového přiznání.

Umožňuje:

- vedení daňové evidence
- výpočet účetní závěrky a vyplnění všech příloh daňového přiznání ve variantě plného výpočtu nákladů i použití procentní paušálů.

Autoři: Ing. Vladimír Blažek, CSc., lektor: Ing. Milan Muška

MP 10.3 FINANČNÍ ANALÝZA

Zcela nová pomůcka Finanční analýza a úvěrování poskytuje podklady pro zpracování mimořádně důležité části projektové přípravy – investičního záměru ke koncepční studii. Zpracování finančních podkladů umožní investorovi rozhodnout o investici, a tak i o osudu celé zakázky. Mimořádně důležité je to u akcí, které se ucházejí o financování z fondů Evropské unie. V metodické pomůcce MP 1 – Projektová činnost, jsou popsány činnosti autorizovaných osob pro různé druhy zakázek, které se mohou v jejich praxi vyskytnout. Z nich některé jsou přímou činností autorizovaných osob vyplývající z jejich postavení – vybrané činnosti ve výstavbě podle § 158 zákona č. 183/2006, jiné na ně navazují a některé vytvářejí nutný rámec služeb poskytovaných zákazníkovi – stavebníkovi při jeho přípravě investiční výstavby.

Takovou zakázkou je také poskytnutí servisní činnosti v oblasti financování a úvěrování investic. Ekonomika realizace a provozu stavby je nedílnou součástí projekční práce. Jenom neodoborník projektuje bez ohledu na ekonomiku výstavby a provozu a plýtvá penězi stavebníka. Dobré poskytnutí této služby mnohdy rozhodne o osudu milionové projektové zakázky, kvalitě provozu budoucí stavby a stává se tak i konkurenční výhodou pro autorizované osoby. Přestože je možné svěřit tuto činnost do rukou specialistů je nutné, aby autorizované osoby ovládaly její podstatu a mohly poskytnout potřebné kvalitní podklady.

Autorka vychází při zpracování ze zkušeností získaných ve své činnosti na katedře ekonomiky ČVUT Fakulta stavební Praha.

Autor: Ing. Zita Prostějovská, PhDr.

MP 1.1.2 ZÁSADY ORGANIZACE VÝSTAVBY

Druhé přepracované vydání reaguje na zásadní změny v oblasti stavebního práva. Působení autorizovaných osob přebírajících v potřebné míře odpovědnost za úroveň úplné dokumentace projektu, popř. její příslušné části není

obvykle možné v praxi omezit pouze na činnosti respektující pouze příslušné právní předpisy. Vydání reaguje na změny v právní situaci zajištění výstavby, zejména na přijetí nových zákonných norem, zejména stavebního zákona, ale i zákona č. 309/2006 Sb., který zavádí činnost koordinátora bezpečnosti práce na staveništi, a dalších právních předpisů. Přípravovaná vyhláška o dokumentaci staveb zavádí povinnost zpracovat Zásady organizace výstavby do obsahu projektové dokumentace, přikládáné k žádosti o vydání stavebního povolení z hlediska ochrany veřejného zájmu. Obecně je nutno konstatovat, že nové právní předpisy výrazně zvyšují úlohu projektanta v této oblasti a vrací do projektové praxe i nutnost projektové přípravy zásad organizace výstavby. Metodická pomůcka je rozdělena do tří částí:

- první část je věnována objasnění základních pojmů v oblasti organizace a managementu výstavby,
- druhá část popisuje působnost autorizovaných osob ve výstavbě k ochraně veřejných zájmů v ČR, jak musí být promítnuta do projektové dokumentace,
- třetí část popisuje pokračování přípravy stavby prostřednictvím Plánu organizace výstavby.

Autoři: Ing. Vladimír Blažek, CSc., Ing. Petr Serafín, Ing. Svatopluk Zídek

MP 1.1.5 POUŽITÍ CAD SYSTÉMŮ V PROJEKTOVÁNÍ

Nová pomůcka se zabývá problematikou automatizace projektování, která je předpokladem konkurenční schopnosti firem autorizovaných osob. Předmětem zpracování je v základních rysech přiblížit stavební CAD systémy osobám, pro které jsou určeny, a to především projektantům a stavařům, kteří o využití tohoto prostředku ve stavební praxi uvažují a nejsou si jisti, co tyto systémy reprezentují a umožňují.

Tento popis nemá ambici být přesným manuálem konkrétního postupu, jak s CAD systémy pracovat, ani detailně popisovat jednotlivé jejich funkce, má ale pomoci k základní představě o tom, co CAD obnáší a jak lze tyto systémy využít.

Je popsán systém CAD jako takový, jsou uvedeny základní techniky práce s grafickými systémy a jejich možné využití ve stavební praxi. Pro vybrané CAD systémy je provedena jejich technická a obsahová charakteristika. Uvádí, jak provést výběr konkrétního CAD systému včetně možného postupu zavedení systému do projektové praxe a co je pro to nutné učinit. Popisuje jeden možný způsob jak provést propojení jednotlivých uživatelů CAD systémů pomocí počítačové sítě včetně stručného popisu jednotlivých částí a průběhu datových toků tak, aby systém zajišťoval dobrou spolupráci jeho jednotlivých klientů (projektantů).

Autor: Ing. Jiří Hájek

MP 1.5 TECHNOLOGICKÁ ZAŘÍZENÍ STAVEB

Metodická pomůcka MP 1.5 Technologická zařízení staveb – Obecné zásady činnosti AO TZS pro projektovou činnost (AO pro projektování technologických zařízení staveb) navazuje na základní metodické pomůcky. MP 0 – Základ systému podpory profese, včetně Univerzálních příloh IP 1, IP 2, MP 1 – Projektová činnost, Podrobněji a detailněji rozpracovává MP 1 se zaměřením na činnost AO v oboru Technologická zařízení staveb (TZS) a je věnována oblasti projektování. 2. přepracované vydání reaguje především na změny ve stavebních právních předpisech, upravuje ložský text a postupy podle zásad nového stavebního zákona a dalších doprovodných předpisů.

Úkolem vypracování této pomůcky byla Radou pro podporu rozvoje profese pověřena profesní skupina pro obor Technologická zařízení staveb (TZS). Zaměřuje se zejména na činnost AO TZSp v procesu projektování staveb, týká se ale i projektantů dalších odborných činností, kteří také často do procesu vstupují a s nimiž AO TZSp mnohdy spolupracují. Zahrnuje všechny druhy technologických zařízení a technologických staveb, s nimiž se AO TZSp setkává, ať již při výstavbě, změnách dokončených staveb, nebo také při udržovacích pracích technologických zařízení. Vztahuje se na všechny AO TZSp v oboru TZS bez rozlišení na dílčí profesní zaměření v oboru, autorizované inženýry i techniky, a to bez ohledu na způsob výkonu povolání.

Tato metodická pomůcka si neklade za cíl postihnout celou problematiku projektování TZS a jít do podrobností na širší úrovni profesního zaměření, než jaká se ukazuje z praktických potřeb při přípravě technologické stavby, při územním a stavebním řízení a také při dopracování dokumentace pro realizaci a provozování stavby. Hloubka zpracování technologické dokumentace je vždy vymezena rámcem zákona, ale také druhem dokumentace, velikostí stavby nebo díla obecně, jeho složitostí, technickou a technologickou náročností při realizaci, uvádění do provozu a při vlastním provozování technologického zaří-

zení stavby.

Tři metodické pomůcky jsou přepracovány z vydání 2005. Soubor se rozšířil pro další postupy autorizovaných osob u tří druhů technologických staveb:

MP 1.5.4 – Zdroje tepla

MP 1.5.5 – Zdvihací zařízení

MP 1.5.6 – Stavby na poddolovaném území

Autoři: Ing. Jindřich Pater, Karel Pastuszek, Ing. Josef Sláchal, CSc., Ing. Lumír Vacula, Dušan Zlobický, Ing. Vladislav Mazáč, Ing. Otakar Mikula, Ing. Bronislav Zásada, Ing. Petr Dospiva, Ing. Vladimír Vašíček

MP 1.6 TECHNIKA PROSTŘEDÍ STAVEB

Novelizovaná metodická pomůcka MP 1.6 – Technika prostředí staveb a navazujících devět pomůcek pro jednotlivé specializace – vychází z textu novelizované metodické pomůcky MP 1 – Projektová činnost.

Důvodem pro přepracování této metodické pomůcky je opět vydání nového stavebního zákona. Vydání nového stavebního zákona výrazným způsobem zasáhlo i do zpracování série metodických pomůcek roku 2006. Na jednání Rady pro podporu rozvoje profese dne 10. 5. 2006 bylo rozhodnuto v roce 2006 přepracovat podle znění nového stavebního zákona všechny dosavadní pomůcky TPS (v rozsahu, který bylo z časového hlediska možno zvládnout), a to i při vědomí toho, že v době zpracovávání nebudou k dispozici nezbytné prováděcí předpisy, předpokládáné k vydání do data účinnosti stavebního zákona, o jejichž znění by bylo zapotřebí příslušné texty opřít. Proto tyto pomůcky nejsou dopracovány do všech podrobností a variant a je nutné je používat s výhradou, že vycházejí z právního stavu platného k datu jejich uzávěrky.

Autoři: Ing. Jiří Frýba, Ing. Jiří Kliner, Ing. Jan Páv, Ing. Vladimír Valenta, Ing. Karel Zíma, Ing. Zdeněk Žabička

MP 1.7.1 STATIKA – SPOLUPRÁCE AUTORIZOVANÝCH OSOB

Nová metodická pomůcka rozšiřuje jejich zpracování do oboru 1.7 – Statika a dynamika a dostává se tak do rukou autorizovaných osob poprvé. Je věnována klíčovému problému tj. spolupráci autorizovaných osob navzájem při návrhu a projektování pozemních staveb. Jde především o spolupráci – autorizované osoby /AO/ v oboru pozemní stavby a autorizované osoby v oboru statika a dynamika staveb tak, aby jejich úsilí bylo racionální a nevedlo k závadám. Návrh bezpečné a hospodárné konstrukce stavby a její kvalitní provedení vyžaduje spolupráci autora návrhu stavby s projektantem nosné konstrukce – statikem – od fáze přípravných prací až po její realizaci. Při této spolupráci jsou činěna závažná koncepční rozhodnutí. Spolupráce projektanta nosné konstrukce je důležitá při zpracování technických problémů i s ostatními členy projektčního týmu.

Přítomnost projektanta nosné konstrukce při projednávání projektu se stavebníkem je nutná v případě, že se jedná o zásadní – koncepční změny konstrukce či navržených stavebních materiálů.

Metodická pomůcka MP 1.7.1 je zpracována již v souladu s vydáním nového zákona 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Vedle popisu spolupráce a postupu autorizovaných osob obsahuje i nutný rozsah statické části dokumentace a rozsah dokladování statických výpočtů.

Autoři: Ing. Bohumil Rusek, Prof. Ing. Procházka

MP 1.8 ODSTRAŇOVÁNÍ BARIÉR V MĚSTSKÉM INŽENÝRSTVÍ

Další obor – oblast městského inženýrství – otevírá metodická pomůcka Odstraňování bariér. Zabývá se základními problémy a možnostmi řešení přístupného prostředí v městském prostoru staveb pozemních a dopravních. Tento materiál navazuje na DOS T 5.11. Navrhování staveb pro samostatný a bezpečný pohyb nevidomých a slabozrakých s tím, že zde je pozornost věnována všem skupinám zdravotně postižených osob. Základ pomůcky je v grafickém provedení a fotodokumentaci, což výstižněji a srozumitelněji objasní problematiku bezbariérového prostředí pro odstranění stávajících architektonických a dopravních bariér a zabránění vzniku nových. Přesné a úplné znění požadavků zabezpečujících samostatný pohyb osob s omezenou schopností pohybu a orientace je předmětem vyhlášky č. 369/2001 Sb. Vlastní jádro postupu se v kapitole 5, Bezbariérové prostředí ve městě, a v jednotlivých dílčích podkapitolách odvolává na příslušné body přílohy č. 1 zmiňované vyhlášky.

Základním cílem metodické pomůcky je poskytnout informace o vytváření podmínek bezbariérové přístupnosti prostředí pro aktivní tvorbu a koordinaci řešení území za účelem jeho zkvalitnění a dalšího rozvoje. Pozornost je zaměřena na přístupnost dvou základních skupin zdravotně postižených: tělesně

a zrakově. Na základě jejich potřeb samostatného pohybu a nezbytně nutných manipulačních prostorů obsahuje pomůcka celou řadu návrhů a postupů využitelných v praxi autorizovaných osob. Výsledkem by měly být bezbariérové trasy celého řešeného území tak, aby se jednotlivé bezbariérové úpravy doplňovaly a tvořily jeden funkční celek.

Pomůcka se svým charakterem trochu vymyká standardnímu obsahu těchto metodických pomůcek, je ostatně připravena i pro knižní vydání v příštím roce, přesto si myslíme, že její zveřejnění v elektronické podobě bude mít velký význam pro praktické využití.

Autor: Ing. Renata Zdařilová, Oponence: Ing. Miloš Horák, Ing. Pavel Křeček

MP 1.10.1 – SPOLUPRÁCE PŘI NAVRHOVÁNÍ POŽÁRNÍ BEZPEČNOSTI STAVEB

I další z oborů autorizovaných osob – Požární bezpečnost staveb se dočkal, dokonce dvou metodických pomůcek. Ta první pojednává o zásadních záležitostech, souvisejících s návrhem staveb a spoluprací autorizovaných osob při něm, z hlediska požární bezpečnosti. Výsledek každého stavebního díla závisí do značné míry na tom, jak se podaří skloubit architektonickou a estetickou představu tvůrce s požadavky uživatelskými a provozními, konstrukčně statickými, ekonomickými, ekologickými a bezpečnostními. Teprve optimální vyváženost všech stránek záměru přinese žádaný výsledný efekt. Neoddělitelnou součástí každé stavby je také její požární bezpečnost. Obor požární bezpečnosti se stal za období uplynulých třiceti let z nutné, avšak opomíjené profese rovnoprávnou specializací. Přesto i dnes dochází v komunikaci jednotlivých partnerů, ať již v projektové anebo realizační fázi stavby, k nedorozuměním, které vedou v lepším případě k zbytečně vynaložené práci na přepracování již téměř hotových projektů, nebo k neudělení rozhodnutí v rámci jednotlivých řízení podle zákona o územním plánování a stavebním řádu a následnému zvýšení nákladů na stavbu. V horším případě pak dochází k tragickým následkům při požárech špatně vyprojektovaných a realizovaných staveb.

Cílem metodické pomůcky je proto dát autorizovaným osobám základní přehled o požárně bezpečnostních požadavcích na stavby a o možnostech jejich zajištění prvky pasivní ochrany (stavebními konstrukcemi), nebo aktivní ochrany (instalací požárně bezpečnostních zařízení), popř. jejich kombinací. Orientace v základních principech, pojmech a požadavcích požární bezpečnosti staveb umožní především autorizovaným osobám v oboru pozemní stavby popř. autorizovaným architektům zlepšit spolupráci s autorizovanými osobami v oboru požární bezpečnosti staveb a v jednodušších případech i samostatně posoudit jednoduchou stavbu, např. rodinného domu, užitím zjednodušených metod uvedených v příslušných technických předpisech.

(Viz samostatná MP 1.10.2 Postupy návrhu menších staveb z hlediska požární bezpečnosti – autor Ing. arch. Petr Syrový, CSc.).

Autor: Ing. Isabela Bradáčová, CSc.

Doc. Ing. Antonín Pokorný, předseda Rady pro podporu rozvoje profese
Ing. Vladimír Blažek, koordinátor projektu

V České republice je místem pro uznávání autorizace, kterou zájemce získal ve své mateřské zemi „Ústřední kancelář ČKAIT v Praze 2, Sokolská 15.“

Ve Slovenské republice je uznávání dokladů o odborném vzdělání v působnosti „Strediska pro uznávanie dokladov o vzdelaní, zriadeného pri Ministerstve školstva SR“ a místem pro uznávání odborné praxe a autorizace získané v jiné zemi je „Slovenská komora stavebných inžinierov, 811 07 Bratislava, Mlyna 29.“

V Polské republice má uznávání kvalifikace pro občany z členských zemí EU, Švýcarské konfederace a států EFTA v působnosti PIIB ve Varšavě, 00-050 ul. Swietokrzyska 14. Zkouší se zejména polské právní předpisy a to dosud výhradně v polském jazyce.

V Maďarské republice na získání oprávnění pro inženýry ze států V4 – autorizovaných členů jsou nutné tyto kroky:

1. Přijetí za člena v Komoře inženýrů Župy B.A.Z. Miskolc se sídlem H-3525 Miskolc, Kossuth u. 11. Je nutné předložit kopii diplomu, potvrzení členství v domácí Komoře, v jaké odbornosti má udělené oprávnění (autorizaci v kategorii) a odborný životopis.
2. Zkouška je ze státních právních předpisů a z odborných vědomostí. K tomu dostane uchazeč pro přípravu materiál na CD (v maďarštině). Zkouší se v Budapešti, **úhrada je 30.000 Ft** (cca 3000 Kč). V případě velkých odborných zkušeností (praxe víc jak 15 let), může Komora udělit výjimku z absolvování odborné zkoušky. Jazykem v kterém se zkouší je maďarština, v případě potřeby se může použít tlumočník (stanoví ho komora) a jiné pomůcky.
3. Po úspěšné zkoušce vydá B.A.Z. MMK v Miskolci oprávnění platné pro území celého Maďarska.

Je možno konstatovat, že ani v zemích V4 v oblasti „oprávnění ve výstavbě“ není zatím dostatečně sjednocený postup, podmínky a rozsah kategorií oprávnění. Proto je žádoucí věnovat oblasti vzdělávání, vykonávání odborné praxe a sjednocování odborných kategorií vyžadujících oprávnění ve výstavbě a podmínkám jejich získávání potřebnou pozornost všech Komor stavebních inženýrů zemí V4. Je to i hlavním úkolem setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4, které se koná 5. a 6. října ve slovenských Topolčiankách.

Ing. Svatopluk Zídek
člen představenstva ČKAIT

Výklad zákona č. 177/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií

Dotaz autorizované osoby z oblasti České Budějovice:

Vážení,
prosím o výklad zákona 177/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií a jehož účinnost je 1. 7. 2006. Mám autorizaci v oboru technika prostředí staveb a zabývám se projektováním ústředního vytápění. Jako součást projektu příkládám energetický štítek budovy, který prokazuje, že stavba, tak jak ji navrhl projektant stavební části, splňuje požadavky ČSN 73 0540-2, a energetický průkaz budovy vypracovaný podle vyhlášky 291/2001 Sb. Nyní k pojmům energetický štítek budovy a energetický průkaz budovy zavádí zákon 177/2006 Sb. další pojem, a to průkaz energetické náročnosti budovy. Prosím o upřesnění vztahu těchto dokumentů ke stavebnímu řízení.

1. Který z těchto dokumentů je nutno přikládat k žádosti o stavební povolení?
2. Který z těchto dokumentů mohou jako autorizovaná osoba zpracovat?
3. Pokud vypracuji energetický štítek budovy nebo energetický průkaz budovy, což jsou pojmy v zákonu 177/2006 Sb., výslovně neuvedené, hrozí mi postih podle § 12a, odst. 5, písm. b)?

Předem děkuji za zaslání Vašeho stanoviska.

Jak se postupuje v zemích V4 při uznávání autorizace

Regionální setkání inženýrských organizací, které se konalo ve dnech 1.–2. září 2006 v Košicích (Opátka u Košic), se mimo jiné zabývalo vzájemným uznáváním odborné autorizace v jednotlivých zemích V4 a ukázalo se, že pochopení směrnice EU v jednotlivých zemích je velice různé. Zdá se, že nejméně překážek klademe kolegům ze zemí V4 my v ČKAIT. Na Slovensku je nutné si zajistit nejdříve uznání vzdělání na ministerstvu a pak se obrátit na SKSI, která by měla prověřit v mateřské zemi vydanou autorizaci. V Polsku se v podstatě nepřipouští skládání zkoušky z právních předpisů v jiném nežli polském jazyce a v Maďarsku se zkouší úplně všechno, včetně ověřování odborných znalostí, v podstatě Maďaři neuznávají kvalifikaci získanou autorizací v mateřské zemi.

„Směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací“ mají země V4 povinnost uplatnit ve svých právních předpisech do roku 2008. Bude nevyhnutelné upravit současné zákony zemí V4 upravující danou oblast.

Odpověď Ing. Františka Plecháče, ředitele Státní energetické inspekce:

Vážení, k Vašemu dotazu:

V první řadě bych chtěl upozornit, že energetický průkaz budovy zpracováván podle vyhlášky č. 291/2001 Sb., není totéž, jako je průkaz energetické náročnosti budovy podle zákona č. 177/2006 Sb. Pokud se týká energetického štítku budovy, ten je dnes obsažen pouze v ČSN 73 0540 a není nikde v zákoně zmíněn. Jak to tedy bude dále fungovat. Průkaz energetické náročnosti budov podle zákona č. 177/2006 Sb., se bude uplatňovat od 1. 1. 2009. Předpokládá se vydání nové vyhlášky namísto 291/2001 Sb., která se takto zruší. Do té doby se postupuje podle ní, po jejím vstupu v platnost se budou zpracovávat průkazy energetické náročnosti budovy podle zcela nové metodiky, vycházející ze Směrnice 2002/91/ES-EBPD. Návrh nové vyhlášky je již zpracován a zahajuje se připomínkové řízení. Datum jejího vstupu v platnost je časný počátek roku 2007, tak, aby do 31. 12. 2008 osoby, které mají povinnost průkaz vyvěsit na budovu, mohly tuto povinnost splnit. Průkaz bude mít grafickou podobu, což je v podstatě dnešní podoba štítku budovy, jak ji známe z ČSN 730540. Dnes může energetický průkaz zpracovávat kdokoli, po vstupu v platnost nové vyhlášky pak pouze osoby, které budou přezkoušeny MPO ze znalostí metodiky zpracování průkazu, přičemž kvalifikace autorizovaného inženýra je ze zákona postačující k podání přihlášky bez dalšího prokazování kvalifikace či praxe.

Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie

Zprávy z Německa

• Necelého půl roku po zřízení střechy zimního stadionu v Bad Reichenhall pod vahou sněhu vydal spolkový ministr Tiefensee novou směrnici týkající se bezpečnosti budov. Týká se to všech staveb prováděných za spolkové peníze, které musí projít klasifikačním řízením v otázkách bezpečnosti, spojeným s provedením potřebných zkoušek. Směrnice zahrnuje řadu kritérií a vodítek pro oceňování rizika staveb a pro zjišťování slabých míst staveb. S tím souvisí i pasáže směrnice, které se týkají přísného dozoru nad provozem těchto budov. Všechny spolkové stavby budou opatřeny tabulkou potvrzující provedení opatření. Rozsah akce se odhaduje na 4 500 spolkových staveb. V přípravě je také směrnice o postupech, které mohou být nezbytné při zjištění staticky slabých míst ve stavbách.

• Spolková vláda uzavřela jednání o zákonu na zřízení nadace „Kultura stavení“, který byl již předloni na stole vlády, avšak nebyl dopracován z důvodů parlamentních voleb v Německu. Vláda podle zákona investuje do uvedené nadace do konce roku 2009 šest mil. EUR. Cílem akce je více zveřejnit zájem vlády na výstavbě kvalitních staveb při známé vysoké schopnosti německých inženýrů a architektů takové stavby navrhovat a provádět. Německo má největší objem stavební výroby v Evropě, velmi dobře rozvinutou infrastrukturu a vysoký potenciál schopných odborníků, což všechno umožní podstatně přispět ke zvýšení kultury stavení v zemi.

• V saském Freibergu byl postaven dům, který získává z 95 % potřebnou energii ze slunečního záření. Budova nevyžaduje žádné vytápění plynem nebo naftou. Zbytek energie (5 %) se získá přitápěním dřevem v krbu. „Energeticky 100% dům“ je technickou inovací zahrnující 7,4 m vysoké sezónní zásobníky s 28 tis. litry vody přes tři podlaží. Na jaře a v létě získaná energie ze slunce se jen s malými ztrátami uplatňuje v chladnějším období.

• Zemský soud v Kolíně nad Rýnem vydal rozhodnutí, že pracovník může používat v zaměstnání služební internet až do výše 100 hodin ročně pro soukromé účely bez postihu. Soukromé použití internetu je možné jako sociální vymoženost, pokud to nebylo v pracovní smlouvě výslovně zakázáno. Použití internetu při počtu 35 pracovních hodin týdně snižuje skutečný výkon pracovníka na 33 hod, což je o 7 % méně. Bude v zájmu zaměstnavatelů, aby si tuto skutečnost ve smlouvách ošetřili.

• Podle provedených průzkumů se ukazuje, že pro větší firmy je výhodnější zřízovat regionální sklady v místech pravděpodobné činnosti, než převážet mnoho tun materiálů a výrobků z ústředních skladů firmy. Výsledkem promyšlené sítě regionálních skladů je výrazné snížení nákladů na dopravu, na servisní činnosti a zároveň se zrychlí dodávka s výrazným časovým ziskem. Velké firmy dodávající po celém Německu, např. Rigips nebo Velux, mají s těmito sklady dlouhodobě dobré zkušenosti. Je skutečností, že i stavební podniky mohou v případě oprávněných předpokladů činnosti v regionu zřídit sklady materiálů (ocelové díly, cement, izolační hmoty, obklady, panely).

• Spolkové ministerstvo výživy, zemědělství a ochrany spotřebitelů vydalo výnos, podle něhož bude každému stavebníkovi, který použije při výstavbě přírodní izolační hmoty, udělena dotace ve výši 25 až 35 EUR/m³ izolace. Požadavkem je, aby se tato izolační hmota nacházela na seznamu, který je vydáván odbornou agenturou FNR. Je zde uvedeno 20 hmot a 14 jejich dodavatelů.

• Podle zjištění se v prvním čtvrtletí 2006 zlepšila platební morálka ve výstavbě a počet případů, které nebyly do 30 dní likvidovány, klesl ze 40 % na 25 %. Důvodem pro toto zlepšení je lepší financování komunální výstavby a zvýšený dohled na veřejnou výstavbu kontrolními orgány.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt č. 6/2006, Zimmermann č. 7/2006

• Pro řízení stavebního záměru ve všech jeho fázích musí být ve stavebním podniku přijata opatření zahrnující mimo jiné také uplatnění software – počítačových programů pro takové řízení. Pak se nemůže stát, že se některé skutečnosti zapomenou nebo dokonce neobjeví v přípravě jednotlivých fází výstavby, a tím se také podstatně snižuje potřeba dodatečných úprav navrhovaných opatření. Vhodný software odstraní také možnost nesprávného projednání různých problémů mezi partnery výstavby. Zejména při složitějších stavebních záměrech je uplatnění takového programu nezbytné.

• Na stavební stroje jsou kladeny stále vyšší výkonnostní požadavky, zejména v inženýrských stavbách. Na inženýrských stavbách se provádí značné procento prací v extrémních územních i klimatických podmínkách (lesní přechody, neúnosné plochy, zamrzlá půda), kde je nasazení nových výkonnějších strojů spjato s termíny plnění a s kvalitou prací. Proto všichni světoví výrobci stavebních strojů zvyšují technické parametry nabízeného sortimentu strojů od veletrhu k veletrhu. Bezporuchové uplatnění stavebního stroje je plánováno na 400–500 pracovních hodin.

• Celková situace v dřevařském průmyslu se zhoršila v porovnání s předchozím obdobím; obrát činil 4,7 mld. EUR, což je o 1,7 % méně. Počet pracovníků klesl o 4,7 % na 58 900 osob, počet živností však o 2 % stoupl na 10 400. Mnoho stavebních podniků si vytváří vlastní tesařské a montážní čety pro dřevěné konstrukce a domy, a tím také klesá zájem o práce odborných firem (tesaři, truhláři, montážní čety výrobců dřevěných konstrukcí a domů). Výhled na rok 2006 a dále však skýtá naději, že se v důsledku zvýšené investiční aktivity podaří v dřevařském průmyslu alespoň udržet současný stav co do aktivit i rozsahu.

• V Německu podražilo veškeré jehličnaté řezivo, a to až o 8 %. Základem je zdražení kulatiny, což může ještě do konce roku 2006 dále pokračovat.

• Stavební firmy v Německu vyhovují současnému zájmu soukromých nebo malých obecních investorů a staví malé užitkové, obchodní a rekreační stavby ze dřeva. Týká se to zejména garáží, přístřešků pro kola a motorky, také pro lodě na březích jezer, zastávek veřejné dopravy, v některých případech i nástupišť, a ovšem saun a zahradních besídek. Vzhledem k místnímu nedostatku řeziva a vysokému zájmu o ně musí být objednávka u pily sjednána přesně na den a hodinu odběru.

Podle Zimmermann č. 8/2006, Bauen im Holz č. 8/2006, Baumarkt + Bauwirtschaft č. 9/2006

Správné určení požárního rizika

Předpisy o požární ochraně jsou v Německu nedostatečné. Dosud jsou pod vlivem bývalých masivních konstrukcí a staveb z cihel a betonu. V Bavorsku nejsou např. vůbec řešeny problémy rodinných domů a dvojdomů z hlediska požárního rizika, které je jiné než u masivních budov. V jiných spolkových

zemích je situace sotva lepší. Jak vysoké je požární riziko vyplývá především z následujících faktorů:

- průměrná četnost výskytu požárů,
- průměrná výše materiálových škod,
- průměrná výše poškození osob,
- náchylnost konstrukcí k požáru,
- vlivy na pojišťovací praxi.

Četnost požárů je podle mnoha názorů závislá často na hořlavosti materiálu, ze kterého jsou stavby zhotoveny. Protože se staví z nehořlavých nebo obtížně hořlavých materiálů, není otázce protipožární ochrany věnována v projektové dokumentaci dostatečná pozornost.

Statistiky ve vyspělých zemích udávají, že při požárech budov z masivních nehořlavých materiálů připadá na jeden milion obyvatel 7,79 usmrčených osob, u dřevěných staveb je to 23,39 osob. Uvedená čísla mohou vést k uspokojení, že požární riziko za dnešních stavebních technologií je malé. Avšak i sedm usmrčených osob je velmi mnoho a v součtu jde o hrozná čísla. Taková úvaha by se tedy mohla vymstít.

Týká se to především rodinných domů, např. v Německu, kde nejsou stanoveny žádné zvláštní požadavky na požární ochranu. V těchto domech a jejich vnitřním vybavení je množství možností vzniku požáru. Požár může vzniknout z hořavin v jednotlivých místnostech, z technického zařízení, může se přenést nábytkem, nedokonalostí styků mezi konstrukčními, byť nehořlavými prvky (stropy, stěny, přičky) nebo vznikne z nedbalosti, např. skladování hořavin za provozu domu. Všechny tyto možnosti jsou varující. Nutno dále připomenout, že ke škodám z požáru se přičítají také škody z hašení požáru (působení vody), které mohou být i mnohem vyšší než z vlastního ohně. Zkušenost s výskytem požárů vedla v USA tamní orgány k zákonným opatřením ve vybavení budov detekčním zařízením, dalšími detektory uvnitř hořlavých konstrukcí, sprinklery v bytových domech a k publikování veřejných sdělení pro obyvatele jak se chovat v případě požáru. Tato opatření jsou ovšem v určité míře prováděna ve všech vyspělých zemích světa. Snížení nebezpečí požáru je také upravováno stanovením maximálních velikostí požárních úseků (požární zdi) a minimálních vzdáleností mezi domy. Zkušenosti investorů požadují na projektantech, aby navrhovali v rámci výstavby větších budov komplexní protipožární opatření. Avšak při výstavbě menších budov – rodinných domů apod. – ze soukromých zdrojů se toto opomíjí a není vždy přizván požární odborník s návrhem konkrétních opatření protipožární ochrany domu. To také často mění podmínky pro pojištění domu proti požáru. Pojišťovny dbají na to, aby požární riziko bylo co nejmenší a k tomu přizpůsobují svou pojišťovací politiku.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft č. 7/2006, str. 66–69

Kombinovaná pojistka pro stavební podnik

Stavební zakázky představují soubor velmi různých prací a požadavků, často rizikových, které musí stavební podnik řešit rozličným způsobem. Praxe ukazuje, že ve škodním případě se může vyšplhat ručení stavebního podniku až do horentních částek, vymáhaných zadavatelem zakázky. Také vlastní podnik může být v určitých případech velmi poškozen i přes pečlivou práci zaměstnanců. Vystává otázka, jak se před důsledky škodního případu lépe chránit? V Německu existuje již 80 let pojištění pro takové případy, které kombinuje jednotlivé pojistné předměty v optimální skladbě pro pojištěnce: ručení podniku za kvalitu a termínové plnění, pojištění možného neplánovaného přerušování prací, pojištění strojů, elektroniky, budov, vlastních stavebních výkonů, negativních dopadů na okolí nebo životní prostředí, kauční a právně-ochranné pojištění. Pojištění nazvané Bauprotect se uzavírá pro jednotlivé zakázky se zřetelem na jejich druh, skladbu, rozsah, složitost atd. V případě výskytu pojistné události přebírá pojištění Bauprotect odpovědnost za náklady k odstranění vzniklých škod a k nápravě situace. Kombinované pojištění je ovšem značně nákladné a mohou si je dovolit pouze velké silné podniky, případně si vyjednat pákální částku pojistného pro více zakázek. Statistika ukazuje, že se v mnoha případech takový kombinovaný způsob pojištění vyplatí.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft č. 8/2006, str. 32

Mobilita a výstavba měst

Velmi aktuální téma pro vedení diskuze mezi odborníky, kteří ve spojení obou nacházejí mnoho styčných problémů. Nový spolkový ministr Tiefensee dává podnět k této široké diskuzi, mající již za sebou několik setkání, konferencí a workshopů. Německo má mimořádnou šanci stát se vzhledem ke své centrální poloze hlavním evropským překladištěm zboží. Jeho předností je velmi dobrá dopravní síť neomezující se pouze na silnice – dálnice, nýbrž

i na dobrou strukturu železniční dopravy. Německo má také řadu přístavů s vysokou kapacitou (Hamburk, Brémy) a s vybavením pro uplatnění kontejnerové přepravy zboží. Přístavy mají ve svých územních plánech zakomponovány prvky dalšího rozšiřování a zkvalitnění přístavních služeb, vnitrozemská města budují na svých okrajích velká záchytná centra pro překládání a skladování zboží. Veškerá opatření stojí peníze, např. do dalšího rozvoje železniční sítě se musí ročně vkládat 2,5 mld. EUR. Mosty na dálnicích, zejména těch starších, pomalu dožívají a musí být nákladně rekonstruovány. Odhad počtu naléhavých případů se udává 15 % z celku. Celkové plánované prostředky na udržování dobrého stavu celé komunikační sítě se pohybují kolem 10 až 12 mld. EUR ročně. Města na těchto dopravních tepnách musí ve svých územních plánech pamatovat také na rekonstrukce a modernizace stávajících budov, na využití volných ploch v intravilánu a na revitalizaci ploch po skončené výrobní nebo jiné činnosti. To může snížit značně potřebu nových ploch pro extenzivní výstavbu překladišť, jak se často děje. Lze ušetřit také na infrastruktuře lepším využitím stávajících vodovodních a kanalizačních sítí, z nichž je asi 17 % ve špatném technickém stavu a dalších 14 % bude v dohledné době vyžadovat různé opravy a modernizaci. Na to je ve státním rozpočtu pamatováno částkou až 80 mld. EUR celkem. Podle vzoru Velké Británie se musí i v Německu rozvinout v této oblasti způsob financování PPP (německy OePP) alespoň pro 15 % případů. Od toho si slibuje značný pokrok celá, nejen odborná, veřejnost.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft č. 9/2006, str. 22

Řízení (management) stavebních projektů

Ve stavební praxi se často podceňuje důležitost a vliv dobrého vedení stavebního projektu. Pozornost se omezuje hlavně na časový plán výstavby zpracovaný do projektu. Ostatním částem projektu se taková pozornost nevěnuje. Vznikají tak nedostatky, které ve svém součtu snižují kvalitu projektu a komplikují jeho projednávání a provádění. Jsou to např. chybné propočty efektivnosti projektu, nedostatečné uplatnění moderních výpočetních metod, chybějící avšak důležité údaje v dílčích částech termínového plánu, možné odchylky od závazných rozpočtových pravidel, nedostatečně propracované řízení všech návazných činností na stavbě, omyly a závady řešení komplikovanějších problémů atd. Program zpracovaný německou firmou Nemetschek, vytváří pod názvem Design2Cost speciální nástroj pro optimalizaci modelu řízení projektového elaborátu v různých případech výstavby. Značnou pomocí projektantům je ucelená sada důležitých prvků sestav projektů, aniž by se ztrácel čas s jejich vyhledáváním z různých zdrojů informací. Nedostatky v projektech nejsou jen důvodem ke kritice objednatele akce, ale jsou příčinou zpoždění projektu a vedou k řadě nápravných opatření v něm, včetně časově náročných změn a doplňků. Uplatněním vhodného software lze těmto potížím předejít.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft č. 9/2006, str. 38

Rekonstrukce inženýrských staveb ve Francii

Opravy a modernizace inženýrských staveb ve Francii nabývají stále více na významu. V roce 2004 se např. investovalo do nových inženýrských staveb zhruba 20,6 mld. EUR, na stavební úpravy to bylo již 11,4 mld. EUR a v budoucnu se tento trend bude dále zvyšovat.

Je tomu tak proto, že řada francouzských inženýrských staveb je poměrně stará (převážně z let po druhé světové válce) a musí být modernizována v zájmu jejich dalšího bezvadného provozu. Týká se to zejména mnoha mostů a viaduktů. V úvahu přicházejí nové, dříve neznámé stavební technologie s řadou nových výkonných stavebních strojů, nové materiály s vyšší kvalitou a trvanlivostí; přichází také nová generace vysokoškolsky vychovaných odborníků s vyššími znalostmi a disponibilními informačními zdroji. Změnily se také zadavatelské požadavky na inženýrská díla, veřejnost i příslušné orgány jsou mnohem více informovány o potřebách moderního celospolečenského rozvoje. Jsou k dispozici nové diagnostické metody stanovující rozsah a kvalitu potřebných stavebních úprav, prováděné analýzy jsou komplexnější a více vypovídající. Se stavebními úpravami spojené potřeby udržování staveb jsou také mnohem širší než v minulosti, cykly údržby a oprav se stanovují moderními metodami, příslušný odborný personál má vyšší kvalifikaci. Nutno varovat před jakýmkoli projevy improvizací v oblasti stavebních úprav, které donedávna existovaly ve značné míře zejména na nejnižší správní úrovni, zvláště z důvodů nedostatečného finančního krytí (záplatování komunikací, dočasné vyztužování konstrukcí atd.). Ve Francii působí organizace z řad odborných firem, která dohlíží na kvalitní řešení stavebních úprav (Syndicat National des Entrepreneurs de Travaux de Réparation et de Renforcement de Structures – STRESS).

Podle Travaux č. 831

Inovace ve firmě Bouygues

Známa francouzská firma Bouygues Construction předvedla v červnu 2006 výsledky svých inovačních programů na výstavě v Paříži. Patří k nim zlepšený program provádění tunelářských prací, kdy firma provádí prorážení se zařízením pro ražbu o průměru tunelu 15 m (Rotterdam – Nizozemsko) s použitím rotačních disků v hlavě razicího zařízení pro prostředí s vysokým tlakem homin, s vysokou vlhkostí nebo za vibrace. Uplatňuje se elektronický systém „Mobydick“ pro řízení reálné doby jejich funkce. Jiná inovace se týká výstavby dálnice A 28 ve Francii, kdy se z důvodů zachování provozu na přípojných komunikacích, uvedlo do provozu zařízení Transpra nad stavenišťem pro dopravu materiálů a stavebních dílů s kapacitou až 2 500 tun rychlostí 40 m za hod. Ve spolupráci s odbornou organizací na výstavbu energetické sítě o vysokém napětí vyrobila firma robota, který umožňuje umístit optická vlákna přímo na existující kabely vysokého napětí. Firma spolupracovala rovněž na tvorbě systému pro monitoring velkých inženýrských staveb, jejich chování za různých povětrnostních a jiných podmínek, s kapacitou až 1 000 čipů pro různé typy staveb.

Výstava o betonu v Paříži předvádí návštěvníkům různé nové předměty zhotovené z betonu – „materiálu, hned po vodě nejpoužívanějšího ve světě“. Vystavují se šperky, zlaté předměty a výrobky z diamantů spojené betonem, flakony aj. Velký zájem je o průsvitný beton zachovávající si při tom veškeré vlastnosti (pevnost, tvrdost). Jako příklad environmentálního použití betonu se předvádí věž Hypergreen obsahující 3 000 fotovoltaických článků pro zásobování stavby energií pro klimatizaci a pro čištění odpadních vod.

Firma Ciment Calcia uvedla na trh samočisticí beton, který nepotřebuje ošetření v případě zašpinění deštěm. Beton obsahuje chemické přísady, které rozkládá organické částice přicházející na betonový povrch.

Podle Travaux č. 831

Krátké zprávy z Evropy

- Kontrakt na výstavbu čističky odpadních vod pro Budapešť získala francouzská skupina Suez-Veolia. Náklady jsou ve výši 290 mil. EUR. Čističku, která bude mít kapacitu 350 tis m³/den suchého odpadu a trojnásobek mokrého odpadu, budou dodavatelé také provozovat. Dokončení je plánováno v roce 2010.

- Irsko investuje v příštím dvouletém období 5 mld. EUR do rozvoje infrastruktury, zejména do dodávek vody a odpadního hospodářství. Jedná se celkem o 800 akcí, z nichž bude zahájeno v roce 2006 celkem 193 staveb. Austrálie vloží do obdobného projektu v regionu Victoria Gippsland 95 mil. dolarů.

Podle Engineering News Record č. 21, 2/2006, Civil Engineering 4/2006, World Water 2 a 4/2006

- Nejdelší železniční tunel v Belgii byl právě dokončen jihozápadně od Lutychu. Jeho délka je 6,5 km a bude sloužit pro vlaky o vysokých rychlostech na trati mezi Bruselem a Kolínem nad Rýnem a dále na východ. Náklady na tunel činí 146 mil. EUR a do provozu půjde začátkem roku 2007.

- Švédsko ohlásilo svůj úmysl stát se první zemí, která nebude potřebovat pro svou prosperitu naftu. Země, která má 9 mil. obyvatel, plánuje přejít v roce 2020 na získávání energie plně z obnovitelných zdrojů. Vedle jaderné energie a vodních elektráren plánuje země zvýšit podíl bioplynu a také geotermálních zdrojů.

- Podle výsledků výzkumu uskutečněného na Technické univerzitě v Drážďanech, bude možné nahradit v železobetonových konstrukcích ocelovou výztuž pevnou sítí nepodléhající korozi. Sít bude složena z mikrorozměrných skleněných a karbonových vláken a nebude nutné provádět krycí vrstvu v betonových konstrukcích. Vzhledem k malé hmotnosti sítí mohou být i betonové konstrukce subtilnější s úsporou materiálů.

- Časopis Civil Engineering uvádí článek českého autora Ing. Šaška o novém mostě na řece Lužnici v Bechyni. Jedná se o 41 m dlouhý most s předpjatou betonovou mostovkou zavěšenou na obloukové ocelové konstrukci. Taková kombinace řadí most na třetí místo na světě. Vzhledem k častým záplavám byl most osazen o 1 m výše než byl původní na stejném místě.

Podle Civil Engineering, č. 4/2006

- Rostlinná banka „archa Noemova“ bude zřízena v Arktidě na ostrově Svalbard. Vytvořený sklad semen hlavních rostlin světa bude k dispozici v případě, že by Zemi hrozila nepředvídaná katastrofa se zánikem přírodních rostlin.

Do provozu bude dán v roce 2007 jako pevnost odolávající 1 m silnými betonovými zdmi všem atakům zvenčí s kapacitou 3 mil. vzorků semen a s trvalou teplotou -18 °C. To zajišťuje konzervaci materiálu na staletí. Náklady dosáhnou 3 mil. dolarů., provoz zajistí Norsko, semena zůstanou v majetku zemí, které je dodaly do skladu.

- Evropská komise oznámila, že v deseti členských státech vzrostl podíl emisí skleníkových plynů meziročně o 0,3 %, v dalších pěti tento podíl poklesl. Tím se zpomalil dříve příznivý vývoj snižování emisí z 1,2 % ročně na 0,9 %.

Podle Travaux č. 832

Stavební konjunktura v Evropě

Provedená anketa Evropské komise mezi evropskými velkými stavebními firmami ukázala na mírný optimismus, který sdílí většina firem v odhadu budoucího vývoje stavebnictví v Evropě. Získané údaje však také ukazují na některé disproporce, které existují v některých zemích. Španělsko a Francie jsou země, které vycházejí nejlépe v porovnání dynamiky vývoje stavební výroby od roku 2006 a těší se tak i největší důvěře firem. Také skandinávské země Švédsko a Finsko mají velmi dobré vyhlídky na další zvýšení objemu stavební výroby (Švédsko až o +6,8 %), Nizozemsko si drží roční přírůstek ve výši kolem 4 %. V Německu, které bylo dosud poznamenáno dlouhodobou stavební krizí, nastává pozvolný obrát k lepšímu, z červených čísel se však může dostat až ke konci roku 2006. Stavební výroba v Portugalsku letos také nesplní očekávání (-3,2 %). Podle vývoje počtu objednávek stavebních prací se v Evropě rýsují tři hlavní skupiny: nejvíce objednávek mají stavební firmy v již zmíněných zemích Španělsko, Francie, Švédsko, Finsko, Nizozemsko a také Estonsko a Lotyšsko, střední (ani výborné ani špatné) postavení mají v zemích Velká Británie, Belgie, Česká republika, Rakousko, Slovensko, Itálie, Slovinsko. Pesimismus vládne pro rok 2006 mezi stavebními firmami v Německu, Polsku, Maďarsku, Portugalsku a Řecku. Nejvýznamnější je stavební trh v Německu pro svou velikost a také proto, že útlum stavebních aktivit je tam ze všech států nejdelší (téměř 8 let). Jistý kladný pohyb v letech 2004–2006 je připisován investicím pro fotbalové mistrovství světa a nikoli očekávanému trvalému obrátu.

Podle Travaux č. 832

Krátce z Velké Británie

- Britská organizace pro vzdělávání ve stavebnictví CITB-Construction Skills souhlasí s iniciativou Evropské unie, aby se posílil program školení o zacházení s lešením v zájmu zvýšení bezpečnosti a kompetencí při stavění a provozování lešenářských souborů. Důvodem pro vyvolání takové iniciativy byly hrozivé výsledky průzkumu v jednotlivých zemích Evropské unie o úmrtích v souvislosti se zřícením lešení na stavbách. Směrnice EU, která je k této problematice vydávána, nezmění britské předpisy a standardy, avšak bude sloužit jako doplněk k nim. Směrnice však bude důležitá pro země, které dosud nemají odpovídající předpisy o bezpečné stavbě a provozu stavebních lešení.

- Ve Velké Británii začíná působit zvláštní smírčí soud pro kauzy z oblasti průmyslu a stavebnictví Technology and Construction Court, který bude prodávát urychleně jinak žalovatelné případy, zejména ekonomického rázu. Smyslem činnosti soudu je vystupovat jako arbitr, jehož výrok by měl spor vyřešit bez dlouhých a nákladných soudních procedur, jak je tomu v běžných případech. Pokud by tento soud nebyl úspěšný v dosažení smíru, nebude dál do běžného soudního řízení zasahovat jinak, než svým právním názorem.

- Pro osvětlení některých londýnských historických staveb a pro předvádění světelných představení zamýšlí londýnská správa povolit provoz řady větrných turbin na břehu řeky Temže. Turbiny by vyráběly dostatek energie k osvětlení těchto památek a mohly by být použity také pro osvětlení při olympijských hrách v Londýně 2012.

- Hustota nové bytové zástavby v Londýně stoupla za poslední období o 50 % a dosahuje nyní 100 bytů na jeden hektar plochy. Podíl bytů postavených na bývalých opuštěných plochách po průmyslové výstavbě (brownfields) se zvýšil ze 72 % na 73 %.

- Britské stavební firmy jsou ochotny stavět tzv. zelené domy, pokud budou k dispozici dostatečně velké pozemky. Tomu dosud brání vysoké ceny pozemků, které by se zásahem vlády měla snížit zhruba o 25 %. Pak by se mohly nové

domy vybavit potřebným zařízením včetně kombinovaného získávání tepla při využití větrné a sluneční energie a podzemních zásobníků tepla. Dnes vysoká cena pozemků posouvá amortizaci nákladů na takový dům až na 21 let, což není pro investory únosné.

- Kompletní zastřešení vnějšího areálu obchodního centra v Bristolu má plochu 5 000 m² a je z vlnitého skla. Pod střechou tak vzniklo kryté náměstí s nosnou konstrukcí na přilehlých budovách. Z náměstí vybíhají ještě čtyři kryté ulice.

- Dvě třetiny čtenářů odborného časopisu *Building* se domnívá, že výše jejich penzí nezaručuje dostatečně slušný standard závěru života. Třetina očekává prodloužení odchodu do penze nad věk 65 let. Jeden ze čtyř čtenářů má pevné penzijní pojištění, jeden z deseti má výnosové pojištění, celých 40 % má osobní pojištění.

- Orgán CABA dohlížející na kvalitu výstavby kritizuje projekty škol. Celou polovinu projektů nových školských zařízení pokládá za špatně navrženou nebo postavenou. Zejména se jedná o stavby financované ze soukromých prostředků. Hlavní nedostatky jsou v denním osvětlení a ve větracích systémech. „Hlídací pes“ (watchdog) CABA požaduje úplnou revizi všech projektů škol.
Podle Building č. 21, 22, 23 a 27/2006

- Průmysl ve Velké Británii vykázal v posledním roce nejméně smrtelných úrazů, celkem 212, což znamená 0,71 osoby na 100 000 pracovníků (evropský průměr je 1,1 osoby), z toho zemřelo ve stavebnictví 59 osob (o 14 % méně než před rokem). Imigrantů zemřelo 5, všichni byli Poláci. Po vstupu do EU se Poláci hromadně snažili dostat do Velké Británie, do průmyslu jich dosud přišlo asi 35 000 (z toho do stavebnictví asi 13 000). Federace pro imigranty rozdala na 10 000 brožur o tom, jak mají Poláci ve Velké Británii žít a pracovat, avšak největší zábranou pro ně je neznalost jazyka. Neznají britské předpisy o bezpečnosti práce a ochraně zdraví, mají z domova zafixováno, že na dodržování těchto předpisů tak mnoho nezáleží. Pracují však tvrdě a celkem uspokojivě, rádi si přivydělávají na přesčasech. Doplnění jazykových znalostí a odborných návyků však bude nezbytné a Poláci se s tím musí smířit. Jejich výdělek je asi třikrát vyšší než v Polsku, a proto jsou ve Velké Británii spokojeni. Pro další příchozí z Polska se vytváří informační kampaň již v Polsku, aby se uchazeči mohli lépe na práci ve VB připravit.

- Pro výstavbu „zelených domů“ připravuje vláda snížení daní a poplatků pro developery, jako ocenění snahy po výstavbě energeticky a environmentálně efektivních staveb. Toto opatření by mohlo platit i pro pokrokové rekonstrukce a modernizace ve stávajících domech.

- Výnos o hospodaření s obecní půdou zavazuje případné zájemce o výstavbu, aby vyčkali určité zákonné doby, dokud bude tato obecní půda chráněna před výstavbou. Tato lhůta může být dvou až pětiletá, což znepokojuje případné stavebníky a tato skutečnost je předmětem ostré kritiky.

- V roce 2006 byla ve Velké Británii zahájena výstavba 182 000 bytů. Tento údaj přesahuje všechny dosavadní údaje. Stejně tak je tomu u dokončených bytů, kterých bylo v 1. pololetí 2006 165 400.

- Irské stavební firmy hledají z nedostatku práce v Irsku uplatnění ve Velké Británii. Firmy, které se rozšiřovaly v době irského stavebního boomu nyní musí odcházet mimo domácí trh, pokud chtějí přežít. Nabízí se práce na výstavbě zařízení pro Olympijské hry 2012 v Londýně, práce v Bristolu na výstavbě středu města, případně v Severním Irsku. Některé irské firmy uspěly v konkurzech i v Asii (Pakistán). V posledním roce bylo dokončeno v Irsku 51 800 bytů, což je asi stejné množství jako loni.

- Nábor do stavebnictví zaznamenává úspěch. V roce 2005 již 31 % stavebních firem mělo ve Velké Británii vlastní náborovou kancelář; nejvíce v severovýchodní části země a ve východním Midlandu (+42 %). Londýn je v průměru.

- Za posledních pět let se znovu využilo pouze 1 % z volných pozemků „brownfields“ v zemi. Ukazuje se, že z 27 tis. hektarů této půdy, která byla vládou prohlášena za vhodnou pro výstavbu až 1 milionů bytů, se dosud víc než polovina ještě využívá. Mnoho pozemků je dosud kontaminováno, pouze 15 % z nich by se již mohlo využít pro výstavbu.

- Stejně jako zastánci rozvoje fotovoltaické energie existují zastánci orientace na získávání energie ze zemského tepla. Dokonce tvrdí, že geotermální technologie bude v budoucnu standardní a nejčastěji financovanou variantou výstavby všech druhů budov. Jsou již uváděny optimální způsoby výstavby zařízení geotermální technologií včetně provádění vrtů, uplatnění speciálního potrubí atd. Příprava výstavby však bude vyžadovat přítomnost řady specialistů pro geologii, konstrukce, geotermální otázky a odborníků pro provoz a údržbu zařízení. Zdá se, že zejména pro centra velkých měst by se geotermální technologie mohla dobře uplatňovat. V Londýně se již rozjelo několik větších projektů na toto téma (pro 1 100 obyvatel se získá asi 24 % potřeby energie nebo pro výškově středisko o ploše 6 660 m² se srovnatelným výkonem 430 kW).

Podle Building č. 34, 35/2006

- Odborový svaz pracovníků ve stavebnictví požaduje na vládě, aby rozšířila platnost zákonů pro činnosti pracovníků přicházejících ze zahraničí také na stavebnictví. V tomto oboru dosud chybí centrální evidence příchozích. Chybí informovanost o podmínkách práce, imigranti nejsou obeznámeni s minimální mzdou a pracují za neúměrně nízké mzdy. To má za následek, že nemají prostředky ani na bydlení. Poslední policejní prověrka bezdomovců v Londýně odhalila sedm Poláků zaměstnaných u stavebních firem.

Pro výstavbu obrovského seskupení bytů Thames Gateway byla sestavena komise, která vydá závazné pokyny investorům a developerům o nezbytné úrovni kvality sociálního bydlení tam, kde bude požadována podpora z příslušných fondů.

- Dozorová organizace nad kvalitou výstavby CABA ve své výroční zprávě konstatuje nízkou kvalitu návrhů pro výstavbu škol a bytů. Řada stavebních organizací zřizuje na stavenišťích projektové složky, aby odstraňovaly vady v dokumentaci, a tím se vyhnuly případným potížím při kolaudaci. Pouze 19 % návrhů škol bylo oceněno jako výborných nebo dobrých a dokonce jen 6 % nových bytů dostalo známku velmi dobrou nebo dobrou.

- Na výstavbě jaderné elektrárny v Hunterstone stávkují dělníci poté, co jim firma odmítá platit již před 30 roky zavedené prémie ke mzdám. Výstavba jaderných elektráren je ve Velké Británii privilegovaná a odbory požadují pro pracovníky příplatky. V jiném případě – (výstavba letiště Heathrow) – dosáhli odbory toho, že dělníci vydělávají až 55 000 liber ročně.

- Správa britských letišť (BAA) byla prodána španělské společnosti Ferrovial, jež ohlásila svůj rozvojový desetiletý program. Do sedmi britských letišť pod svou správou investuje celkem 9,5 mld. liber, z toho 6,2 mld. do letiště Heathrow. Společnost plánuje zvýšení počtu cestujících o 3,5 % v roce 2007.

- Za druhé čtvrtletí 2006 vzrostl oproti prvnímu čtvrtletí počet objednávek na výstavbu soukromých bytů, obchodních objektů a infrastruktury o 16 %. V porovnání se stejným obdobím roku 2005 se však jedná o menší nárůst. Potěšitelná je skladba investorů, neboť se týká všech skupin – soukromníků, průmyslových a obchodních společností i státních zakázek.

Podle Building č. 37/2006

Proč potřebuje Velká Británie jadernou energii

Ve Velké Británii je v současné době v provozu 12 jaderných elektráren. Rozhodnutí předsedy vlády Blaira pokračovat v rozvíjení jaderného energetického programu je správným rozhodnutím pro rozvoj průmyslu. Jaderné zdroje dodávají nyní více než jednu pětinu potřeby energie v zemi. Tři ze závodů budou muset být odstaveny nejpozději v roce 2023. Plánuje se výstavba nebo obnova jaderných jednotek za více než 30 mld. liber. Energetický průmysl dostane pravděpodobně zakázku na dodání 5 nových jaderných elektráren alespoň po jednom reaktoru. Každá by měla stát mezi 2 až 3 mld. liber. Není však jasné, kdo to zaplatí. Pokud by cena ropy dosahovala až na 100 dolarů za barel, jsou někteří velcí investoři ochotni jaderný program financovat také vzhledem k nejistým dodávkám ropy z Ruska, avšak při nízké ceně ropy by mohli utrpět velké ztráty. Hodně se hovoří o finském modelu financování, který je zkoumán a který se jeví být zajímavým také pro Velkou Británii. Tam jednotlivé průmyslové obory – chemický, papírenský, lesnický – financují výstavbu jaderné elektrárny v Olkiluoto.

Podmínkou účasti je dlouhodobá stabilita ceny elektřiny, která umožní investorům provést přesnou ekonomickou analýzu akce na uvažované období. O tom se v případě Velké Británie nyní dost pochybuje. Pro konečné rozhodnutí bude také důležité, zda lze tak velký program účinně řídit a zda na to

jsou k dispozici potřební odborníci a manažeři. Nejmodernější jaderná elektrárna v zemi Sizewell B je z roku 1995. Od tohoto roku se množí protesty odpůrců jádra proti další výstavbě jaderných elektráren. Bude proto nutné se dotázat obyvatelstva, ovšem příslušně informovaného, zda se má v Británii pokračovat v jaderném programu nebo ne. Poslední oblastí, která bude mít vliv na budoucnost programu, je předpisová připravenost. Jedná se o velký soubor nejrůznějších prováděcích, bezpečnostních, dopravních, kontrolních a environmentálních předpisů, které musí tvořit ucelený balík bez trhlin. Podle názoru odborníků by mohla být celá záležitost připravena k rozhodnutí v roce 2012. To by mělo stačit na projektování a výstavbu nové generace elektráren do roku 2022.

Podle Building č. 21 a 22/2006

Úspěchy britského ocelářského průmyslu

Podle výroční zprávy britské organizace BCMA (British Constructional Steelwork Association) dosáhl britský ocelářský průmysl rekordního podílu na trhu se stavebními konstrukcemi pro vícepodlažní nebytové domy ve výši 70 % z celku. Vlastnosti, které mají ocelové konstrukce, lze shrnout takto: provozní bezpečnost, přizpůsobivost a trvanlivost. Ocelové konstrukce mají pouze o 33 % více oceli než železobetonové konstrukce, avšak netrpí stálými změnami v cenách komponentů těchto konstrukcí (cementu, kameniva, lidské práce). Avšak cenový tlak v surovinách a energii spojený s vyšší poptávkou po oceli ve světě (Čína), přinutil britské oceláře zvýšit v roce 2006 ceny svých výrobků. Výroční porovnání cen ocelových a betonových trámů vyznělo lépe pro ocel, ministerstvo pro obchod a průmysl (Department of Trade and Industry) nechalo zpracovat cenový růst za poslední období. Ocelové konstrukce podražily za posledních deset let zhruba o 2 %, zatímco betonové o 26 %. Dílčí úspěch ocelových konstrukcí se odráží také při výstavbě v centru Londýna, kde se převážná část výškových staveb staví pomocí ocelových nosných konstrukcí. Je tomu také proto, že zakládání pod ocelovými konstrukcemi přijde levněji. Přejít na standard Evropské unie (EN 1090-1) bude vyžadovat od britských projektantů ocelových konstrukcí doplnění znalostí o některá nová ustanovení, zatřídění konstrukcí do nových tříd, v otázkách svařování oceli a v celkové harmonizaci dosavadních britských předpisů s evropskými. Od září 2006 jsou tyto nové předpisy uplatňovány všeobecně (včetně označování oceli značkou CE).

Podle Steel Construction News, červen 2006

Britský pohled na práci v Dubaji

Dubaj je jedním ze států Perského zálivu, který prochází obrovským investičním rozvojem, jehož prudké tempo vyvolává řadu otázek. Britští odborníci působící v Dubaji hodnotí střídavě některé aspekty tohoto stavebního „boomu“ právě proto, že mají mnoho zkušeností s takovými skutečnostmi po dlouhá léta na celém světě. Především není účast na výstavbě v Dubaji nějak mimořádně lukrativní práce v porovnání s možnostmi v Anglii. Možnost převádění výtěžku domů naráží na překážky, které se liší podle toho, zda je odborník zaměstnán u mezinárodní společnosti, nebo má svůj kontrakt, nebo pracuje pro místní organizaci. Standardy všech stavebních činností jsou nižší než ve Velké Británii, což je vysvětlitelné, avšak s tím souvisejí i některé odborně-technické problémy, které mohou mít značný dosah na kvalitu práce (testy materiálů, závazné kvalitativní údaje o dodávkách atd.). Lidský činitel, který podléhá řízení zahraničního odborníka, je na velmi nízké úrovni všeobecných i speciálních znalostí. U výstavby 300 nákladných vil např. nejsou čtyři schopné osadit dveře před kompletací stěny (obklad), práci schází koncepce a následnost prací již v návrhu a přípravě stavby, nahodilost a rychlé zastírání nedostatků je běžné. Není dodržována pracovní doba, právo na víkend není jisté. Arabské sebevědomí je vysoké, až po arabských občanech přicházejí na řadu některé cizí národnosti, podle politické situace jsou Britové často v žebříčku vzadu. Pokud si chce cizí zaměstnanec koupit auto, musí získat povolení, totéž platí pro koupi nebo pronájem bytu. Článek je souborem poznatků Brita, pracujícího v Dubaji za zhruba 48 000 liber ročně, doma by měl kolem 45 000 liber. Je otázka, zda uvedené útrapy stojí za tento rozdíl v platech.

Podle Building č. 37/2006

Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě

Z německých inženýrských komor

Spolková inženýrská komora navrhla ministru Glosovi širokou spolupráci na úkolech týkajících se energetických úspor ve výstavbě. Ve vzájemném dialogu se vyjasnily názory obou stran a přijala se společná doporučení k dalšímu postupu na řešení energetických problémů v zemi zahrnující technické způsoby i konkrétní náměty. V rámci tohoto návrhu nabízí spolková inženýrská komora ministerstvu lépe využívat široké znalosti německých inženýrů, jejich know-how a zkušenosti z energeticky efektivních řešení řady již provedených staveb. Konkrétně se jedná o spojování výroby elektrické energie a tepla od malých jednotek až po velké bloky a v oblasti vybavení budov o nové soubory technických zařízení pro novostavby i pro stavební úpravy budov. Všechny náměty by měly být zahrnuty do návrhu novely zákona o energetických úsporách, případně do prováděcích předpisů s tím souvisejících. Pro činnost odborníků pověřených vydáváním energetických průkazů již spolková inženýrská komora provedla příslušná opatření kvalifikačního rázu.

Saská inženýrská komora prosadila svou iniciativou, že do zemského rozpočtu Saska byla na fiskální rok 2005/2006 vložena částka 900 tis. EUR sloužící k předfinancování studií o uplatnitelnosti investičních programů směřujících do zahraničí, z nichž mohou těžit saské průmyslové podniky, projektové organizace nebo různí dodavatelé. Dosud se otázka exportu německých stavebních kapacit do zahraničí setkávala s nedostatkem prostředků na provedení potřebných průzkumů trhu a tamních místních poměrů důležitých pro německé dodávky. Z uvedené částky na podporu exportu se v případě úspěchu celá poskytnutá částka vrátí, v případě neúspěchu hradí vytvořený fond dvě třetiny nákladů.

Ministryně pro životní prostředí spolkové země Bádenska-Württemberska paní Gonnerová požaduje na komorách architektů a inženýrů, aby se více zapojily do problémů energetických úspor v zemi. V rámci akce „Impulsní programy B.-W.“ bylo postaveno nebo renovováno mnoho domů, v nichž však nebyly zcela využity možnosti pro jejich následnou energetickou optimalizaci. Přitom obě profese mají v těchto akcích klíčovou a neprošlouhovou úlohu. Zejména nyní při vystavování energetických průkazů bude jejich odborná účast nezbytná. Nynější spolková vláda je v porovnání s předchozí mnohem aktivnější v požadavcích na zvyšování kvality budov ve všech směrech. Ministr stavebnictví a dopravy Tiefensee požaduje, aby se prohloubila spolupráce inženýrů a architektů na konkrétních stavebních akcích, a to zejména při hledání optimálních řešení energetických souvislostí výstavby. Tento podnět je příznivě přijímán spolkovou inženýrskou komorou. Existují již první příklady takového integrovaného postupu obou partnerů oceněných i německou cenou za architekturu a technologii stavění. První cena byla udělena ve výši 75 tis. EUR.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt č. 6/2006

Potřeba jednotného inženýrského zákona v Německu

V současné době je v každé spolkové zemi Německa jiný zákon řídící inženýrské činnosti. Tato skutečnost vytváří značně složité podmínky pro práci konzultačních inženýrů, kteří často působí ve více spolkových zemích. Názor, že každá ze 16 spolkových zemí má právo mít svůj zákon, není správný, neboť již od výuky inženýrů až po složitá projednávání jednotlivých kauz se enormně zvyšuje potřeba různých, se skutečnou inženýrskou činností nesouvisejících, administrativních jednání a rozhodování. Neexistuje přitom žádná kvalifikace povolání „inženýr“ mimo titulu udělovaného po absolvování vysoké školy. Spolková vláda nemá vliv a nástroj na sjednocení roztržštěné zákonné úpravy, neboť chybí kompetenční spolkový zákon, který by byl nadřazený všem 16 zemským zákonům. Navíc působí ještě 12 zákonů pro práci inženýrských komor, tři zákony pro stavební inženýrské komory a 16 zemských stavebních řádů. Ve všech těchto zákonných předpisech se často vyskytují protikladná ustanovení, např. o povinné délce praxe pro konzultační inženýry nebo o členství v komorách (inženýrské komory nebo stavební inženýrské komory). V některých spolkových zemích musí konzultační inženýr předkládat osvědčení o svém vzdělání dříve, než se může ucházet o zakázku nebo alespoň být zařazen do seznamu specialistů v té které zemi. Nyní existuje na ministerstvu hospodářství spolkový výbor pro harmonizaci předpisů a vyrovnání kvality všech zem-

ských zákonů, avšak v praxi se postupuje stále podle dřívějších postupů. Nutno zdůraznit, že se věc týká 16 000 konzultačních inženýrů a že jde tudíž o značně závažnou situaci. Sjednocení zákonných předpisů bude také nutné z důvodů vývozu inženýrské činnosti do zahraničí, kde se musí nastolit jednotné podmínky pro takovou činnost, a to na základě směrnic Evropské unie (směrnice EU o odborných výkonech a směrnice EU z 5. 9. 2005 o uznávání odborné kvalifikace). Pro Německo bude problémem navíc skutečnost, že titul „inženýr“ mohl donedávna získat absolvent střední odborné školy (v podstatě „technik“), pro vysokoškolsky vzdělaného absolventa byl stanoven titul Dipl.-Ing., což v novém pojetí vzdělání (stupně bakalář a magistr) je nemožné. V Rakousku, které má stejné zemské uspořádání, je platný zákon o civilních technících (Bundesgesetz über Ziviltechniker), jež upravuje odbornosti všech odborníků ve sféře konzultačních inženýrů a architektů. Tito odborníci jsou zaneseni do jednotného seznamu komor inženýrů, př. architektů, jako státem uznaní odborníci pro všechny případy v rozsahu odbornosti. Vedle Rakouska existuje obdobný zákon také v dalších evropských zemích sloučených v Evropském svazu inženýrských komor (European Council of Engineers Chambers), včetně České republiky.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt č. 6/2006, str. 41

Rozhovor s prezidentem Svazu stavebního průmyslu NSR

V časopisu Baumarkt + Bauwirtschaft č. 6/2006 byl zveřejněn rozhovor redakce s prezidentem Hlavního svazu stavebního průmyslu v Německu Dr.-Ing. Keitelem. Týkal se všech zásadních otázek dalšího rozvoje stavebnictví v zemi po dlouhém období recese. Pro rok 2006 se rýsují nové známky zlepšení situace s nadějí dostat německé stavebnictví zpět do „černých“ čísel i přes některé nepříznivé jevy (dlouhá zima). Aby se tento předpoklad potvrdil, musí být provedena řada opatření, především v oblasti daňové a dávkové, v reformě sociálního systému a ve zlepšení investiční politiky, zejména v infrastruktuře. Pro období let 2006 až 2009 se musí objem investic navýšit ještě o 4,3 mld. EUR. Pro nastartování energetických úspor v budovách od roku 2006 v rámci energetického programu Evropské unie ve výši 5,6 mld. EUR musí být zabezpečeny pro čtyřleté období další prostředky v celkové výši 17 mld. EUR a investice ve výši 28 mld. EUR, což umožní stabilizovat pracovní trh ve stavebnictví příjmem asi 80 tisíc pracovníků. K získání potřebných prostředků se musí podporovat výstavba způsobem PPP (v Německu OePP) s účastí soukromého kapitálu, jinak nelze plánovaných cílů dosáhnout. Na otázku, zda má Svaz zpracovanou strategii rozvoje stavebnictví, odpověděl prezident Keitel, že je nutné podporovat úsilí o zavádění inovací do stavební činnosti, posílit u stavebníků vědomí, že je nutné zahrnout do přípravy investičního záměru od počátku inženýrské odborníky s kompetencemi a do zadávacích řízení zařadit i problematiku provádění staveb. Svaz bude také podporovat větší zapojení německých stavebních firem do mezinárodní dělby práce, zejména směrem do střední a východní Evropy, ale také do Asie a Jižní Ameriky. Mnoho menších firem by se mohlo s úspěchem uplatnit v blízké cizině (nově členské země EU), kde se jedná o plánované investice v rozsahu asi 92 mld. EUR. V roce 2011 se naopak má otevřít německý stavební trh stavebním firmám z těchto zemí a zde musí Svaz převzít úlohu dozoru nad dodržováním současné kvality německé výstavby a nepřipustit její snížení (hnutí „jakost před cenou“). Nově vytvářený systém „rekvalifikace“ stavebních firem, které se ucházejí o zakázky v zadávacím řízení, se nesmí stát byrokraticky pojatou záležitostí, nýbrž odborným kritériem schopnosti podniku splnit podmínky zadání. Úspěch systému bude záviset také na přístupu zadavatelů zakázek, kteří musí zásady rekvalifikace respektovat. V oblasti výzkumu a vývoje bude nutno harmonizovat podporu výzkumu s konkrétními potřebami průmyslu. Vznikl institut „German Construction Technology Plattform“ (GCTP), který bude nadřazen jednotlivým výzkumným pracovištím, a to nejprve v bytové výstavbě, v rozvoji nových stavebních hmot a v podpoře řešení vhodných pro středně velké firmy. Uplatní se nové projektové metody, automatizace dopravy, účinné programy pro odstraňování stavebních závad, v oblasti ekonomické půjde o důsledné uplatňování metody Life-Cycle-Costs a Sustainability. Do všech programů budou přirozeně zahrnuty nejen novostavby, ale také existující stavební fondy a jejich další využití. Potud prezident Hlavního svazu stavebního průmyslu Dr.-Ing. Keitel.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft č. 6/2006, str. 12

Výhledy inženýrské činnosti v USA

Americký svaz civilních inženýrů jednal v červnu 2006 s vybranou skupinou manažerů velkých stavebních firem o výhledech inženýrské činnosti. Jednání bylo pro tisk uzavřeno. Byla tak zmařena příležitost k publikování závěrů jednání a k následné veřejné diskuzi. Na jedné straně se prý hovořilo i o nezbyt-

nosti ztraktivnit stavební profese mladým lidem, avšak firmy nejsou ochotny přiměřeně zaplatit začínající mladé odborníky. Shrnutí: pouze z křišťálové koule lze vytyčit příští vývoj ve stavebnictví ve výhledu 20 let.

Podle Civil Engineering 4/2006

-jp-

Ze světa výstavby

Nedostatek vody na světě

Současné klimatické změny na světě přinášejí s sebou také problémy s nedostatkem vody v celosvětovém měřítku. Dosavadní péče o vodu byla dobře řízená, metody snáze kvalifikovatelné, výsledky péče bylo možné spolehlivě použít v dalších úvahách. Za nastalých změn v ovzduší se stává situace méně přehlednou a hůře se odhaduje do budoucna. To vše konstatovalo světové World Water Forum v listopadu 2005. Základní otázkou je, jakým způsobem lze nyní získat potřebné zdroje vody pro všechny lidské činnosti a přitom postupovat environmentálně s ohledem na trvale udržitelnou rovnováhu v přírodě. Voda chybí v řadě zemí pro průmyslové a zemědělské účely, o potřebě vody pro vlastní obyvatele nemluvě. Jediným řešením je společná snaha hledat zdroje úspory vody ve všech oblastech. Především je nutné trvale snižovat spotřebu vody ve všech výrobních odvětvích, což je spojeno se snižováním spotřeby energie; dále se musí věnovat mimořádná pozornost získávání vody z jiných než dosavadních zdrojů, např. z hloubky země, přeměně slané mořské vody na neslanou, případně pitnou. Na druhé straně se musí zastavit a obrátit trend zhoršování klimatu tím, že se výrazně sníží množství emisí do ovzduší, sníží se množství odpadů a rozsah škodlivých faktorů vytvářejících nežádoucí klimatické změny. Žádné dílčí opatření bez celkové ozdravné koncepce nemůže přinést pozitivní výsledek. Nyní všechno souvisí se vším a proto uvedené fórum vyzvalo ke společné akci všechny orgány a organizace dotčených zemí světa, aby spojily své úsilí do jednoho týmu, který by situaci mohl zlepšit a který by řídil užítí všech disponibilních prostředků a zdrojů vody. Odhaduje se, že bezprostřední ohrožení z nedostatku vody hrozí již nejméně 2 miliardám obyvatel. Situace se však může v blízké době dramaticky zhoršit a zasáhnout podstatně větší okruh obyvatel země.

Podle World Water č. 1–2/2006

Vyšší bezpečnosti proti zemětřesení

Určení odolnosti proti zemětřesení představuje u inženýrských staveb složitý komplexní úkol. Na Technické univerzitě v německých Čáchách byla vyvinuta nová metoda zjišťování stupně nebezpečí na základě nejnovějších poznatků o vyšším zatížení podloží v důsledku zemětřesení. Metoda se skládá ze tří stupňů a demonstruje schopnost určit parametry zatížení ze zemětřesení a řešení bezpečnosti vůči němu u různých stavebních děl. Význam metody vzrůstá se změnou seismických zón v Německu podle normy DIN 4149 z roku 2005. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků nelze stanovit přesné výpočty podle této metody pro jednotlivé stavby, avšak lze ji použít pro základní typy budov v dané seismické oblasti, a to nejen pro inženýrské stavby, nýbrž i pro celou oblast pozemních staveb. V prvním kroku (stupni) metody se zjišťuje celková kvalita stavby – druh a jeho stáří, materiály, z nichž je zhotoven, nosný systém, „zdravotní“ stav stavby atd. Soubor dat získaný z tohoto zjištění je znázorněn v křivkách „náchylnosti k poškození“. Ve druhém kroku se posuzují existující podklady stavby a doplňují se parametry, které se uplatní dále pro zjednodušené dynamické výpočetní modely pro spektrální kapacitní postup v rozsahu 36 různých stavebních typů v závislosti na konstrukci, materiálech a výšce stavby. I při uplatnění pouze těchto tří parametrů lze podle zkušeností z USA dosáhnout dobrých a spolehlivých výsledků šetření. Ve třetím kroku se na základě uvedených postupů vyhotoví detailní model stavby. Tento stupeň je nákladný a provádí se pouze tam, kde se z předchozích šetření zjistila důležitá kritická místa. Ohrožení území zemětřesením v Německu vychází z definovaného „odpovědního spektra“, které počítá s periodicitou 475 let. Mnohé osvětlí příklady, které byly vybrány autory článku v Německu, ale také v Turecku (pro pozemní stavby desetipodlažní dům v seismické zóně).

Pro mostní stavby byl vybrán za příklad most přes Rýn v Emmerichu, modelové výpočty vlastních frekvencí mostu byly porovnány s výsledky provedených měření (podélně, příčně i torzně). U historických budov byl vzat za příklad zjištění bezpečnosti vůči zemětřesení cášský Dóm. Byl zhotoven kompletní simulační model na podkladě metody konečných prvků. Průmyslové stavby, vykazující různý rozsah uplatněných materiálůvých a konstrukčních skladeb, jsou pro přesná zjištění odolnosti vůči zemětřesení víc nejisté a záleží na spolehlivosti jednotlivých složek konstrukce. Velmi složité jsou konstrukce vedení, přehrad a vodní díla vůbec, neboť jde převážně o stavby rozložené do velkých ploch podloží s různými parametry, což v podstatě neumožní jeden koncept řešení odolnosti vůči zemětřesení platný pro celou stavbu. Průzkum se omezuje jen na zjednodušené modely, které mohou sloužit jako pomocné podklady pro další rozhodnutí.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt č. 6/2006, str. 18

Příklady rekonstrukcí inženýrských staveb ve Francii

Časopis Travaux č. 831 přináší některé příklady z rekonstrukcí inženýrských staveb, které jsou zajímavé z hlediska použité technologie nebo nasazení stavebních strojů.

a) Rekonstrukce mostu s ortotropní mostovkou v Richemontu z důvodů výskytu vážných trhlin jako únavového jevu. Po řadě pokusů obnovit funkčnost mostovky bylo rozhodnuto provést zevrubnou diagnózu díla a z jejích výsledků pak bylo odvozena nezbytnost nahradit celou konstrukci předpjatou betonovou deskou. Tím byl vyřešen současně problém zesílení nosných trámů. Práce musely probíhat bez přerušení lodní dopravy pod mostem a také doba přerušení provozu na mostě v důsledku rekonstrukce musela být minimální.

b) Zesílení mostovky s předpjatými trámy přes řeku Garonne bez přerušení provozu na mostě. Pro tento účel bylo vyvinuto speciální pojízdné lešení s možností práce na mostě zespodu. Bylo tak možno nahradit všechny spojovací prvky, k zesílení konstrukce mostovky byly uplatněny lepené sítě karbonových vláken. Přesto se na mostě objevily některé závady, které vedly k rozhodnutí postavit nedaleko nový most a původní most uzavřít. Most by však mohl patrně dál sloužit alespoň místnímu silničnímu provozu a též jako příklad nové technologie.

Nový postup Novacol slouží k recyklaci asfaltu za studena a je ekonomickým řešením nutnosti spotřebovat opět odebrané asfaltové povrchy silnic. Sleduje se tím úspora energie, přírodních zdrojů a snížení dopravních nákladů na materiál, respektuje se životní prostředí a snižuje se negativní vliv na obyvatele. Novacol byl již použit u firmy Colas na víc než 3,5 mil. m² ploch s výborným výsledkem. Novacol vyžaduje dobré výrobní zařízení, které umožní odebírat požadovanou tloušťku asfaltové vrstvy, přísně dodržované dávkování vody při recyklaci, správnou dobu míchání a přesnou novou pokládku. V porovnání s tradiční recyklací asfaltu vykazuje proces Novacol ve všech parametrech příznivější výsledky.

Rehabilitace území po důlní těžbě v Combe du Saut byla zahájena průzkumem území se stanovením stupně zamoření území znečištěním. Na základě průzkumu byl stanoven technologický proces celkové rehabilitace. Byly uplatněny dvě techniky: fytostabilizace půdy a odstranění zamořené půdy. V případě zamoření arsenikem byly vysazeny rostliny, které se na arsenik adaptují spolu s rozptřením kovových broků v zájmu snížení toxicity půdy. Vhodná skladba rostlin se ukázala jako účinný prostředek k omezení infiltrace znečištění a eroze. Tím byly sníženy i náklady na odvoz materiálu.

Podle Travaux č. 831

Novinky ze světa

- Stavba ropovodu vedená v oblasti Bajkalského jezera naráží na nesouhlas ruských ochránců přírody, neboť trasa ropovodu je příliš blízko (asi 800 m) od největší zásobárny pitné vody na světě. Trasa nazvaná East Siberia-Pacific prochází převážně územím s velkou seismicitou.

- Austrálie testuje zařízení, které zbaví důlní termální vody soli pomocí sluneční energie. Jedná se o první takový projekt na světě; v současné době se nachází ve fázi pokročilé tříměsíční zkušební doby. Zařízení je australským výrobkem.

- Japonští odborníci po shlédnutí následků živelné pohromy v New Orleansu (USA) si na místě uvědomili nebezpečí, které by mohlo hrozit i hlavnímu městu

Japonska Tokiu, ležícímu z velké části pod hladinou moře, s populací kolem 1 mil. obyvatel. Systém proti pohromám je v Japonsku dobře připraven, avšak pro případ vysoké záplavové vlny musí být posílen o další důležité stavební prvky.

- Odborníci varují, že výstavba přehrad může ohrozit životní prostředí v širokém okolí. Jedná se o některé druhy ryb, které mohou existovat pouze v tekoucí vodě. Jsou ohroženy zanášením přehrad organickými a rozkládajícími se látkami; přehrady mohou také přivodit vysychání podzemních pramenů v okruhu kolem nich. Varující signál, vydaný Světovou komisí pro výstavbu přehrad, směřuje ke Světové bance, která na výstavbu přehrad poskytuje většinu úvěrů.

- Nejdelší zavěšený most v Jižní Americe se připravuje k výstavbě v Chile. Most bude 2,6 km dlouhý a povede přes Canal de Chacao asi 1 000 km jižně od Santiaga, bude mít tři věže (výška 180 m), dvě hlavní rozpětí 1 055 m a 1 100 m. Most odolá zemětřesení o síle 9,5 stupňů Richterovy stupnice. Dodavatelem bude firma Hochtief z Essenu, která bude také most provozovat po dobu 30 let. Dokončení výstavby se předpokládá v roce 2012 jako součást oslav 200 výročí nezávislosti Chile na Španělsku.

Podle Engineering News Record č. 21, 2/2006, Civil Engineering 4/2006, World Water č. 2 a 4/2006

- Čínské město Dontang s půl milionem obyvatel bude prvním environmentálním městem v Číně s trvale udržitelným rozvojem. Město se nachází na ostrově poblíž Šanghaje. Projekt využívá všech zkušeností z obdobných řešení (Nizozemsko), město bude zásobováno energií z obnovitelných zdrojů včetně pohonných hmot z biopaliv.

Podle Travaux č. 832

Aralské jezero – současnost a budoucnost

Čtvrté největší jezero na světě, Aralské jezero, bylo až do roku 1960 napájeno dostatečně dvěma řekami Amu Darja a Syr Darja. Po zahájení velkého sovětského zemědělského programu na rekultivaci celého území kolem jezera včetně nákladných zavlažovacích zařízení již přítok vody do jezera nestačil na vzniklou obrovskou masu odtoku a jezero začalo vysychat se všemi neblahými průvodními jevy (odchod obyvatel, zánik rybolovu, snižování hladiny vody a odkrývání bývalého dna se vznikajícími nezdavými bažinami, zvyšující se slanost vody).

Tím utrpělo i budované zemědělství (celiny), neboť nastal nedostatek čisté vody. Řeka Syr Darja navíc byla před jezerem ještě převáděna pro potřeby kazašského zemědělství a do jezera odtékalo stále méně vody. Po rozpadu Sovětského svazu se zcela rozpadl systém řízení a kontroly jezera. V současné době je jezero již rozděleno na dvě části, malé severní jezero, do nějž se vlévá řeka Syr Darja a velké jezero. Projekt záchrany jezera začíná první fází, která se zabývá obnovou vodních poměrů v malém severním jezeře s výstavbou nízké přehrady mezi oběma jezery. Po upravení vodních poměrů má nastoupit druhá fáze – rehabilitace velkého jezera s regulovaným přítokem vody z malého jezera – která však dosud není připravena..

Pomocí projektu má i rekonstrukce přehrad Chardara na řece Syr Darja v horách postižených zemětřesením. Výdaje na první fázi dosáhnou 86 mil. dolarů, z čehož bude Světová banka financovat asi 75 %.

Podle World Water č. 3-4/2006

PPP v dopravních stavbách v USA

V dohledném termínu bude v Kalifornii zavedeno mýtné na dálnici postavené australskou společností formou smíšené účasti státního a soukromého kapitálu (PPP). Účast soukromého kapitálu při výstavbě vodních děl není ve Spojených státech věcí neznámou, právě tak, jako existuje mnoho příkladů účasti amerického soukromého kapitálu na výstavbě mnoha druhů staveb po světě. Avšak v dopravní síti USA se jedná o první případ, po kterém budou brzy následovat další. Zavedení mýtného je v podstatě úplnou novinkou v dosavadním používání dálnic a má řadu odpůrců, kteří poukazují na dosavadní volnost v používání dálnic bez omezení. Existují obavy, že se účast zahraničního soukromého kapitálu (v úvahu již přichází i Španělsko, Dubaj, Irsko) promítne do jistého ohrožení bezpečnosti Spojených států. Irská rozvojová banka má sjednány kontrakty na výstavbu dálnic na další tři roky. Mýtné na dálnicích a mostech je předmětem diskuze v 18 státech. Kritici navrhuji, aby se výstavby dálnic s mýtným účastnily především americké firmy s vloženým soukromým kapitálem, neboť se zdá, že v blízké budoucnosti může dosáh-

nout tento způsob financování výstavby dálnic podílu až 20 %. V Kanadě a jiných rozvinutých zemích platí developeři při výstavbě dálnic fixní tarif po celou dobu své účasti, ve Spojených státech je zaveden poplatek podle počtu projíždějících vozidel. I tato okolnost vyžaduje řešení. Američané nebyli zvyklí plánovat mnoho let dopředu a věci řešili tak jak přicházely. Zdá se, že i toto myšlení bude nutné změnit. Globální problémy budou stále více zasahovat do zaběhlých praktik i v USA.

Podle Engineering News Record č. 8/2006, str. 24–27

Stavební stroje šetrné k životnímu prostředí

Výrobci všech stavebních strojů usilují intenzivně o rozvoj takových mechanismů, které jsou environmentálně snášenlivější pro své okolí a přitom dosahují stejných nebo i vyšších technických parametrů. Jedním z takových řešení je vývoj a zavedení do praxe čtyřválcového motoru řady 2013 u německé firmy Deutz, jehož výsledné emisní parametry mají stupeň 3, ačkoli má motor mechanické vstřikování a není ovládán elektronikou. Jeho výkon dosahuje 104 kW při počtu otáček 2 200/min. Napojení nového motoru na stávající zařízení stavebního stroje zůstává nezměněno. V případě požadavku je možné tento motor vybavit také elektronikou pro řízení vstřikování, jeho výkon pak stoupne na 129 kW.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft č. 9/2006, str. 62

Přednosti hliníkových konstrukcí

Výrobci hliníkových konstrukcí se jako u jiných materiálových variant snaží přesvědčit klienty o výhodách a přednostech svého materiálu. Především nutno zdůraznit, že hliník je v porovnání se všemi druhy oceli dražší, a proto se může uplatnit pouze tam, kde cena nehraje podstatnou roli. Pravdou je, že jeho vlastnosti jsou vynikající a mnohdy předčí kvalitu vlastností jiných materiálů v řadě parametrů.

- hliník je materiál, jehož výskyt na zemi je značný a nehrozí tudíž nebezpečí vyčerpání jeho zásob;
- snadno se udržuje a nevyžaduje žádné speciální čisticí prostředky;
- je materiálem, který neohrožuje životní prostředí, je 100 % recyklovatelný, aniž by ztratil svou kvalitu. Jeho návrat k uplatnění nevyžaduje mnoho energie, je to pouze 5 % energie vydávané na výrobu kovových výrobků;
- je estetický a uplatňuje se v architektonicky náročných řešeních. Dobře působí ve spojení s kamenem nebo dřevem;
- je nepropustný a ideální pro využití ve farmaceutickém nebo potravinářském průmyslu, je netoxický;
- má malou hmotnost a spoří lidskou sílu, snadno se s ním manipuluje;
- je nehořlavý v jakékoli formě (trubky, tabule, folie);
- odráží dobře světlo, je reflexní a využitelný pro pohledy konstrukcí a výrazné předměty interiéru;
- je odolný vůči korozi, přirozeně vytváří ochranný oxidační film a je vhodný i pro extrémní vnější podmínky výstavby. Lze jej potahovat různými hmotami v zájmu zvýšení estetičnosti prostředí;
- má širokou paletu různých konstrukčních nebo účelových prvků pro uplatnění ve stavebnictví (profilů okenních rámců, žaluzií, ventilačních mřížek, panelů pro pochozí lávky, pohledových konstrukcí, ochranných prvků stěn, nároží, konstrukcí, sloupů atd.). Z hliníku se vyrábí i nábytek.

Podle Solutions in aluminium – news, vydání 2006

-jp-

13. setkání inženýrských organizací zemí Visegrádské čtyřky

Delegace inženýrských organizací zemí Visegrádské čtyřky, které se ke svému jednání sešly na pozvání slovenských kolegů ve dnech 4.–8. 10. 2006 v sídle československých prezidentů na zámku v Topolčiankách tvořili (podle protokolu) následující kolegyne a kolegové, vrcholoví představitelé svých organizací:

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

Ing. Jiří Plíčka, CSc.
Ing. Bohumil Rusek
Ing. Lenka Zimová

místopředseda
místopředseda
ředitelka kanceláře ČKAIT

Český svaz stavebních inženýrů

Ing. Svatopluk Zidek
doc. Ing. Miloslav Pavlík, CSc.
Ing. Vladimír Blažek, CSc.

prezident
past prezident
předseda OP ČSSI Hradec Králové

Magyar Mérnöki Kamara

Dr. Gábor Kováts
Dr. László Bánhidi
Csaba Holló
Gábor Szöllösy

předseda
místopředseda
místopředseda
ředitel kanceláře komory

Polska Izba Inżynierów Budownictwa

prof. Dr. hab. inż. Zbigniew Grabowski
Mgr. inż. Stefan Wójcik
Mgr. inż. Zbysław Katkowski
Mgr. inż. Andrzej Roch Dobrucki
Mgr. inż. Zbigniew Dzierzewicz

prezident
viceprezident
viceprezident
viceprezident
předseda Autorizační komise RK
Katovice

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa

Mgr. inż. Wiktor Piwowski
Dr. inż. Zygmunt Rawicki

prezident
viceprezident

Slovenská komora stavebných inžinierov

prof. Ing. Dušan Majdúch, PhD.
doc. Dipl.-Ing. Dr. Vladimír Benko, PhD.
Ing. Miloš Nevický, PhD.
Ing. Miloš Hudoba, PhD.
Ing. Dušan Mišík
prof. Ing. Pavol Juhás, DrSc.

předseda
1. místopředseda
místopředseda
místopředseda
místopředseda
předseda Autorizační komise

Slovenský zväz stavebných inžinierov

Dr.hc. prof. Ing. Viera Medelská, DrSc.
Ing. Alexandra Vaškovičová, CSc.
Ing. Stanislav Darula, CSc.
Ing. Rudolf Surový
Ing. Ján Kyseľ

prezidentka
členka prezidia
člen prezidia
delegát
prezident, Asociace civilních inženýrů Slovenska
předseda, Spolek inženýrů pozemních staveb SK
předseda, Spolek statiků Slovenska

Ing. Jozef Ďurda

Ing. Jozef Kurimský

Jako první téma byl v průběhu oficiálního jednání projednáván stav právních předpisů v oblasti stavebního řádu v jednotlivých zemích V4 a v EU. Byly konzultovány názvy platných zákonů, kterými je stanoven v jednotlivých zemích V4 stavební řád, uspořádání stavebních úřadů (obce, okresy, kraje, centrální úřady), účastníci stavebního řízení pro vydání stavebního povolení, obvyklé lhůty stavebního řízení od podání po rozhodnutí, požadavky na vyjádření správců inženýrských sítí pro vydání stavebního povolení a kdo je obstarává, rozsah projektové dokumentace pro potřeby stavebního řízení, jak je vyžadováno v jednotlivých zemích V4 stavebním řádem zpracování projektu pro uskutečnění stavby, jak nařizuje stavební řád kontrolu realizace stavby projektantem – autorský dozor je stavebním řádem obecně nařízen nebo se stanovuje individuálně, zda umožňuje stavební řád zastavení stavby projektantem v případě nedodržení dokumentace, uvedení stavby do provozu, zákonem nařízenou kolaudací, či jiný způsob uvedení do provozu, změny stavby, požadavky na dokumentaci i realizaci změny stavby, klasifikace staveb z hlediska složitosti a nároků na stavební řízení, kdo je oprávněn zpracovávat projektovou dokumentaci, dozorování a realizaci staveb ve smyslu stavebního řádu.

Druhým projednávaným tématem bylo porovnání podmínek pro uznávání autorizací v jednotlivých zemích V4 a v EU.

Představitelé delegací inženýrských organizací zemí V4 spolu s primátorem města Kremnice (první zprava) a ředitelem státní mincovny v Kremnici

V úvodu projednávání tohoto tématu byly ocitovány přesné názvy platných zákonů jednotlivých zemí V4, které definují získání zvláštního oprávnění (autorizace) pro výkon povolání, pro které je autorizace vyžadována v každé zemi V4. Účastníci setkání byli seznámeni s rozsahem činností ve výstavbě, pro které komory jednotlivých zemí oprávnění (autorizace) vydávají (projektování, realizace, stavební dozor) a která instituce odpovídá v jednotlivých státech za vedení seznamu oprávněných (autorizovaných) osob i s tím, kdo může ve smyslu zákona zrušit členství v komoře a platnost oprávnění – autorizace (komora nebo státní správa). Informace byla podána i o formě, kterou je možné povolání podléhající autorizaci vykonávat (svobodné povolání, podnikání, zaměstnanecký poměr). Poměrně hodně času bylo věnováno otázce působení zahraničních autorizovaných osob na území jednotlivých států zemí V4 i formě, jakou je možno oprávnění k výkonu v konkrétní zemi získat (zkouška, test, znalost státního jazyka).

Porovnávány byly i nároky na osoby podrobující se autorizaci v dané zemi – konkrétně jaká je požadovaná délka praxe pro projektování, realizaci nebo stavební dozor, jaké jsou formy prokazování a sledování odborné praxe, kdo jmenuje v jednotlivých zemích zkušební komise i tomu, kdo se věnuje záležitostem dohledu nad vykonáváním povolání, kdo může autorizaci odebrat nebo pozastavit výkon činnosti autorizované osoby, případně dát návrh na její přezkoušení.

Obecně lze konstatovat, že mezi výklady směrnic EU v jednotlivých zemích V4 jsou značné rozdíly a bylo by užitečné pokusit se je formou bilaterálních smluv sjednocovat. Užitečné by bylo vzájemně konzultovat i návrhy na změny zákonů v budoucnosti, které hodlají předložit představitelé Komor svým zákonodárným sborům.

Třetím, hlavním bodem bylo porovnání vnitřních předpisů jednotlivých Komor zemí V4.

Byla podána informace o oficiálním názvu zákona, podle kterého je v každé ze zemí V4 ustavena inženýrská komora, podána vzájemná informace

o početním stavu členské základny, výši ročního členského příspěvku, složení orgánů Komor a délce období, na které jsou voleny, zda zákon umožňuje členství v Komorách i osobám bez autorizace, pozornost byla věnována i organizačnímu uspořádání a vztahu regionů s ústředním pracovištěm, posuzován byl systém umožňující i právní subjektivitu regionálních pracovišť Komor, zda každá z účastnících institucí umožňuje členům používání razítka se státním znakem a jakým způsobem je užití tohoto razítka omezeno, jakým způsobem je zajišťováno pojištění autorizovaných osob (individuální – prostřednictvím Komor), zda je nařízeno zákonem i jaká je výše pojistného například za škodu ve výši 100 000,- EUR. Zvláštní pozornost byla věnována i způsobu odměňování autorizovaných osob (honorářové řády Komor, kdo je případně vydává a jsou-li závazné), jaké jsou náhrady za vykonávání funkcí v Komorách. Celoživotní vzdělávání bylo ostře sledovanou tematikou. Bylo porovnáváno jak je v jednotlivých zemích V4 celoživotní vzdělávání členů organizováno, zda Komory přímo pořádají jednotlivé akce vzdělávacích programů či jakým způsobem jejich organizaci zajišťují. Informační a ediční činnost je rovněž v jednotlivých zemích na různé úrovni. Všude jsou vydávány komorové časopisy pro členy jednotlivých Komor, v různé periodicitě i pochopitelně v rozdílném nákladu.

Součástí programu 13. setkání bylo i poznání zajímavostí regionu, ve kterém se jednání konalo. Kromě důvěrného poznání Topolčianek, zámku i ostatních pamětihodností, jsme měli příležitost navštívit i další zajímavá místa severozápadního Slovenska. Navštívili jsme historické hornické město Banská Štiavnica, místo, kde byla založena císařovnou Marií Terezií první evropská technická univerzita. Měli jsme možnost poznat i místo, kde se od roku 1328 až dosud nepřetržitě razí mince i medaile. Všichni víte, že tímto místem je Kremnica a zařízením, kde k razbě dochází je Státní mincovna v Kremnici. U příležitosti 13. setkání představitelů inženýrských organizací zemí V4 byla na historické budově kremnické mincovny odhalena pamětní deska, připomínající návštěvníkům, že právě této stavbě se dostalo té cti, že byla zařazena mezi technické památky zemí Visegrádské čtyřky. Věřím, že ilustrační fotografie oficiálního dokumentaristy „stretnutia“ pana doc. Štefana Kolcúna, CSc., ze setkání V4 dokreslí nejen atmosféru ale i noblesnost, se kterou naši hostitelé setkání připravili.

Náš dík patří všem organizátorům, ale bylo by nezdvořilé nezmínit alespoň jedno jméno, jméno Ing. Jána Kysela, který byl, jak uváděla i jeho identifikační kartička, „organizátorem hlavním“.

*Ing. Svatopluk Zidek
místopředseda redakční rady*

Znění deklarace, kterým informaci o setkání ukončíme, jsme záměrně ponechali, k procvičení čtenářstva, ve slovenštině, v jazyce, který byl pro mnohé z nás ještě donedávna úředním jazykem Československé republiky.

Deklarácia 13. zasadnutia inžinierskych komôr a organizácií krajín Vyšehradskej štvorky

Delegáti inžinierskych komôr a organizácií krajín Vyšehradskej štvorky sa na základe rokovaní v dňoch 4.–8. októbra 2006 v Topolčiankach dohodli na nasledujúcich aktivitách:

1. Inžinierske komory prerokujú možnosti organizovania výmennej odbornej praxe so stavebnými fakultami a výsledky oznámia Českej komore autorizovaných inženýrov a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) v termíne do 30. 12. 2006.
2. Materiály o etickom kódexe spracuje Slovenský zväz stavebných inžinierov (SZSI) v termíne do 28. februára 2007 a zašle ich všetkým zúčastneným organizáciám krajín Vyšehradskej štvorky na pripomienkovanie.
3. Pri doplnení, prípadne úprave dokumentov inžinierskych komôr a zväzov sa zmeny rozpošlú ostatným stranám s krátkym vysvetlením.
4. Strany zúčastnené na 13. zasadnutí inžinierskych komôr krajín V4 odporúčajú vládám štátov skupiny V4, aby na riešenie energetickej hospodárnosti budov najmä z hromadnej panelovej výstavby bytov boli vytvorené podporné fondy s využitím prostriedkov z pomoci EÚ. Toto odporúčanie vyplýva z poznatkov inžinierskych komôr, výskumných a univerzitných inštitúcií a má zásadné spoločné charakteristiky v štátoch V4. Inžinierske komory zašli na Úrad SKSI v termíne do 31. 7. 2007 materiály o certifikácii energetickej hospodárnosti budov. Sústredené materiály rozpošle

V4 1 – část české delegace, která se účastnila setkání zemí V4

SKSI komorám a organizáciám krajín Vyšehradskej štvorky.

5. Na materiáloch nasledujúcich zasadnutí inžinierskych komôr a organizácií sa bude používať emblém stretnutí „V4 ing“.
6. Ustanovila sa pracovná skupina v zložení: Jiří Plíčka, Gábor Szóllóssy, Andrzej Roch Dobrucki a Pavol Juhás na vypracovaní návrhu spoločného postupu uznávanie oprávnení pre hostujúcich a usadených inžinierov krajín Vyšehradskej štvorky.
 - Zástupcovia všetkých komôr krajín V4 konštatovali, že majú, alebo v krátkom čase budú mať aktuálne smernice, vykonávacie predpisy a tlačivá na uznávanie odborných kvalifikácií pre žiadateľov z krajín EÚ.
 - Bolo dohodnuté, že všetky komory krajín V4 si tieto dokumenty, vypracované v úradnom jazyku krajiny pôvodu, navzájom oficiálne vymenia v termíne do 31. 12. 2006. Komory si vo vlastnom záujme, pre svoje potreby zabezpečia adekvátne preklady týchto dokumentov.
 - V prípade nejasností a problémov súvisiacich s praktickým uplatňovaním predmetných dokumentov, odporúčajú sa na ich riešenie bilaterálne rokovania.
 - Vyššie uvedená pracovná skupina zameria svoju činnosť na zjednotenie uznávacieho procesu v rámci krajín V4.
 - Bolo tiež dohodnuté, že praktické poznatky a skúsenosti súvisiace s uznávaním odborných kvalifikácií pre žiadateľov z krajín EÚ, a osobitne z krajín V4, sa vyhodnotia, a budú prezentované na nasledujúcom 14. zasadnutí inžinierskych komôr a organizácií krajín Vyšehradskej štvorky.
7. Ustanovila sa pracovná skupina v zložení: Csaba Holló, Svatopluk Zídek, Stefan Wójcik a Vladimír Benko na vypracovanie návrhu vydania Betonárskeho slovníka. Komisia podrobne prerokovala ďalšie úlohy a možnosti. Bolo dohodnuté, že základom dokumentu budú odborné výrazy a definície uvedené v európskych normách – Eurokódy. Cieľom je vypracovať pomocný materiál distribuovaný pre svojich členov. Náklady na lektorské honoráre sú hradené vlastnými komorami. Zástupcovia maďarskej a slovenskej strany odsúhlasia ďalšie kroky do konca novembra 2006 a o výsledku budú informovať partnerské organizácie V4.
8. Inžinierske komory krajín Vyšehradskej štvorky podporia spoločných kandidátov pre voľby do Výkonnej rady Európskej rady inžinierskych komôr (ECEC):
 - a, Jiří Plíčka na funkciu prezidenta ECEC.
 - b, Wojciech Radomski na funkciu člena Výkonnej rady ECEC.
9. Inžinierske komory a zväzy si v termíne do 30. 11. 2006 navzájom zašlú termíny svojich akcií na rok 2007.
10. Inžinierske komory poverili zástupcov na sledovanie právnych predpisov v oblasti výstavby v jednotlivých krajinách – Miloš Nevický, Bohumil Rusek, Gábor Szóllóssy a Andrzej Roch Dobrucki. SKSI zabezpečí preklad odpovedí o stave legislatívy v oblasti stavebného poriadku do angličtiny a rozpošle všetkým krajinám v termíne do 20. 12. 2006.
11. Delegáti inžinierskych komôr a organizácií krajín Vyšehradskej štvorky prijali pozvanie Polskej Izby Inżynierów Budownictwa na 14. zasadnutie inžinierskych komôr a organizácií krajín Vyšehradskej štvorky v Poľsku. Predpokladaný termín: 11.–13. 10. 2007.
12. Delegáti súhlasia s finančnou podporou 14. zasadnutia v Poľsku z Medzinárodného Vyšehradského fondu (IVF).

bezbariérového prostredia. Tím dochádza k neefektívnemu využívaniu finančných i ľudských zdrojů a náprava chýb vede i ke zbytočným nákladům na dodatočnú opatrenia. V niektorých prípadoch zůstávajú chyby neodstránené a vytvárajú mnohdy pro zdravotně postižené i velmi nebezpečné situace. Opakující se nedostatky zejména v řešení úprav pro zrakově postižené na pozemních komunikacích i na zcela nových stavbách (viz foto, stavby byly realizovány v roce 2005 a 2006) ukazují na nutnost využívání zcela nových přístupů a prostředků při navrhování a provádění staveb a jejich povolování ve správních řízeních podle stavebního zákona.

Na uvedenou situaci reaguje projekt Ministerstva dopravy. Originalita řešení spočívá zejména ve shrnutí a systematizaci dosavadních poznatků o potřebách, nárocích a podmínkách pro bezpečné užívání a samostatný pohyb v systémech veřejné dopravy osob s omezenou schopností pohybu a orientace a dále ve vytvoření softwarového multimediálního produktu pro podporu rozhodování v procesu tvorby bezbariérového prostředí (ve výstavbě, se zvláštním důrazem na dopravní stavby). Nutnou podmínkou pro realizaci projektu je i vhodné a funkční právní a technické prostředí tvořené zejména prováděcími vyhláškami k zákonům (ke stavebnímu zákonu, k zákonu o drahách, k zákonu o provozu na pozemních komunikacích) a českými technickými normami. Výsledky řešení projektu, mezi které bude patřit i multimediální SW produkt na podporu rozhodování, budou moci využívat zaměstnanci státní správy, investoři a projektanti, stejně jako pedagogové a studenti odborných středních a vysokých škol se zaměřením na architekturu, dopravu nebo stavebnictví.

Petr Lněnička, Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR

Informace o projektu Ministerstva dopravy č. 1F54E/039/520

Systémové prostředky, opatření a mechanismy pro správné navrhování a realizaci bezbariérového prostředí v dopravních řetězcích veřejné dopravy

Závažný problém tvorby bezbariérového prostředí (ve veřejné dopravě i jinde) spočívá v nejednotnosti výkladu a užití právních a technických norem, v nekoncepci prováděných úprav a v nesystémovém přístupu k řešení

Prevence a zvládání následků povodní v horských a podhorských oblastech

Ve dnech 12. a 13. 9. 2006 se v maďarském Noszvaj, ležícím poblíž města Eger, konala mezinárodní odborná konference na v současné době velmi aktuální téma, a to Prevence a zvládání následků povodní v horských a podhorských oblastech. Konference se zúčastnili zástupci inženýrských komor z Maďarska, Polska, Slovenska, Chorvatska, Rumunska a České republiky. Vlastnímu jednání předcházelo rozšířené zasedání předsednictva Maďarské inženýrské komory.

Účastníky konference přivítali zástupci župy Héves a starosta města Noszvaj. Vlastní odbornou část konference zahájil a celé jednání řídil Holló Csaba, prezident inženýrské župy Borsád – Abaúj – Zemplén.

Nejvíce odborných příspěvků – celkem čtyři – měla hostující země – Maďarsko, dva příspěvky měli zástupci Slovenska, po jednom příspěvku zástupci Polska, Chorvatska, Rumunska a České republiky.

Některé příspěvky se omezily pouze na informaci o příčinách povodní (krátkodobé, ale velmi intenzivní srážky přesahující 100 mm za 1 hod.) a následných škodách. To se týkalo příspěvku rumunského delegáta a některých maďarských. V dalších referátech již maďarští vodohospodáři přednesli konkrétní případy protipovodňové ochrany, především ze severovýchodní části země. Dr. Varga z VIZ – SZK Budapešť hovořil o významu vegetace v protipovodňové ochraně a zmínil se rovněž o problému zanášení a zarůstání říčních koryt. Proto doporučoval pro maďarské poměry uvažovat při hydrotechnických výpočtech až s 20 % rezervou. Pro české účastníky (kterých bylo pět), bylo příjemným překvapením, že maďarští vodohospodáři používají metody významného českého hydrologa M. Čermáka, který se v 50. letech minulého století zabýval povrchovým odtokem vody z malých povodí.

Slovenští zástupci seznámili přítomné s protipovodňovými návrhy v horních oblastech povodí Bodrogu a Hornádu. V povodí říčky Sekčov (plocha povodí 355 km) je navrhováno 12 malých vodních nádrží a 10 poldrů. Součástí protipovodňové ochrany budou i lapače splavenin. Další příspěvek se zabýval správou vodních toků na Slovensku a stavem právních předpisů.

Ředitel MZMILUW Krakov se zabýval problematikou ochrany před povodněmi v Malopolském vojvodství. Poukázal na problém údržby již vybudovaných poldrů a jejich zátopového území.

Zástupce chorvatské komory přednesl ukázkou využití matematického modelu v protipovodňové ochraně v severní části země. Model průchodu povodně ukazuje na stupeň zabezpečení lidských sídel podél větších řek.

Český zástupce představil na třech lokalitách v povodí horní Moravy návrh komplexu protipovodňových opatření zahrnující budování retenčních prostorů, lokální ochranu lidských sídel a následné uvolnění říční nivy a poukázal na problémy s realizací poldrů v horských oblastech (velká nákladovost a střet s ochranou přírody) a naopak na pozitivní ohlas využití přirozené retence krajiny minimálně doplněné o technické prvky.

Z přednesených referátů bylo patrné, že mnohé problémy jsou pro zúčastněné společné, ať už se jedná o rozříštění správy vodních toků či neprovázanost právních norem, až po nedostatek finančních prostředků na realizaci protipovodňových opatření.

Závěr konference patřil prohlídce rozestavěných termálních lázní a vodní nádrži v Egerszalótu.

V posledních letech vzrůstá frekvence povodňových událostí, při kterých jsou dosahovaná a překračovaná historická maxima průtoků, které způsobují nemalé materiální škody a dokonce i oběti na lidských životech. Proto se účastníci konference shodli věnovat protipovodňové problematice v následujících letech zvýšenou pozornost.

*Ing. Antonín Kurfířt
specialista protipovodňové ochrany
závodu Horní Morava Olomouc*

4. mezinárodní bienále INDUSTRIÁLNÍ STOPY 2007

Příprava zahájena

O možnostech, smyslu a úskalích konverze

Praha – Kladno – Liberec – Ostrava, 17.–23. září 2007

Bienále Industriální stopy se v roce 2007 uskuteční již počtvrté. Od prvního ročníku v roce 2001 představuje platformu pro výměnu názorů mezi odborníky různých profesí i pro publikování a popularizaci tématu industriálního dědictví v širší veřejnosti. Čtyři ročníky bienále představují cyklus konferencí, výstav a kulturních akcí „O možnostech, smyslu a úskalích konverze industriálních staveb“.

Každé bienále představuje sérii akcí, jejichž cílem je upozornit na průmyslové dědictví a oživit místa, která zůstávala relativně nepovšimnutá. Jednotlivé akce, konference, výstavy a performance v každém z měst jsou do značné míry autonomní. Organizačně jsou propojeny, ale témata i formou jsou poměrně různorodé. Realizace každé z akcí je do značné míry podmíněna i možnostmi financování jednotlivých projektů.

Cílem iniciátorů a hlavních pořadatelů těchto akcí je propojit pohledy a přístupy více profesí, které jindy stojí mimo projednávanou problematiku a jsou limitovány často proti sobě stojícími profesními zájmy i profesním vzděláním (školením) – architektů, stavebních inženýrů, památkářů, developerů, sociologů i lidí z oblasti kultury – umělců, divadelníků a hudebníků. Zdaleka ne vždy se podaří sladit jejich pohledy na řešení problematiky průmyslového dědictví. V minulých letech došlo v rámci akcí bienále k častým a pochopitelným kontroverzím.

Bienále, především jeho odborná část – konference – vytváří příležitost pro zveřejnění výsledků činnosti Výzkumného centra průmyslového dědictví ČVUT (VCPD) a dalších odborných profesionálních pracovišť, především Národního památkového ústavu, Národního technického muzea a Technického muzea v Brně.

Akce bienále a prezentace tématu na veřejnosti je příležitostí k apelu na získávání dalších finančních zdrojů na výzkum, na mapování staveb průmyslového dědictví, na budování centrálního Registru průmyslového dědictví (to je hlavním posláním VCPD). Díky získaným prostředkům je také možné výsledky práce publikovat například formou tištěných přehledů či populárních průvodců. Tyto publikace pak bezesporu zpětně pomáhají k větší informovanosti veřejnosti, ve svém důsledku pak k ochraně hodnot těchto staveb.

Výstavy pořádané v rámci bienále jsou impulsem a motivem, aby se tématu věnovali architekti, inženýři a tvůrčí umělci. Tím se opět dostává problematika průmyslového dědictví do širšího povědomí celé veřejnosti. Obohacují ji obecnějšími celospolečenskými souvislostmi a tvůrčími přístupy. Téma využití průmyslového dědictví se stává součástí změny životního stylu, životních postojů, hodnotových měřítek.

K ambicím bienále patří představení situace průmyslového dědictví České republiky v kontextu obdobných snah v zahraničí, se zvláštním zřetelem na země Visegrádské čtyřky. Účast zahraničních hostů z celé Evropy a důraz na prezentování zahraničních příkladů a zkušeností je i důležitým motivem proměny vztahu veřejnosti k tématu průmyslového dědictví.

Akce bienále nepředstavují jednotný názor, kde by všichni účastníci zaujímali shodné postoje. Prezentované přístupy mohou stát i proti sobě. Podobně to bude nejspíš i v roce 2007. Jednotlivé akce bienále však vytvářejí prostor pro hledání východisek. Díky širšímu tematickému i profesnímu záběru mění vztah veřejnosti k průmyslovému dědictví. V průběhu uplynulých let od prvního bienále roste výrazně zájem nejen o akce samé, ale i o vydané publikace, inspirované zejména těmito pořádanými akcemi. Přibýlo podstatně příkladů nového využití a konverzí průmyslové architektury. Upřímně řečeno – s realizovanými konverzemi se objevují i další náměty, problémy a otázky. Aby nové využití průmyslového dědictví nebylo jeho zneužitím a jinou cestou k obecné ztrátě hodnot. Řešení těchto problémů se nakonec stává i aktuálním a převažujícím tématem.

Plánované 4. bienále je souhrnem mnoha různorodých aktivit na různých místech. Konference (19.–20. 9. 2007): Průmyslové dědictví kulturním potenciálem trvale udržitelného rozvoje – tvůrčích konverzí a revitalizace brownfields, upadajících průmyslových areálů, měst a regionů. Přehled příkladů a zkušeností, dvoudenní mezioborové setkání s vyzvanými příspěvky k realizovaným

Huť ve Völklingenu (Porúří)

tématům deklarace Industriální stopy 2005, se zaměřením na témata: budovy a areály průmyslového dědictví krystalizačními místy urbanistického rozvoje, objevované prostory pro uměleckou tvorbu, orientační milníky industriální turistiky a propojování jejích tras směrem k zemím nově připojeným k EU. Konference bude probíhat v češtině a angličtině.

Z připravovaných výstav:

- Záznamy. Výstava fotografií současného stavu industriálních staveb – k připravované publikaci VCPD.
- Výstava souboru unikátní dobové fotografické dokumentace ze sbírek Národního technického muzea.
- Alternativní projekty nového využití průmyslových areálů a budov. Výstava projektů a studií studentů škol architektury.
- Zaniklé industriální symboly Liberecka – k připravované publikaci VCPD.
- Výtvarná díla a scénografické návrhy v industriálním prostředí.

Po dobu konání bienále budou probíhat koncerty vážné a alternativní hudby, divadelní představení a performance ve vybraných industriálních budovách.

K bienále je připraveno vydání řady odborných publikací, turistických průvodců a sborníků vystavených prací.

Místo konání

Praha (Stará kanalizační čistírna v Praze Bubenči, průmyslové haly v Praze Vysočanech a Karlíně, Staroměstská radnice v Praze, Národní muzeum)

- Kladno (Důl Mayrau, areál bývalé Vojtěšské huti a vybrané stavby v okolí)
- Liberec (Textilka v Chrástavě)
- Ostrava (důl Michal)

Pořadatelé

Pořádá Výzkumné centrum průmyslového dědictví ČVUT a Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI ve spolupráci s Českým národním komitétem ICOMOS, Národním památkovým ústavem, Národním technickým muzeem a Akademii múzických umění v Praze. Předpokládá se účast dalších spolupřadatelů podle zapojení navazujících akcí.

O finanční podporu pro 4. bienále požádal předseda České komory autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT) Ing. Václav Mach Mezinárodní Visegrádský fond (IVF).

Záštitu nad 4. bienále převzali

MUDr. Přemysl Sobotka, předseda Senátu Parlamentu České republiky
Dr. Ing. Jaromír Drábek, prezident Hospodářské komory České republiky

Bienále bude součástí akcí a aktivit konaných při příležitosti 300. výročí založení Českého vysokého učení technického v Praze.

Průběžné informace o přípravách jednotlivých akcí, související zprávy, tematický kalendář – a v dostatečném předstihu i registrační formuláře naleznete v následujících měsících na internetových stránkách Výzkumného centra průmyslového dědictví (<http://vcpd.cvut.cz>, www.industrialnistopy.cz, www.ckait.cz) a dalších pořádajících organizací.

Po uzávěrce došla pro další osud 4. bienále technických památek 2007 zajímavá informace. Rada ministrů zahraničí zemí V4, která je vrcholným orgánem pro uznání přidělení grantů IVF, vyhověla na svém říjnovém zasedání žádosti předsedy ČKAIT a přiznala 4. mezinárodnímu bienále 2007 grant IVF.

PhDr. Benjamin Fragner
ředitel VCPD ČVUT Praha

Ing. Svatopluk Zídek
Předseda Kolegia pro TP ČSSI & ČKAIT

Tvář průmyslové doby

Historické fotografie nejvýznamnějších fotografií let 1850–1920

Připravovaná publikace, kterou chystají tradiční organizátoři v pořadí již 4. bienále „Industriální stopy“ bude nejen doprovodem výstavy, která se uskuteční v rámci 4. bienále v Sále architektů, 4. patro Staroměstské radnice v Praze, ve dnech 17. září – 28. října 2007, ale má ambice stát se i samostatným historickým dokumentem.

Nabídne prezentování unikátního souboru fotografického svědectví o průmyslové kultuře v Praze a českých zemích od poloviny 19. století do 20. let století dvacátého. Soubor fotografií svým způsobem předznamenává témata 4. bienále. Publikace, právě tak jako výstava, která si neklade nárok na encyklopedickou úplnost, bude sestavena výhradně z materiálů z depozitářů Národního technického muzea v Praze, které své depozitáře k tomuto účelu pro pořadatele 4. bienále nezištně otevřelo. Představuje práce nejvýznamnějších fotografických osobností té doby – J. Eckerta, F. Fridricha, R. Brunera-Dvořáka, O. Bielfelda, J. Schächtle, C. Pietznera, F. Drtikola a dalších.

Publikace, právě tak jako výstava, jejíž kurátorkou i autorkou publikace je Ing. Vladislava Valchářová (VCPD ČVUT), nabídne jakousi obrazovou – fotografickou mozaiku sond do atmosféry zaniklé industriální doby, která nejen seznamuje s průmyslem tehdejší Prahy a Čech, ale současně evokuje dobovou atmosféru období industrializace a postihuje mnohotvárnost vztahů mezi člověkem a technikou, aspekty sociologické, ekologické, kulturně-historické, jež mají nadnárodní a nadčasový charakter.

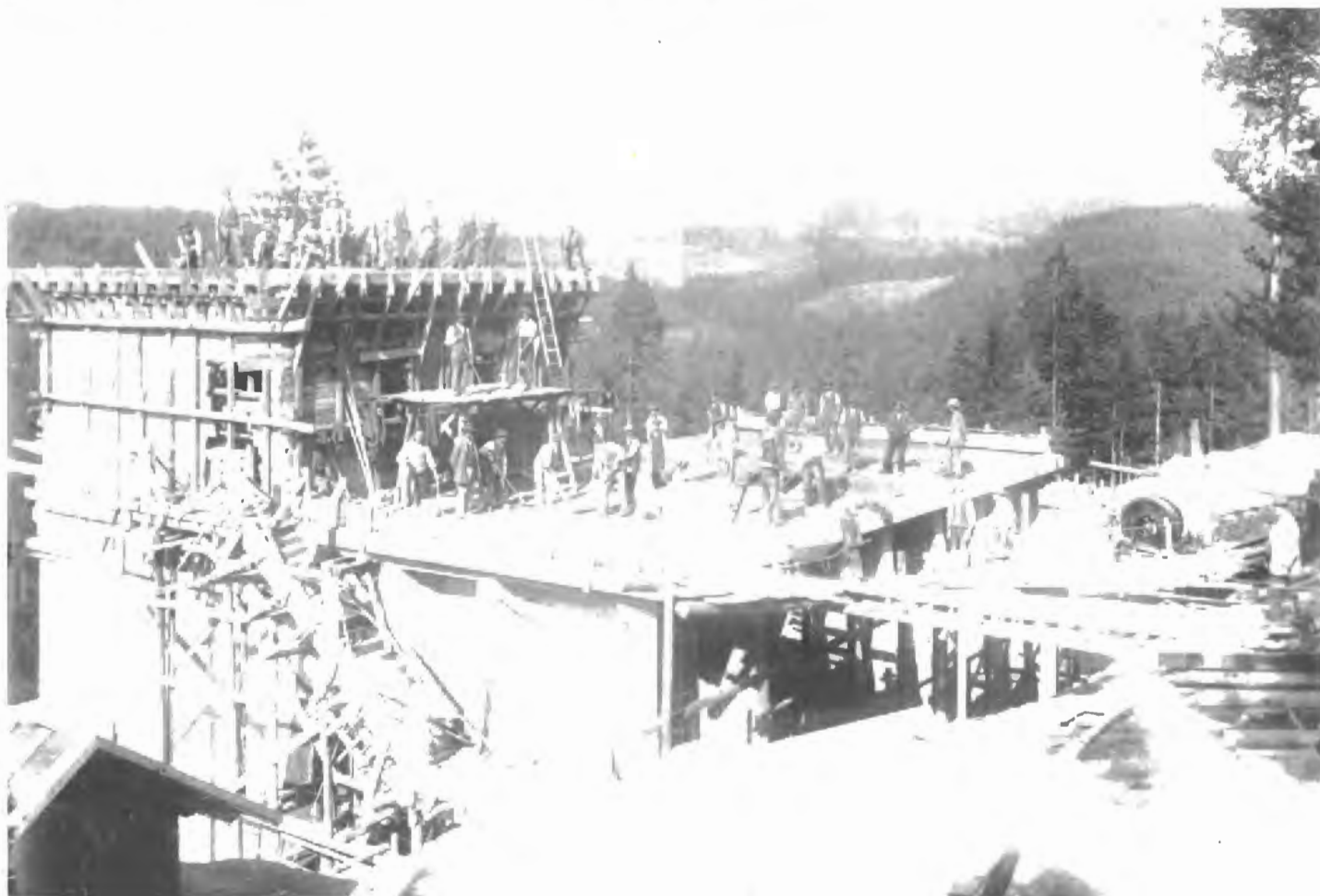
Publikace tak bude svým způsobem katalogem výstavy, svou formou však bude mít charakter reprezentativního dosud nepublikovaného souboru fotografií. Vydání a distribuce publikace se neváže pouze na výstavu, bude mít nadčasový charakter a dlouhodobější využití. Vhodná bude například jako dárková publikace. 4. bienále a výstava pořádaná v rámci akce je totiž jedinečnou příležitostí jak jinak nepřístupné fotografie zveřejnit.

Publikaci při příležitosti výstavy 4. bienále „Industriální stopy“ vydává Výzkumné centrum průmyslového dědictví ČVUT ve spolupráci s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků, na přípravě výstavy se podílejí Národní technické muzeum, Útvar rozvoje hl. města Prahy a Český svaz stavebních inženýrů.

Publikace bude připravena v české verzi, hlavní esej též v angličtině (případně také v němčině). Bude distribuována v průběhu 4. mezinárodního bienále nejen ve výstavním sále, ale i v dalších prostorách, po skončení výstavy pak prostřednictvím Zlatého řezu, NTM, ÚRM, ČVUT a IC ČKAIT.

Dr. Benjamin Fragner
Ing. Svatopluk Zídek
organizátoři 4. bienále

Obrazy viz další strana.

Stavba hydroelektrárny na Černé u Kaplice, 1926, album Zemské vodní elektrárny, archiv NTM

Pivovar knížete Schwarzenberga v Lounech, kolem 1888, foto Jan F. Langhans, sbírka fotografií NTM

*„K Vaším
profesionálním
úspěchům
v roce 2007 Vám
přejeme pevné zdraví“*

PF 2007

Český svaz stavebních inženýrů a Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě pořádají s Jihomoravským stavebním společenstvím při Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR

XII. REPREZENTAČNÍ PLES ČSSI, ČKAIT A JMSS PŘI SPS V ČR

Ples se bude konat dne **3. února 2007** v prostorách Besedního domu, Komenského nám. 8, Brno.

Ples bude zahájen v 19:30 hod. předtančením taneční skupiny DANZA.

K tanci a poslechu hraje a zpívá kapela JAZZ FRIENDS s Vladimírem Kerndlem.

Vstupenky budou v prodeji od poloviny ledna 2007 na sekretariátě ČSSI – paní Věra Stará, Vrchlického sad 2, Brno (rezervace vstupenek je možná ihned). K dispozici jsou pouze čtyřmístné stoly (hlavní sál, zasálí a balkon).

Tel./fax: 545 214 801, mobil: 732 614 187, e-mail: cssi@volny.cz

**Centrální nádraží v Berlíně, vpravo řeka Spréva, vládní budovy a věž na Alexander Platz
(foto: Dipl.-Ing. M. Pristl)**

**Berlín – pohled od budovy Parlamentu podél řeky Sprévy
směrem k Alexander Platz (foto: Ing. Loutocký)**

Cecilienhof Potsdam